K DR. K.

DAJA ZA GORIŠKO IN BENEČIJO

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 30 lir | Leto XVI. - Št. 78 (4541) | TRST, četrtek 31. marca 1960

Prva seja Tambronijeve vlade

Folchi je imenovan za tajnika vlade Senat je zavrnil ostavko Merzagore

Demokristjanska deželna vlada v Bocnu v manjšini kljub podpori MSI Ministrstvo za upravno organizacijo in ustavne zadeve

(Od našega dopisnika)

RIM, 30. — Danes je bila prva seja Tambronijeve nove vlade in seja senata, ki je soglasno zavrnil ostavko predsednika Merzagore. Vlada je najprej imenovala Alberta Folchija, dosedanjega državnega podtajnika v zunanjem ministrstvu, za državnega tajnika pri predsedstvu vlade in hkrati za tajnika vlade, tako da je takoj prevzel svojo novo funkcijo že na današnji vladni seji. Nato je vlada imenovala ministra brez listnice Angelinija za svojega pooblaščenca v odnosih s parlamentom in parlamentarnimi skupinami. Senatorja Giorgia Boja je vlada postavila za ministra «upravne organizacije in za ustavne zadeve», ker se bo ministrstvo za birokratsko reformo odslej tako imenovalo. Minister brez listnice, Giulio Pastore, pa bo na podlagi vladnega odloka odgovarjal za vprašanja gospodarskega razvoja in bo predsedoval ministrskim odborom za blagajno Juga in za pasivna področja severno-srednje Italije.

Tambroni je nato poročal o svojih programskih smernicah, ki jih namerava prebrati prihodnji ponedeljek pred parlamentom. Zato je zaprosil ministre, naj navedejo za svoja ministrstva, kaj vse naj bi programska izjava vsebovala. Tambroni je poudaril, da smatra svojo vlado za «pretežno upravno». Med konkretnimi nalogami vlade pa je naštel v prvi vrsti vse še nedokončane ukrepe prejšnje Segnijeve vlade in omenil najprej šolski načrt. Govorilo se je tudi o upravnih volitvah, toda samo kot o «vprašanju, ki ga je treba postaviti».

Končno si je Tambroni po posegu v razpravo drugih članov vlade, pridržal pravico, da bo na prihodnji vladni seji, ki bo v petek, dokončno obrazložil «smernice svojih programskih izjav». Predvideva se, da bo nato sledila razprava, ki bo trajala tudi v soboto dopoldne.

Na prihodnji seji vlade bodo ministri rešili tudi vprašanje državnih podtajnikov. Vse kaže, da tega niso storili že danes zato, ker pred sejo niso mogli doseči sporazuma glede zastopstva vseh struj krščanske demokracije v tem delu vlade, ki je prav gotovo velike važnosti.

V senatu pa je podpredsednik senata sen. Stanislao Ceschi prebral pismo predsednika sen. Merzagore od 25. februarja t. l., v katerem sporoča senatu svoj odstop. V pismu je rečeno, da je prišlo v zvezi z njegovimi izjavami po ostavki Segnijeve vlade do «političnih razlag in špekulacij, ki so ga postavile v izredno težaven položaj» ter da je zaradi tega prisiljen podati ostavko. Nato poudarja, da je preživel v senatu sedem let «nepozabnih zadoščenj» in da med senatorji in njim ni prišlo nikoli do nesoglasij ter da tudi s posameznimi senatorji ni imel sporov. Končno pozdravlja poglavarja države in mu želi, da bi vedno bolj uspešno reševal težavna vprašanja, ki mu jih nalaga njegova visoka funkcija.

Senator Paratore je takoj nato prebral predlog resolucije, v kateri se ugotavlja marljivost in objektivnost predsednika Merzagore, ki je bil vedno branilec svobode, pravic in ugleda parlamenta. Zato se njegova ostavka soglasno zavrača. Vsi senatorji so vstali in soglasno sprejeli predloženo resolucijo. Sen. Ceschi je nato izjavil, da bo odobreno resolucijo izročil sen. Marzagori ter izrazil upanje, da bo predsednik svojo ostavko umaknil.

Medtem pa se vedno bolj širijo govorice o novih sporih med demokristjanskimi strujami. O zahtevah sindikalne struje «OBNOVA» in levičarske struje «baza» smo že poročali včeraj, da nasprotujeta vladi, ki bi bila odvisna od glasov fašistične MSI. Danes pa se je oglasila agencija «URBE», ki je glasilo desnega centra KD in ki zahteva, da socialistični glasovi ne smejo biti odločilni za življenje nove vlade. S tem so vse te struje spravile v veliko zadrego ne samo predsednika Tambronija, temveč tudi političnega tajnika KD, Alda Mora.

Spričo takega stanja stvari ni čudno, da se je začelo ponovno govoriti o možnostih Morove ostavke. Baje namerava ostavko podati na sestanku glavnega odbora KD, ki bo konec meseca aprila t. j. po glasovanju o zaupnici novi vladi v parlamentu. Govori se tudi o možnosti, da bi prevzel funkcijo podtajnika fanfanijevec Forlani namesto dosedanjega podtajnika Scaglie, kajti le na ta način bi se mogli Morovi ostavki izogniti. Seveda gre le za govorice, ki nikakor niso bile potrjene.

V senatu pa se postavlja vprašanje novega predsednika. Kaže da bodo socialisti in komunisti kandidirali sen. Ferruccia Parrija ali pa sen. Paratoreja. KD — kot smo že poročali — bo kandidirala Piccionija, ki pa mu nasprotujejo tudi desničarske stranke, ki bodo kandidirale verjetno Merzagoro. Demokristjani se zaradi tega pogajajo z «misini» in jim ponujajo podpredsedniško mesto v primeru, da bi pristali na Piccionija. Ce bi namreč KD ostala osamljena, bi bil Piccioni izvoljen šele na tretjem glasovanju samo z njenimi glasovi, kar bi starega senatorja spravilo v precej neugoden položaj.

Iz Bocna poročajo, da je danes demokristjanska deželna vlada pod predsedstvom odv. Odorizzija ostala v manjšini. Prišlo je namreč do glasovanja o resoluciji, ki jo je predložila «Suedtiroler Volkspartei» glede razlage člena 73 deželnega statuta, ki določa, da se mora deželni proračun v primeru pomanjkanja dokončne odobritve s strani enega izmed obeh pokrajinskih svetov, poslati na odobritev notranjemu ministrstvu. Resolucija SVP, ki so jo podprli socialisti, komunisti in liberalci, pa poziva deželno skupščino, naj sklene, da se notranjemu ministrstvu pošlje tisto besedilo deželnega proračuna, ki ga je odobrila skupščina sama. KD in fašistična MSI pa sta zagovarjala stališče, da mora sklepati o tej zadevi deželna vlada, ki da ne sme dopustiti kršitve svoje pristojnosti. Izid glasovanja je bil naslednji: za resolucijo SVP je glasovalo 24 deželnih poslancev (SVP, levica in Tridentinsko-tirolska stranka), proti pa 23 (KD in MSI), vzdržal se je liberalni deželni poslanec.

Vprašanje uporabe nemškega jezika pa je danes obravnavalo v Rimu ustavno sodišče. Gre za zakonski načrt, ki ga je odobril pokrajinski svet v Bocnu 29. maja 1959 in za odlok predsednika republike od 8. avgusta 1959 štev. 688, ki vsebuje določila o izvajanju posebnega deželnega statuta glede uporabe nemščine. Med obema zakonoma — pokrajinskim in državnim — obstaja nasprotje glede dvojezičnosti: bocenska pokrajina hoče tako imenovano «alternativno dvojezičnost», država pa «spojeno dvojezičnost». Poleg tega pa je spor tudi glede vprašanja pristojnosti.

Med razpravo o teh spornih je najprej poročal ustavni sodnik Papaldo, nato pa za predsednika vlade državni odvetnik Guglielmini, ki je dejal, da je pokrajinski zakon protiustaven, ker da je v nasprotju z deželnim statutom. Glede odloka predsednika republike je državni odvetnik dejal, da je rekurz na ustavno sodišče dovoljen deželam samo v primeru kršitve določil posebnih statutov. Dejal je, da «spojena uporaba obeh jezikov ne škodi nikomur», medtem ko bi «alternativna uporaba otežkočila bivanje v bocenski pokrajini» tako Italijanom kot Nemcem.

Zastopnika bocenske pokrajine (Tinzl in Pallieri) pa sta zagovarjala pristojnost pokrajine glede določb o uporabi jezika, kajti uporaba jezika ni nekaj, kar obstaja lahko samo za sebe, temveč mora biti urejena v odnosu do posameznih zadev, ki so v pristojnosti države in dežele. Dokazala sta, da sporazum De Gasperi-Gruber dopušča alternativno uporabo obeh jezikov in da je člen 1 odloka predsednika republike protiustaven, ker zahteva spojeno uporabo italijanščine in nemščine pri sestavljanju spisov in ukrepov, ker je v nasprotju s sporazumom Gruber - De Gasperi.

ALBERTO FOLCHI

Po razpravi je predsednik sodišča Azzariti izjavil, da si sodišče pridržuje pravico odločanja.

V zvezi z južnotirolskim vprašanjem pa poročajo z Dunaja, da je zunanji minister Kreisky na tiskovni konferenci danes izjavil med drugim: «V vseh državah, ki sva jih z Gschnitzerjem obiskala, sva povedala, da Avstrija ne vodi pustolovske politike. Pojasniti moram, da ne Vzhod ne Zahod nočeta, da bi Južna Tirolska postala novo mednarodno vprašanje, kajti svet muči že sedaj dovolj drugih problemov. Za obiskane države vprašanje Južne Tirolske ne obstaja. Nisva zagrešila neumnosti, da bi napadala politiko italijanske vlade. Ce se hoče rešiti južnotirolsko vprašanje, mora to storiti Italija. Vprašanja nismo ustvarili mi, temveč je nastalo, ker Italija nekaterih obveznosti po našem mnenju ni izvršila.»

Kreisky je nato povedal, da je v raznih obiskanih državah obravnaval vprašanja: avstrijske imovine (v Bonnu in Beogradu — zaman), evropske integracije, razorožitve in južnotirolsko vprašanje. Na vprašanje nekega novinarja, ali je res, da so Poljaki in de Gaulle hladno sprejeli vprašanje Južnega Tirola, je Gschnitzer odgovoril negativno. Za de Gaulla pa je dejal, da «je pokazal razumevanje za avstrijsko stališče, ker dobro pozna to vprašanje, saj se je sam ukvarjal z vprašanjem avtonomije v dolini Aoste».

A. P.

DANES

Miroljubna svetovna javnost pozdravlja dejstvo, da so ZDA in Velika Britanija v načelu sprejele najnovejši sovjetski predlog na ženevski konferenci o prepovedi jedrskih poskusov, in menijo, da je to nov korak na poti k uspešnemu zaključku razgovorov v Ženevi. Sklenitev sporazuma o prenehanju jedrskih poskusov bi svet sprejel kot veliko olajšavo kot prvi korak na poti za rešitev največjega in osnovnega svetovnega vprašanja — razorožitve. Razen tega bi bil ta sporazum nov prispevek k ustvaritvi nujno potrebnega zaupanja med Vzhodom in Zahodom, ki je tako važno za uspeh prvega sestanka na najvišji stopnji, ki bo v kratkem.

Ves svet pričakuje tudi, da bo Varnostni svet, ki je danes pričel razpravo o krvavih dogodkih v Južnoafriški zvezi, odločno obsodil politiko rasizma kot neposrednega izvora napetosti v Afriki, ki ogroža mir na svetu. Varnostni svet je dolžan to storiti, kajti krvoprelitje v Sharpevillu, teptanje osnovnih človečanskih pravic, ki jih je svetovna organizacija dolžna braniti, ne more biti notranja zadeva Južnoafriške zveze. Varnostni svet bo z obsodbo pokazal Verwoerdovi vladi jasno [illegible], da so južnoafriški rasisti osamljeni in da Varnostni svet ne bo dovolil ponavljanja Sharpevilla.

Eisenhower hoče omejiti atomski moratorij na čas svojega predsedniškega mandata

Izjavil je, da SZ dokazuje dobro voljo do pogajanj o razorožitvi - Senator Fulbright odobrava sporazum z Mac Millanom - Še velika nesoglasja med Washingtonom in Londonom? - Pritisk vojaških krogov ZDA proti sporazumu

WASHINGTON, 30. — Predsednik Eisenhower je izjavil danes na tiskovni konferenci, da vztraja pri sklenitvi sporazuma o prekinitvi jedrskih poskusov, ker bi tak sporazum preprečil razširitev tako imenovanega atomskega kluba. Dodal je, da stališče SZ sedaj dokazuje iskreno željo pogajati se o razorožitvenih ukrepih z zahodnim svetom.

Dalje je Eisenhower izjavil, da bi moratorij podzemeljskih jedrskih poskusov, ki bi trajal dlje kakor njegov predsedniški mandat, moral odobriti njegov naslednik.

Izjavil je, da se ni posvetoval s pravosodnim departmajem, kar se tiče razširitve njegove oblasti, da preda svojemu nasledniku nekatere odgovornosti, ki bi jih on prevzel med svojim mandatom. Pripomnil je, da včerajšnja skupna izjava, ki sta jo podpisala on in Mac Millan, pojasnjuje, da bi se o moratoriju sporazumeli z izjavo, ki bi jo podale tri države, ki sodelujejo na ženevskih pogajanjih.

Dodal je, da se mu zdi naravno, da kdorkoli bo njegov naslednik, bo moral sam presoditi ,ali se moratorij, za katerega bi prevzel odgovornost njegov prednik, lahko podaljša za novo dobo.

Zatem je Eisenhower izjavil, da bo takoj po podpisu pogodbe o ustavitvi močnih jedrskih eksplozij in do trenutka, ko bo materialno mogoče izvesti sistem učinkovitega nadzorstva, obstajalo valujoče obdobje, v katerem bodo nujno potrebne nekatere koncesije. Pripomnil je, da je za «preprečitev zavlačevalnih manevrov» glede učinkovite izvedbe nadzorstvenega sistema potrebno vključiti v pogodbo vse mogoče zaščitne klavzule.

Eisenhower je izjavil tudi, da je ameriška prav tako kakor sovjetska jedrska oborožitev sedaj tako močna, da se z nadaljevanjem poskusov ne bi nič dodalo sedanji uničevalni sili.

Na zadevno vprašanje je predsednik izjavil, da vsi znaki dokazujejo, da SZ želi sporazum o razorožitvi in o ukinitvi jedrskih poskusov. Poudaril pa je, da seveda ZDA, prav tako kakor SZ, skušajo doseči rezultat, ki bi bil v celoti v skladu z njihovim stališčem. Prepričan pa je, da je SZ napravila velik korak naprej, ko je izrekla pripravljenost sprejeti sistem inšpekcij. To je že znak, da je Moskva pripravljena pogajati se

Eisenhower ne izključuje možnosti, da bodo o številu inšpekcij razpravljali in se o njem sporazumeli na konferenci najvišjih. Govoril je zatem o prednostih konference najvišjih, katera naj bi omogočila državnim poglavarjem ali predsednikom vlad, posvetovati se «kot majhen odbor» in nato dati navodila svojim strokovnjakom, da se sporazumejo.

Kar se tiče navzočnosti podpredsednika Nixona pri razgovorih v Camp Daviau, je Eisenhower izjavil, da podpredsednik lahko vsak trenutek nadomesti predsednika v primeru kakega incidenta ali odstranitve z oblasti. Zato je povsem naravno, da je podpredsednik obveščen o pogajanjih.

Po razgovoru z državnim tajnikom Herterjem se je predsednik senatnega odbora za zunanje zadeve sen. Fulbright izrekel za sporazum o prekinitvi jedrskih poskusov, kakor sta ga pripravila Eisenhower in Mac Millan.

Senator Fulbright je izjavil tudi, da ni izključeno, da se bodo konference najvišjih udeležili tudi predstavniki demokratske stranke. Pripomnil je, da bo to odvisno od napredovanja pogajanj o prekinitvi jedrskih poskusov. Ce bo v trenutku konference najvišjih na vidiku sporazum, bo demokratska opozicija verjetno zastopana na konferenci.

Senator je dalje izjavil, da je Herter mnenja, da bo moratorij mogoč samo do 20. januarja prihodnega leta, ko poteče Eisenhowerjev predsedniški mandat.

Sovjetska agencija TASS poroča v zvezi z včerajšnjo skupno izjavo Eisenhowerja in Mac Millana, da so ZDA in Velika Britanija postavile nekatere pridržke.

«Predsednik Eisenhower in Mac Millan sta objavila skupno izjavo, ki pomeni odgovor ameriške in britanske vlade na sovjetski predlog za prepoved jedrskih poskusov,» pravi Tassova izjava. «Izjava sprejema deloma sovjetski predlog, vendar pa dodaja vrsto pridržkov o nadzorstvu nad jedrskimi eksplozijami, o sredstvih ugotavljanja pojavov, ki so podobni jedrskim eksplozijam, in tudi poudarja, da si ZDA in Velika Britanija hočejo pridržati pravico delati jedrske poskuse v miroljubne namene.»

Washingtonski dopisnik lista «New York Times» James Reston piše danes, da sta se Eisenhower in Mac Millan «načelno sporazumela o sovjetski formuli o prekinitvi jedrskih poskusov, kar pomeni, da se dejansko sploh nista sporazumela.»

«Kar sta oba voditelja danes napravila v Camp Davidu, nadaljuje dopisnik, pomeni pridobivanje na času, ker sta še vedno zelo daleč med seboj pri svojem ocenjevanju diplomatskih in znanstvenih vidikov vprašanja.»

Reston pravi, da je bil Mac Millan mnogo bolj pripravljen kakor Eisenhower na sporazum s Sovjetsko zvezo, ter dodaja, da so velika nesoglasja med ameriškimi in britanskimi znanstveniki glede «primerne inšpekcije» nad prepovedjo poskusov.

Vojaški dopisnik «New York Timesa» pa pravi, da številni visoki funkcionarji ameriške vlade, zlasti pa v komisiji za atomsko energijo in v obrambnem departmaju, gledajo na «novo politiko Washingtona s pesimizmom in zaskrbljenostjo».

—«»—

Nov alarm v Sahari

PARIZ, 30. — Danes popoldne so letalskim družbam sporočili, da je od jutri zjutraj dalje prepovedano leteti nad saharskim področjem Reggane, kjer je eksplodirala prva francoska atomska bomba.

—«»—

Odbor desetorice nadaljuje diskusijo

ŽENEVA, 30. — Današnji seji konference odbora desetih za razorožitev je predsedoval bolgarski predstavnik Tarabanov. Italijanski delegat Cavalletti je odgovoril na nekatera vprašanja sovjetskega delegata o delovanju mednarodne nadzorstvene organizacije. Češkoslovaški predstavnik Nosek je obtožil zahodne države, da nočejo splošne razorožitve.

Sovjetski predstavnik je pozneje izjavil, da se vzhodnoevropske delegacije želijo pogajati o roku, v katerem naj bi se dosegla popolna razorožitev. Dodal je, da sovjetski predlog za štiriletni načrt ni nespremenljiv in da so vzhodne delegacije pripravljene pogajati se ne samo o roku glede celotnega načrta, pač pa tudi o roku vsake posamezne faze načrta.

Zahodni predstavnik je izjavil, da so Zorinove izjave «zanimive», ker da je SZ prvikrat javno izjavila, da je pripravljena pogajati se o roku. «Naše stališče je, je nadaljeval, da so strogi roki neizvedljivi».

—«»—

BEOGRAD, 30. — V Beogradu so danes prispeli zastopniki ameriškega državnega združenja za trgovino. Med dvodnevnim bivanjem v Beogradu bodo ameriški zastopniki razpravljali z jugoslovanskimi strokovnjaki o notranji trgovini.

Hruščev o prekinitvi jedrskih poizkusov

Izjavil je, da so perspektive najboljše če ZDA in Anglija sprejmejo svoje predloge

Danes se Hruščev vrne v Pariz - Veliko pričakovanje za drugi del razgovorov v Rambouilletu - V najkrajšem času eksplozija druge francoske atomske bombe?

ROUEN, 30. — Hruščev je prišel danes z vlakom iz Lille v Rouen. Zjutraj je v Lille obiskal industrijsko središče Wattrelos in Marcq-en-Baroeuil, kjer si je ogledal važne tekstilne tovarne. Na zahtevo Hruščeva so nekoliko skrajšali današnji program. Zato je odpadel ogled industrijskih naprav v Fives - Lillecail in kmetijskega posestva Catenay.

Po ogledu tovarn se je Hruščev pridružil ženi in hčeram, ki so medtem prisostvovale ogledu modelov, ki jih izdelujejo v teh tovarnah. Pred odhodom iz Wattrelosa so Hruščev in člani njegove družine dobili v dar 7 velikih kovčkov, polnih volnenih oblačil, nogavic, ovratnic in blaga za obleke.

Pozneje si je Hruščev ogledal v Marcq-en-Baroeuil tovarno tkanine industrijca Bossaca, ki je septembra obiskal Sovjetsko zvezo in ga je Hruščev prisrčno sprejel.

Zatem se je Hruščev vrnil v Lille, kjer ga je v občinski palači sprejel socialistični župan Augustin Laurent, ki mu je izrekel dobrodošlico. Med drugim je omenil, da se prav v Lille porodila «Internacionala». Leta 1888 je namreč tekstilni delavec Pierre Degeyter, ki je bil ljubitelj glasbe, sestavil to himno na zahtevo prvega socialističnega župana mesta Gustava Deloryja.

Pred odhodom v Rouen je Hruščev imel kratek govor, v katerem je med drugim izjavil: «Zadovoljen sem, ker sem se ustavil v Lille, rojstnem mestu generala de Gaulla. Leta hladne vojne so zapustila svoj pečat, toda sedaj so jasni znaki mednarodnega pomirjenja. Mi cenimo napore generala de Gaulla za mir. Upamo, da bodo naši razgovori z njim prispevali k okrepitvi miru.»

Zatem je Hruščev poudaril, da sovjetsko ljudstvo ne misli nikogar napasti, in je pripomnil: «Naše ljudstvo ljubi svoj režim in če bi ga kdo hotel menjati, če bi ga kdo napadel, bi se naše ljudstvo še bolj odločno borilo kakor v drugi svetovni vojni. SZ in Francija lahko zajamčita varnost narodov. Naj živi sodelovanje sovjetskega in francoskega ljudstva.»

Med potjo iz Lille v Rouen je imel Hruščev na vlaku tiskovno konferenco v vagonu, ki je bil dodeljen časnikarjem. Na vprašanje, kdaj bo de Gaulle obiskal Moskvo, je Hruščev odgovoril: «Gre za zadevo, ki se tiče generala de Gaulla in mene. Ne vmešavajte se v najne osebne zadeve.»

Na vprašanje, kaj misli o sprejemu v Franciji, je odgovoril: «Presegel je vsa moja predvidevanja.»

Na vprašanje, kaj misli o Franciji, je Hruščev odgovoril: «O tem kar je lepo, ni mogoče misliti slabo.»

Na vprašanje, ali bo napravil druga važna potovanja pred konferenco najvišjih, je odgovoril: «Ne in sprašujem se, ali ne bi v tem času ostal v Franciji? Sprašujem se tudi, ali naj zaprosim, da bi mi našli kotiček, v katerem bi prebival do dneva sestanka državnih poglavarjev.»

Hruščeva so vprašali tudi, kaj misli o včerajšnjem sporazumu med Eisenhowerjem in Mac Millanom «Ne morem vam nič reči, je odgovoril Hruščev, Kakor veste, sem že nekaj časa ločen od Moskve in ne čutim več utripa mednarodnega življenja.»

Na vprašanje, kaj misli o možnosti prekinitve jedrskih poizkusov, je Hruščev odgovoril: «Perspektive so najboljše, seveda če ZDA in Velika Britanija sprejmejo svoje predloge, ker so naši predlogi njihovi.» Na vprašanje, ali odobrava zahodni načrt o razorožitvi, je odgovoril: «Ne. Zahodni predlogi nimajo nič skupnega z našimi predlogi pred OZN. Ni skupnega terena, ker zahodne države zanikujejo že samo načelo razorožitve.»

Glede zadnje francoske atomske eksplozije, so Hruščeva vprašali, kaj misli o njem. Odgovoril je: «Rekli smo že. Dobro bi bilo, da ne bi nihče več povzročil eksplozij bombe ZDA, ne Velika Britanija, ne Sovjetska zveza in tudi ne Francija, in to bi bilo zelo dobro za vse človeštvo.»

Hruščev je dalje izjavil, da za sedaj ne misli iti v Afriko in je dodal, da ne ve, ali bo lahko sprejel vabilo gvinejskega predsednika, naj obišče Gvinejo, ker je njegov program zelo natrpan.

V Rouenu si je Hruščev ogledal znamenito katedralo, pred katero se je zbrala velika množica, ki je vzklikala francosko-sovjetskemu prijateljstvu. Na vratih katedrale je Hruščeva sprejel arhitekt Chauvel, ki skrbi za ohranitev zgodovinskih spomenikov. Dajal je podrobna pojasnila o arhitekturi katedrale, mlajši sin Hruščeva Sergej pa je sceno filmal. Hruščev ni vstopil v katedralo temveč si je ogledal samo pročelje. Zatem je s svojim spremstvom odšel v «palačo konzulov», kjer so krajevne oblasti priredile sprejem, zvečer pa je bila uradna večerja.

V svojem govoru na balkonu palače konzulov je Hruščev izjavil med drugim: «Želimo mir. Toda besede je treba okrepiti z dejanji. Gospodarski odnosi so tista dejanja, ki utrjujejo mir. Zaradi tega me spremlja ravnatelj gospodarskega načrta Kosigin. Slišal sem izreči željo, naj bi francosko-sovjetska trgovina šla skozi pristanišče v Rouenu. Strinjam se. Naj ladje iz Rouena pridejo v sovjetska pristanišča in sovjetske ladje bodo raztovorile svoje blago v Rouenu.»

Na večerji v trgovinski zbornici v Rouenu je Hruščev nocoj ponovno opozoril na nevarnost nemškega militarizma. Omenil je velike izgube SZ med drugo vojno, pohvalil je francoske pilote, ki so se borili na sovjetski fronti, in poudaril, da se sile miru vedno bolj množijo. Zato so realne možnosti, napraviti konec jedrskim poizkusom in oboroževalni tekmi ter preprečiti novo vojno.

Jutri bo Hruščev odpotoval spet v Pariz. Zanimanje političnih opazovalcev je sedaj obrnjeno na drugi del razgovorov med de Gaullom in Hruščevom, ki se bodo končali v Rambouilletu. Izjava v prekinitvi jedrskih poizkusov, ki sta po objavila Eisenhower in Mac Millan, bo verjetno nov argument razgovorov.

S tem v zvezi piše golistični list «Paris Presse», da je general de Gaulle sedaj, kar se tiče atomske politike, sam nasproti Hruščevu in da Francija ni pripravljena biti udeležena v atomskem klubu kot navadna častna članica. Morda prav v zvezi z angleško-ameriško izjavo bo druga francoska atomska bomba eksplodirala v najkrajšem času, kakor se lahko domneva na podlagi nove prepovedi letenja nad področjem Reggane od jutri dalje. Kakor je znano, je bila nova eksplozija odložena zaradi prihoda Hruščeva v Francijo.

Peti kongres CGIL se začne v soboto

Trajal bo do prihodnjega petka - Na kongresu bo govoril tudi minister za delo Zaccagnini

RIM, 30. — V soboto, 2. aprila se bo začel v gledališču Dal Verme v Milanu peti kongres CGIL z naslednjim dnevnim redom: 1. Izvolitev predsedstva, 2. Splošno uvodno poročilo, ki ga bo podal Agostino Novella z naslovom: «Za visoko in moderno življenjsko raven, za gospodarski in demokratični razvoj dežele, uveljavimo enotnost in pogodbeno moč sindikata». 3. Imenovanja verifikacijske komisije, za resolucije in za spremembo statuta ter volilne komisije. 4. Finančno poročilo in poročilo nadzornega odbora. 5. Spremembe zveznega statuta. 6. Izvolitev vodstva.

V soboto bo glavni tajnik Novella podal svoje poročilo. Delo se bo zatem nadaljevalo v nedeljo zjutraj z diskusijo o tem poročilu. Diskusija se bo nadaljevala naslednje dni do četrtka 7. aprila.

Delo kongresa se bo končalo v petek 8. aprila zjutraj s spremembami statuta, z odobritvijo končnih resolucij, poročilom volilne komisije ter izvolitvijo novega vodstva.

Na kongresu bodo navzoče delegacija svetovne sindikalne zveze, ki jo bo vodil Louis Saillant, ter delegacije 19 tujih sindikalnih organizacij.

Med tujimi sindikalnimi voditelji bodo predsednik centralnega sveta sovjetskih sindikatov Grišin ter tajnika francoske splošne zveze dela Le Brun in Mauvais.

Minister za delo Zaccagnini bo prišel na kongres v nedeljo in bo imel govor. Na kongresu bo sodelovalo 1750 delegatov.

Kar se tiče pripadnosti delegatov raznim produktivnim sektorjem, so takole razdeljeni: industrija 572, javne službe 62, prevozništvo 150, trgovina 112, kmetijstvo 564, uradniki 130, upokojenci 160.

—«»—

Mac Millan o ukrepih proti skupnemu tržišču

WASHINGTON, 30. — Mac Millan je nakazal ameriškim voditeljem možnost, da bo Velika Britanija prisiljena znova začeti politiko gospodarske obrambe zaradi uveljavitve skupnega tržišča. V ameriških krogih pravijo, da je Mac Millan to omenil med gospodarskimi razgovori v Washingtonu pred odhodom v Camp David.

V omenjenih krogih pravijo, da je Mac Millan nakazal možnost zmanjšanja nakazil za britanske čete v Zahodni Nemčiji ter uvedbe uvoznih kontingentov z dolarskega področja. Končno je Mac Millan izjavil, da bi razvoj skupnega evropskega tržišča lahko povzročil izgubo v trgovinski izmenjavi Anglije s tujino.

V Parizu pa nadaljuje delo odbor enaindvajsetih. Baje so se sporazumeli, da bodo imenovali skupino strokovnjakov, ki naj prouči praktične posledice morebitnega izvajanja Hallsteinovega načrta za pospešitev uveljavitve skupnega tržišča in izvajanja načrta sedmih držav EFTA.

Aretacije političnih voditeljev na vsem ozemlju Južnoafriške zveze

Aretirali so okoli sto ljudi - Demonstracije proti aretacijam - Razprava v Varnostnem svetu

NEW YORK, 30. — Danes se je sestal Varnostni svet v zvezi z nedavnimi dogodki v Južni Afriki. Predseduje ameriški delegat Cabot Lodge. Po soglasnem sprejemu dnevnega reda je angleški predstavnik Pierson Dixon obrazložil mnenje svoje vlade, da «nobena stvar ne opravičuje mednarodne organizacije, da se vmešava v notranje zadeve držav članic». «V okviru te konvencije, je izjavil Dixon, bo britanska delegacija proučevala dogodke v Južni Afriki.»

Tudi francoski delegat Armand Berard je izrekel resne pridržke o pristojnosti Združenih narodov, da razpravljajo o vprašanju, «ki se tiče suverenosti neke države». «Oblast Združenih narodov na svetu, je poudaril Berard, je odvisna od spoštovanja določbe listine, ki prepoveduje vmešavanje v notranje zadeve. Toda Francija, katere javno mnenje strogo obsoja diskriminacijo, ne ugovarja sprejemu dogodkov v Sharpevillu in Langi na devni red Varnostnega sveta.

Italijanski predstavnik Ortona je govoril o «protislovjih» v listini OZN. Na eni strani mora ta organizacija bdeti nad spoštovanjem človeških pravic, na drugi strani pa ji je prepovedano vmešavati se v notranje zadeve držav članic. Pripomnil je, da okoliščine «terjajo veliko modrost Varnostnega sveta», in da Italija «ne more slediti samo juridičnim pogledom v tej zadevi».

Sovjetski delegat Soboljev je izjavil, da o pristojnosti Varnostnega sveta ni nobenega dvoma. Poudaril je, da ima OZN dolžnost upoštevati stališče 29 afriških in azijskih držav, ki predstavljajo nad tretjino članov OZN.

V imenu ZDA je Cabot Lodge izjavil, da je Varnostni svet pristojen v tej zadevi. Pozval je države, ki so zahtevale udeležbo, naj se udeležijo debate brez pravice glasovanja. Te države so Južna Afrika, Indija, Pakistan, Gvineja in Liberija.

Predstavnik Južne Afrike Fourie je «najodločneje» protestiral proti sprejemu zadeve na dnevi red in je dodal, da spada zadeva v izključno pristojnost južnoafriške vlade. Omenil je, da v Južni Afriki niso bili samo v njegovi državi letos neredi s človeškimi žrtvami. Trdil je, da so te nerede povzročile «ekstremistične skupine». Na koncu je sporočil, da se ne bo udeležil debate.

Govoril je še tunizijski delegat Mongi Slim, ki je podprl stališče afriško-azijske skupine.

Na nočni seji je cejlonski delegat izjavil, da je treba diskriminacijsko politiko v Južni Afriki obravnavati ne s stališča obsodbe pač pa z namenom «obnove». Potrebno je pripraviti tamkajšnjo vlado do tega, da opusti dosedanjo politiko.

Indijski delegat je izjavil, da mora Varnostni svet sprejeti odločilne ukrepe, da prepreči, da bi politika Južne Afrike pripeljala do nove svetovne vojne. Etiopijski delegat je izrekel upanje, da bo svet odredil potrebne ukrepe, da napravi konec sedanjemu stanju v Južni Afriki. Tudi pakistanski in liberijski delegat sta odločno obsodila južnoafriško politiko. Tunizijski delegat Mongi Slim pa je predložil resolucijo, s katero predlaga, naj predsednik Varnostnega sveta pozove južnoafriškega delegata, naj pove, ali je njegova vlada pripravljena sodelovati s svetom ali ne, in ali namerava biti navzoč pri razpravi. Resolucija je bila zavrnjena. Seja je bila nato odložena na jutri popoldne.

CAPSTADT, 30 — V nekaterih krajih Južnoafriške zveze so proglasili izjemno stanje. Ukrep velja za 80 od 300 sodnih okrajev v Južnoafriški zvezi.

Predsednik vlade Verwoerd je v parlamentu izjavil, da bo vlada «po potrebi uporabila tudi vojaštvo za vzdrževanje reda.»

V Južnoafriški zvezi so danes aretirali okoli 100 ljudi. Med aretiranimi so predvsem domorodci in nekateri belci. Aretirali so predsednika Afriškega narodnega kongresa Lutulija in druge voditelje tega kongresa. Med aretiranimi so člani naslednjih 12 organizacij: Mladinska zveza afriškega kongresa, Indijski kongres v Transvaalu, Kongres indijske mladine, Indijski narodni kongres, Kongres demokratov, liberalna stranka, Indijski kongres za Natal, Progresivno združenje barvastega ljudstva, Zveza delavcev oblačilne stroke, Južnoafriški kongres Trade Unionov, Vseafriški kongres in Gibanje za vseafriško svobodo.

Pri aretacijah v Johannesburg je sodelovalo 20 policijskih vozil. Med aretiranimi so razen voditelja Afriškega narodnega kongresa še predsednik liberalne stranke Peter Brown, predsednik Kongresa demokratov Peter Beyleveld, predsednik Južnoafriškega kongresa Trade Unionov Leon Levy in bivši glavni tajnik Afriškega narodnega kongresa Walter Sisulu

V Pretorii so aretirali 8 ljudi, med katerimi so voditelj Vseafriškega gibanja svobode Peter Tselc, anglikanski pater Mark Nye in drugi. V Durbanu so aretirali 20 ljudi, med katerimi je bivši predsednik Indijskega kongresa za Natal Naicker.

Med aretiranimi je tudi advokat Joe Slove, ki je na sodišču zastopal vdove žrtev nedavne rudarske nesreče v Coalbrooku, kjer je zgubilo življenje okoli 400 rudarjev. Slove spada v skupino 61 ljudi, ki so jih obtožili izdajstva. Obtožbo pa so lani umaknili. Clanica Zveze afriških žensk Helen Jospeh je med 30 osebami, ki so še vedno pod procesom z obtožbo izdajstva. Proces se vleče že tri leta.

Včeraj ponoči so bili prvikrat aretirani tudi predstavniki liberalne stranke. Gre za največji obseg aretacij političnih osebnosti od leta 1956 dalje, ko so aretirali 156 ljudi. Prav po teh aretacijah se je začel proces z obtožbo izdajstva, ki je še vedno v teku.

Davi je v Capstadtu demonstriralo okoli 30.000 domorodcev proti številnim aretacijam, ki so jih izvršili danes. Demonstranti so se začeli razhajati, ko jim je neki policijski častnik obljubil, da se bo zavzemal za razgovor s pravosodnim ministrom. Policija je ves dan krožila z oklepnimi vozili po mestu.

V Sharpevillu je bil brez incidentov pogreb 34 Afričanov, ki jih je ubila policija 21. marca. Južnoafriška vlada je odredila tudi delno mobilizacijo teritorialnih enot.

Nove demonstracije so bile tudi v Stellenboschu proti novim propustnicam. Policija je demonstrante napadla in jih razgnala. Demonstranti so zažgali nekatera upravna poslopja ter postavili barikade na cestah.

Temperatura včeraj
Najvišja temperatura 15.6 stopinje ob 13. uri, najnižja 10 stopinj ob 4. uri. Vlage 90 odst. Včeraj ponoči je padlo 4.6 mm dežja.

Goriško-beneški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 31. marca
Benjamin
Sonce vzide ob 5.48 in zatone ob 18.31. Dolžina dneva 12.43. Luna vzide ob 8.10 in zatone ob 22.49.
Jutri, PETEK, 1. aprila
Bogomila

4. aprila seja pokrajinskega sveta

26 milijonov za ureditev in asfaltiranje pokrajinskih cest

Nakup barvanega filma, ki prikazuje posledice tuberkuloze pri goveji živini

Na zadnji seji pokrajinskega odbora so razpravljali predvsem o točkah seje pokrajinskega sveta, ki bo v ponedeljek 4. aprila.

Na tej seji bo moral pokrajinski svet razpravljati in sprejeti več sklepov glede popravila in asfaltiranja pokrajinskih poti, za katere bodo namenili 26 milijonov lir. Poleg tega bodo določili predujem pokrajinskim uslužbencem na poviške, ki izhajajo iz novih tabel o plačah.

Ostale točke dnevnega reda so: zahteva po državnem jamstvu za najem posojil 200 in 150 milijonov lir za dela pri tehnično - industrijskem zavodu, 5,5 milijona lir za ureditev vodoravnih prometnih znakov, ki jih predvideva novi zakon o cestnem prometu, kakor tudi razdelitev nagrad v znesku 50.000 lir univerzitetnim dijakom s stalnim bivališčem v naši pokrajini, ki so ali bodo letos diplomirali iz del, ki zajemajo snov iz naše pokrajine in ki bodo po en izvod darovali pokrajinski knjižnici.

Med drugim so sklenili potrošiti 800 tisoč lir za nakup 400 parov čevljev za pokrajinsko umobolnico. Po kolavdaciji centralne kurjave v šoli «E. Fermi» v Gorici, ki jo je za 15.015.000 lir napravilo podjetje Dell'Orto Chieregatti iz Milana so odobrili nekatera dela v pokrajinskem zavodu za dojenčke v znesku 250.000 lir.

V zvezi z večletnim načrtom za zboljšanje zdravstvenega stanja v živinoreji, načrt, ki bo izveden v petih etapah, od katerih bosta prvi dve zahtevali potrošnjo 20 milijonov lir, je pokrajinska uprava sklenila kupiti barvani film o tuberkulozi pri goveji živini. Film je izdelalo ministrstvo za zdravstvo in bo ustanovo stal 160.000 lir. Prikazovali ga bodo živinorejcem, da bodo spoznali, kako hudo je potrebno izvesti započeti načrt, pri katerem naj sodelujejo tudi živinorejci sami.

Končno so odborniki sklenili predlagati pokrajinskemu svetu, naj bi na eni izmed prihodnjih sej odobrili štipendije za prihodnje šolsko leto dijakom, ki so vpisani na kmetijskih šolah. Akcija spada v okvir pobud pokrajine v prid kmetijstva, kateremu naj bi se mladina posvečala v večji meri kot do sedaj.

Pogajanja na sedežu Zveze industrijcev

Delavcem oddelka za rayon zvišali proizvodno nagrado

Do velikonočnih praznikov bodo izplačali tekstilnim delavcem večji del zaostankov

28., 29. in 30. marca so bila na sedežu Zveze industrijcev v Gorici pogajanja med sindikalnimi organizacijami CGIL, CISL in UIL ter ravnateljstvom tržaške tekstilne tovarne v Podgori, da se določi proizvodna nagrada delavcem v proizvodnji umetnih tkanin za leto 1960. Podpisali so sporazum, ki predvideva:

za specializirane delavce 2665 lir na mesec; za kvalificirane delavce 2375; navadne delavce 2250; težake in ženske pa 1750 lir na mesec. Tri dvanajstine nagrade bodo izplačali pred veliko nočjo, 4 dvanajstine pred velikim šmarnom in 5 dvanajstin pred božičem. Nagrade ne bodo izplačali za manj kot 15 dni dela na mesec ter bolnim in ponesrečenim, ki so odsotni več kot en mesec.

V primeri z lanskim letom so bile dosežene naslednje olajšave:

specializirani delavci 249 lir, kvalificirani delavci 209 lir, navadni delavci pa 167 lir več na mesec.

Med pogajanji so predstavniki treh sindikalnih organizacij vprašali direktorja Bagnara, kdaj bo ravnateljstvo izplačalo delavcem in delavkam tekstilne tovarne zaostanke od 1. decembra 1959 dalje, to je od dneva veljavnosti nove pogodbe za tekstilce. Ravnateljstvo je odgovorilo, da zaradi tehničnih vzrokov ne more v celoti izplačati zaostankov, pred velikonočnimi prazniki pa bo izplačalo od 85 do 90 odst.

—«»—

Občni zbor Podpornega društva

Redni občni zbor Podpornega društva za Goriško, se bo vršil v nedeljo dne 3. aprila 1960 ob 9. uri v prostorih Ljudske čitalnice v Ul. Ascoli 1 s sledečim dnevnim redom:

Izvolitev treh članov v verifikacijski odbor; čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; poročilo o delovanju društva v letu 1959; poročilo o finančnem stanju društva; poročilo nadzornega odbora; razrešitev starega odbora; volitev novega odbora; slučajnosti.

Ako občni zbor ne bo sklepčen ob 9. uri, se bo zborovanje vršilo uro kasneje, to je ob 10. uri z istim dnevnim redom in ob vsaki udeležbi članov. Vabljeni so člani iz mesta in okolice.

—«»—

Roditeljski sestanek

Ravnateljstvo nižje srednje šole v Gorici javlja, da bo v nedeljo dne 3. aprila 1960 roditeljski sestanek, in sicer ob 10.30 v šolskih prostorih. Vabljeni so starši in vzgojitelji dijakov. Ker je ta sestanek zadnji v tem šolskem letu, pričakuje ravnateljstvo, da bo udeležba številna.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST - UL. MONTECCHI 6-II.
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANCIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

NAROČNINA
Mesečna 480 lir. — Vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska letno 1440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT
Trst

Kmečko prebivalstvo se izseljuje v mesta

Tudi na Goriškem se veča število kmečkih posestev

Leta 1952 je bilo skupno 9.995 kmetij

Tudi v naši pokrajini se število kmečkega prebivalstva iz leta v leto neprestano krči. Ta pojav je najbolj očiten v Brdih, od koder se prebivalstvo izseljuje v mesto, ker mu zemlja nudi premajhen kos kruha in ker nagla mehanizacija kmetijstva dovoljuje obdelovanje zemlje z manjšim številom ljudi. Ta pojav je bil v naših krajih možen predvsem zaradi tega, ker so se z ustanovitvijo podjetij proste cone ustvarila številna nova delovna mesta, ki jih je zasedlo tudi kmečko prebivalstvo.

Na podlagi ljudskega štetja leta 1951 smo imeli v kmetijstvu po podatkih trgovinske zbornice 9.781 oseb, ki so bile v naslednjem odnosu do zemlje: kmetje lastniki 3817 ali 39 odst. vsega kmečkega prebivalstva, pomočniki lastnikov 4336 ali 44.3 odst, voditelji in uradniki 109 ali 1.1 odstotka; ostali uslužbenci 1456 ali 14.9 odstotka.

Iz zgornjega je razvidno, da pripada 83.3 odstotka od celotnega aktivnega kmečkega prebivalstva na kmete lastnike in njihove pomočnike. V kategoriji «ostali uslužbenci» so vključeni delavci velikih podjetij pri katerih delajo tudi voditelji in kmečki uradniki. Izredno majhno je število lastnikov, ki niso obdelovalci.

V goriški pokrajini prevladuje mala zemljiška posest, zaradi tega zemljo lastniki sami obdelujejo. Po podatkih iz leta 1948 je bilo 7886 ali 87 odstotkov kmetij s petimi ha, 1150 kmetij je imelo od 5 do 100 ha, ter 23 velikih zemljiških posestev je imelo nad 100 hektarov.

6349 kmetij ali 70 odst. se obdeluje na neposreden način, 815 jih imajo v najemu, 889 v kolonskem odnosu, 1006 pa v mešanem odnosu.

Po letu 1948 so se kmetije še bolj razdrobile, tako da se je njihovo število neprimerno zvečalo. Po podatkih iz leta 1952 je bilo skupno 9995 kmetij; domneva se, da je do tega prišlo na podlagi zakona o mali zemljiški lastnini.

Gorovje v Beneški Sloveniji: Muzci

Iz Beneške Slovenije

Drevo preprečilo strmoglavljenje avtomobila s 4 osebami v prepad

Vozilo je zapeljalo s ceste pri Čeplesišču - Prepad je globok 200 metrov

Samo srečnemu naključju se mora uslužbenec sovodenjske občinske uprave v Beneški Sloveniji zahvaliti, da se njegovo potovanje v Ceplesišče ni zaključilo s hujšimi posledicami.

Giuseppe Petricig, star 25 let, se je prejšnji dan odpravil s svojim avtomobilom 600 v družbi žene, ki je sedela na sprednjem sedežu, in dveh prijateljev, v Ceplesišče. Ker gre cesta vseskozi navzgor, niso mogli voziti naglo. Zaradi tega si tudi ni mogoče razložiti na noben drug način, zakaj so zavozili s ceste na zadnjem ovinku, kakor samo s tem, da je morala na tistem odseku ceste megla preprečiti vidljivost. Kakor že rečeno, vozilo je zavozilo s ceste in se spustilo po strmem bregu. Po 70 metrih vožnje, ki so jo opravili ritenski, so se zaleteli v debelo drevo in se ustavili. Samo srečnemu naključju se morajo zahvaliti, da so se zaleteli v drevo, kajti če bi ne naleteli na oviro, bi že po nekaj metrih zgrmeli v 200 metrov globok prepad, kjer teče potok, kjer bi se vsi skupaj prav gotovo ubili.

Pri trčenju ob drevo si potniki niso prizadejali kdo ve kakšnih telesnih poškodb, povsem uničen pa je avtomobil, ki ni več za nobeno rabo. Karoserija se je tako zvila, da se sploh niso več odprla nobena vrata in da so morali prestrašeni potniki zlesti iz oklepa skozi okna.

—«»—

Vozni red vlakov

PRIHODI

IZ TRSTA: (A) 4.38, (A) 6.25, (D) 6.39, (A) 7.35, (D) 8.29, (D) 10.49, (D) 12.59, (A) 13.40, (A) 15.31, (A) 17.23, (A) 18.49, (D) 20.33, (A) 21.32, (A) 22.47.

ODHODI

ZA VIDEM: (A) 4.39, (A) 6.27, (D) 7.01, (A) 7.38, (D) 8.30, (A) 10.53, (D) 13.00, (A) 13.42, (A) 15.34, (A) 17.25, (A) 18.51, (D) 20.35, (A) 21.35, (A) 22.49.

PRIHODI

IZ VIDMA: (D) 0.14, (A) 5.51, (A) 6.44, (D) 7.49, (A) 8.12, (D) 8.52, (A) 10.50, (A) 14.16, (A) 15.49, (DD) 17.09, (A) 18.34, (A) 20.03, (D) 21.48.

ODHODI

ZA TRST: (D) 0.15, (A) 5.53, (A) 6.46, (D) 7.51, (A) 8.15, (D) 8.54, (A) 10.52, (A) 14.18, (A) 15.51, (DD) 17.11, (A) 18.36, (A) 20.05, (D) 21.50.

Po podatkih trgovinske zbornice

Porast radijskih naročnikov in lastnikov motornih vozil

Objavljamo nekaj podatkov iz monografije trgovinske zbornice o večanju števila radijskih naročnikov, potrošnje tobaka, potrošnje denarja za prireditve, električne energije, itd. Leta 1952 smo imeli na področju goriške pokrajine 134.8 radijskih naročnikov na vsakih 1000 prebivalcev. Vse do leta 1957 se je število radijskih naročnikov stalno večalo, tako da smo imeli v tem letu, 182.6 naročnikov na 1000 prebivalcev.

Za cigarete in tobak je vsak prebivalec potrošil leta 1952 kar 5.339 lir. Do leta 1954 se je potrošnja na vsakega prebivalca naglo dvigala in dosegla 7.963 lir. Po letu 1954 pa je celo nazadovala. Statistika kaže, da smo največ potrošili 1955. leta, in sicer 8.133 lir, pozneje pa smo za cigarete potrošili manj ali pa ravno toliko denarja.

Vsak prebivalec je leta 1952 potrošil za kinematografe, plese, gledališča itd. 3.230 lir. Leta 1957 pa se je vsota zvišala na 4.398. Zvišala se je tudi potrošnja električne energije, in sicer od 63.2 kW leta 1952 na 77.4 kW 1957. Zanimiva je tudi statistika o številu čitateljev brošure Selezione. Od leta 1952 do leta 1957 se je število zvišalo od 11.4 na 16.2 čitatelja na vsakih 1000 prebivalcev.

Največji porast so zabeležili pri nakupu novih prevoznih sredstev (avtomobili, motocikli, mopedi). Medtem ko smo imeli 1952. leta 209 lastnikov prevoznih sredstev na 1000 prebivalcev se je v letu 1957 to število več kot podvojilo; na 1000 prebivalcev je prišlo 475.4 vozil.

Osebni stroški za tobak in predstave so se v odstotkih nagleje večali, kakor znaša državno povprečje; splošni nivo potrošnje vsakega prebivalca naše pokrajine je bil leta 1957 nad državnim povprečjem.

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. 17.00: «Pod štirimi zastavami», sledi dokumentar o življenju Fausta Coppija.
VERDI. 16.30: Kino in varieté.
VITTORIA. 17.00: «Sladko življenje», M. Mastroianni, A. Ekberg.
CENTRALE. 17.00: «Zaklad Atzekov», J. Mac Crea.
MODERNO. 17.00: «Skrivnost petih prstov».

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna Kuerner, Korzo Italija št. 4, tel. 25-76.

V nedeljo 3. aprila ob 16. uri bo na Opčinah — Pikelc — komemoracija 71 talcev, ustreljenih leta 1944.

Krajevni organizaciji partizanov in bivših politič. preganjancev

MALI OGLASI

BRUSINI CARLO, Trst, Ul. Battisti 20, tel. 29041, prodaja gospodinjske električne predmete — hladilnike FIAT, ATLANTIC in druge znamke. Plačljivo tudi v 24 obrokih. PRALNE stroje, kovinsko kuhinjsko opremo.

Dr. Sonja Mašera
bo odsotna od 7. 4. do 26. 4.

SOŽALJE

Neodvisna socialistična zveza izreka tov. Danilu Benčini, pokojnikovi soprogi in ostalim sorodnikom ob bridki izgubi dragega očeta in moža Mihaela Benčina svoje najgloblje sožalje.

V torek 29. t. m. je preminila

MARIJA PETRONIO

Žalostno vest naznanjajo otroci in ostali sorodniki.

Pogreb bo danes 31. t. m. ob 14.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE IZ TRSTA

gostuje v nedeljo 3. aprila v Prosvetni dvorani v Gorici z igro Herberta Gruena v 12 slikah

KASTELKA

Igra je prirejena po znanem romanu Vladimira Levstika

GADJE GNEZDO

Predstava je ob 17. uri.

CENE: sedeži po 350 in 250 lir, stojišča 150, dijaška stojišča 100 lir. — Prodaja vstopnic na sedežu ZSPD v Ul. Ascoli 1/I. in v kavarni Bratuž od jutri dalje.

IZ TRŽAŠKEGA DNEVNIKA

Skupščina sindikata živilske stroke FILIA - CGIL

Nepravični odnos med plačami in napori zaposlenih delavcev

Proizvodnja se je bistveno povečala, plače le malo, znižalo pa se je število zaposlenih - Položaj v tržaških obratih

V torek je bila na sedežu Nove delavske zbornice — CGIL skupščina sindikata živilske stroke — FILIA, na kateri je tajnik Ulieni podrobno poročal o zaključkih vsedržavnega kongresa, ki je bil v Modeni od 10. do 13. marca. Na kongresu so podčrtali, da je sindikalna organizacija opravila veliko delo in da so z enotnimi borbami dosegli obnovo petnajstih vsedržavnih pogodb ter povprečno povišanje plač za 10 odstotkov Tako so bili ustvarjeni ugodni pogoji za nadaljnje splošno izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev.

Vendar pa te sindikalne borbe niso mogle doseči da bi izravnali plače sorazmerno z večjimi delovnimi napori, ki so se povečali od 1956. leta za 30 odst., medtem ko so se plače le za 10 odst.

Število zaposlenih delavcev pa se je celo znižalo. 1953. leta je znašala celotna proizvodnja te industrije 7.5 milijona stotov proizvodov, medtem ko je dosegla lani 12 milijonov stotov. Istočasno pa se je znižalo število stalno zaposlenih delavcev od 12.500 na 8.500 in število sezonskih delavcev je padlo za 10 odstotkov. To kljub temu, da so med tem časom zrasle nove sladkorne tovarne.

To dokazuje, da je povečanje proizvodnje in večja delovna storilnost šla skoro izključno v korist delodajalcev, ki so izkoristili tudi druge načine, da bi pritisnili na delavce. Med drugim v srednjih in večjih podjetjih zaposljujejo v vedno večjem številu nekvalificirano delovno silo tudi za dela, kjer bi morali biti po veljavnih pogodbah zaposleni kvalificirani delavci. Ti mladi delavci prejemajo okoli polovico plače manj, kot bi jo morali.

Vsa ta vprašanja so aktualna tudi v Trstu, kjer smo prav tako priče stalnemu porastu delovne storilnosti in proizvodnje, medtem ko delavci od tega nimajo nobenih ali zelo neznatne koristi. Tako je na primer proizvodnja v podjetju Stock narasla od 6.000 steklenic v sedmih in pol ure na čez enajst tisoč steklenic. Proizvodnja se je praktično skoro podvojila, delavci pa prejemajo še vedno iste plače, odnosno so dobili samo malenkostno letno nagrado. Povečanje je v tovarni Dreher še bolj občutno in gre od 2.200 steklenic do šestdevet tisoč in kjer so plače prav tako ostale neizpremenjene. Poleg tega sedaj skuša podjetje uvesti plačevanje na petnajst dni, pri čemer bi delavci izgubili eno tedensko plačo, odnosno bi podjetju ostala precejšnja vsota likvidnega denarja.

Iz raznih primerov, ki so jih sporočili delegati na kongresu, je razvidno, da vladajo v nekaterih drugih tovarnah po Italiji znatno ugodnejši delovni pogoji, ki so si jih delavci priborili v trdih borbah. Tako na primer izplačuje podjetje Campari vsako leto posebno proizvodno nagrado v znesku 9.000 lir na osebo. Isto podjetje tudi plača vsak mesec povišek po 2.000 lir za prvega otroka in po 1000 lir za vsakega drugega družinskega člana, ki ga delavec vzdržuje. Po desetih letih zaposlitve je poseben povišek plače.

Podjetje Fernet Branca izplačuje na leto delavcem 6 tisoč 95 lir proizvodne nagrade, vsak mesec pa 5.435 lir kot posebno nagrado namesto steklenic, ki so jih preje dobivali delavci in ki so jih nato prodajali. Poleg tega dobe delavci še pol litra likerja na osebo. V primeru bolezni plačajo šest mesecev še po pol dnevne plače, poleg prispevka, ki ga plača zavarovalnica. Upokojenci, ki so bili zaposleni čez 40 let, prejmejo nagrado 450 tisoč lir, do 30 po 350 tisoč lir in izpod 30 let po 300 tisoč lir. Vsem upokojencem izplačuje podjetje še po 15 tisoč lir na mesec kot dodatek k pokojnini. V pivovarni Italia plačajo letno proizvodno nagrado v višini 400 delovnih ur, poleg tega pa še trinajsto plačo in nadomestilo za menzo.

Pereča so tudi vprašanja pekovskih delavcev, ki se v vsedržavnem okviru bore za obnovo delovne pogodbe. Tudi v tej kategoriji so znatno narasli dobički, pa čeprav se proizvodnja ni povečala Računati je namreč treba da se je bistveno spremenila struktura potrošnje, saj so 1954. leta proizvedli okoli 80 odst. cenejših vrst kruha po trdnih cenah medtem ko se je sedaj to razmerje spremenilo.

—«»—

ZA OBISK VELESEJMA V KANTONU

Ob priliki velesejma v Kantonu in z namenom da se dosežejo neposredni stiki med tukajšnjimi in kitajskimi gospodarstveniki, Center za razvoj stikov s Kitajsko namerava prirediti čimvečje število obiskov na Kitajsko sporazumno s pristojnimi turističnimi ustanovami.

Center se bo potrudil, da doseže nekatere olajšave pri kitajskih oblasteh.

Za podrobnejša obvestila obrniti se na sedež centra v Rimu, Trg Montecitorio 115 (tel. 68-83-58).

Danes zadnji dan za predložitev davčnih prijav

Včeraj je bil na finančnem uradu, kjer sprejemajo prijave Vanoni pravi naval, saj so včeraj predložili okoli 10.000 prijav Vanoni. Vendar pa ni prišlo do zastojev in nepotrebnega prerivanja, ker so sprejemno službo zelo dobro organizirali v pritličju palače.

Tudi danes bo urad nepretrgoma odprt od 8. do 20. ure.

Do sedaj so vložili okoli 30 tisoč prijav, računajo pa, da bo skupno število doseglo kot lani okoli 45 tisoč, nadaljnjih pet tisoč prijav pa bodo prejeli po pošti.

—«»—

Obvestilo županstva

Tržaško županstvo opozarja vse tiste, ki so razpolagali z rezerviranim prostorom za parkiranje vozil, da morajo zbrisati črte in napise, s katerimi so bili ti prostori zarisani na cestiščih. Ti prostori so namreč postali nezakoniti, ker so v nasprotju s predpisi novega prometnega zakonika.

Ugotavljanje zdravstvenega stanja goveje živine

Do junija bodo živinozdravniki obiskali vse hleve našega področja

Govedi bodo odvzemali kri za ugotovitev morebitne obolelosti za brucelozo, lahko pa izvedejo tudi pregled tbc - Prispevki za odstranitev bolne živine

Pokrajinski veterinarski urad je pred nedavnim izdal odlok, da je treba v vseh občinah področja izvesti diagnostične preiskave, in sicer z namenom, da se ugotovi, če in koliko govedi ter ovac in koz boluje za brucelozo.

Ta bolezen je nevarna tako govedi kot ljudem. Govedi zato, ker povzroča splave, predčasno povrženost, sterilnost itd., kar gre seveda predvsem v škodo živinorejcev, medtem ko se z uživanjem neprekuhanega mleka ali mlečnih proizvodov prenaša tudi na človeka. V takem primeru človek zboli za malteško mrzlico, ki ima podobne znake kot malarija in je v vsakem primeru huda bolezen. Zato je jasno, da je akcija, ki jo je začel pokrajinski urad v sodelovanju s Pokrajinskim kmetijskim nadzorništvom, nad vse pomembna, zlasti še, ker je istočasno tudi predvidena pomoč kmetovalcem, ki bodo bolno živino odstranili iz svojih hlevov.

Živino bodo pregledovali občinski oziroma konzorcialni veterinarji. Vsakemu govedu bodo odvzeli nekoliko krvi, ki jo bodo potem poslali v laboratorij in tu bodo izvedli ustrezne preiskave.

Vsaka žival, ki bo pregledana, bo dobila posebno številko. To številko, ki bo vrezana v posebno ploščico rumene barve z znakom «Ts R», bodo pritrdili živali na uho, tako da bodo v tej akciji dejansko tudi registrirali vso goved na našem področju in s tem ustvarili možnost za ustvaritev anagrafsko-sanitarnega registra goveje živine na Tržaškem, ki šteje skupaj približno 4000 glav. Akcija za pregled živine se bo zaključila meseca junija in od takrat naprej ne bo več bojazni, da bi živinorejec na našem področju lahko kupil bolno žival. Ce se bo odločil za nakup živali, ki bo recimo označena v registru s številko «Ts R 00894», mu ne bo treba drugega, kot stopiti na kmetijsko nadzorništvo, kjer mu bodo takoj lahko povedali, če je žival zdrava ali ne. Registrirane bodo namreč vse živali, ne glede na to ali so zdrave ali bolne.

Veterinarji, ki bodo živalim odvzemali kri za ugotavljanje morebitne obolelosti za brucelozo, bodo to delo opravljali brezplačno. Toda živinorejci lahko to priložnost izkoristijo tudi za pregled, če je žival bolna za jetiko ali ne. Ponekod so zadnji tovrstni pregled izvršili že pred štirimi leti (v drugih pokrajinah je pregled obvezen vsako leto), tako da se je zdravstveno stanje živine v tem času lahko marsikje spremenilo. Sedaj je torej edinstvena priložnost za ugotovitev obolelosti za jetiko in zato priporočamo vsem živinorejcem, da to zahtevajo, zlasti še, ker je tudi ta pregled brezplačen.

Na osnovi zakona o izboljšanju zdravja goveje živine bodo živinorejci, ki nameravajo izločiti bolno živino, deležni posebnega državnega prispevka. V tem primeru se lahko poslužijo dveh načinov: Ce žival zakoljejo, dobijo 20.000 lir prispevka, in sicer kot «nagrado za zakol», če pa bolno žival zamenjajo oziroma kupijo drugo, dobijo prispevek 70.000 lir. V zadnjem primeru pa mora žival izbrati posebna komisija, tako da je zajamčena njena prava vrednost. Vse podrobnejše informacije so na razpolago na Pokrajinskem kmetijskem nadzorništvu, kjer naj se živinorejci zglasijo, preden se odločijo za zakol ali zamenjavo bolne živine. Omenimo naj le še, da je treba zakol izvršiti v 60 dneh po ugotovitvi bolezni, kajti le v tem primeru ima živinorejec pravico do nagrade 20.000 lir.

Omenjenih prispevkov so deležni živinorejci, katerih živina je obolela tako za jetiko kot za brucelozo.

Iz sodnih dvoran

Potrjena obsodba tatinske skupine
Obsojena nepoštena hišna pomočnica

Vdrl je v stanovanje, da bi izsilil sestanek z dekletom
Zaradi nekaj zavojčkov cigaret tri osebe pred sodniki

Na prizivnem sodišču so včeraj razpravljali o prizivu tatinske skupine, ki je bila obsojena lanskega januarja in je vložila priziv. Na kazenskem sodišču so bili namreč 28. januarja lani obsojeni Rodolfo Turcovich iz Ul. Palladio 2 na 2 leti zapora in 12.000 lir globe, Bruno Kreiger iz Ul. Nordio na 1 leto in 3 mesece zapora ter 9.000 lir globe, Miro German in Giovanni Nacinovich iz Ul. Cunicoli vsak na 1 leto in 4 mesece zapora ter 5.600 lir globe. Prizivno sodišče je potrdilo prvotno razsodbo, obsojenci pa bodo morali plačati večje sodne stroške.

Tatinska skupina je 23. januarja 1957 vlomila v skladišče trgovca Polojaca in mu ukradla nekaj kg kave. Vodja skupine je bil Turcovich, organizator pa Kreiger, ki je proučeval navade raznih trgovcev in njihova skladišča, nato pa prepuščal ročno delo Trucovichu in njegovim pajdašem. Njemu so bili na razpolago German, njegova mati Ana Glavina por. German ter Nacinovich.

Ta skupina je v noči med 22. in 23. januarjem 1957 odšla v Ul. Torrebianca, kjer je Turcovich s ponarejenimi ključi odprl vrata zelenjadnega skladišča, v katerem so nato napravili luknjo v zidu ter zlezli v sosednje skladišče kave. Prerezali so vrečo in si nabasali kavo v žepe. Imeli so sicer večje načrte, toda voznika, ki so ga naročili, ni prišla, ker so verjetno zavohala, da nekaj ni v redu.

Pred nekaj leti je 26-letna Nela Bertok zapustila svoj rojstni kraj pri Kopru in se preselila v Trst, kjer je dobila zatočišče v begunskem taborišču pri Orehu, zaposlitev pa kot hišna pomočnica pri družini Gambino v Ulici Macchiavelli 12. Včeraj pa je Nela sedela na zatožni klopi, ker je bila obtožena, da je ukradla svoji gospodinji zlatnino in druge dragocene predmete v skupni vrednosti 240 tisoč lir.

Ana Morgan por. Gambino, ki je po rodu tudi iz Kopra, je novembra 1958 prijavila policiji, da ji je nekdo ukradel zlatnino in druge dragocene predmete, ki jih je imela v spalnici. Ker je močno sumila, da je stvari odnesla njena hišna pomočnica, je policija že istega dne zaslišala Nelo Bertok, ki je skraja zanikala vsako krivdo. Šele nekaj dni pozneje je Nela priznala krivdo in pojasnila, da je predmete zastavila v zastavljalnici za 60.000 lir. Agenti policije so se takoj informirali v zastavljalnici in ugotovili, da je Bertokova zadela te predmete pod imenom Crevatin za 60.000 lir.

Nela si je nato takoj sposodila 60.000 lir in jih vrnila za plačilo police, oziroma vrnitev vsote, ki jo je dobila za zastavljene predmete. To pa je ni rešilo in so jo prijavili sodišču zaradi tatvine.

Sodišče jo je včeraj obsodilo na 3 mesece zapora in 3000 lir globe.

* * *

Na sodišču se je moral včeraj zagovarjati 21-letni Edoardo De Pol iz Ul. Doda 15, ki je bil obtožen, da je 28. septembra predlanskim vdrl v stanovanje 57-letne Aide Blandina por. Furlani iz Ul. del Veltro 28 in pri tem razbil šipe vežnih vrat ter pokvaril ključavnico. Pogojno je bil obsojen na 8 mesecev zapora in plačilo sodnih stroškov.

Furlanova je omenjenega dne poklicala karabinjerje, ki so vročekrvnega fanta odpeljali najprej v bolnišnico, kjer se je moral zdraviti skoraj dva tedna, in nato ga prijavili sodišču.

Edoardo se je opravičeval, da ga je Furlanijeva vabila v hišo, ko si je ranil roko, potem ko je razbil šipo. Prej je krožil okrog hiše, da bi se srečal z njeno 19-letno hčerko Rozo. Slabe volje je bil, ker ni prišla na dogovorjeni sestanek. Z Rozo sta hodila skupaj dve leti, ne da bi mati o tem kaj vedela. Nekega dne sta se skregala in mu je dekle povedalo, da ga bo zapustilo. Dan prej, t. j. 27. septembra, je skrivaj prišel v njeno stanovanje skozi okno. Hotel je, da bi se dogovorila za sestanek. Roza mu je dejala, tako pravi Edoardo, naj se vrne naslednjega dne. In res, fant se je vrnil, dekleta ni bilo, pa je razbil šipo, pokvaril ključavnico, končal v bolnišnici in nazadnje še na zatožno klop.

* * *

Na sodišču so bile spet na vrsti razprave zaradi tihotapstva inozemskih cigaret. Tako se je moral 49-letni Mirko Certetti iz Ul. Navali zagovarjati, ker je bil obtožen tihotapstva 620 g grških cigaret. Sodišče ga je obsodilo na 61.500 lir globe.

Financarji so nekega dne lani ustavili Certettija ob vhodu v prosto luko in dobili pri njem grške cigarete. Certetti je dejal, da jih je kupil na nekem grškem parniku, da bi jih podaril svojemu bratu, ki se zdravi v zdravilišču za TBC.

* * *

Zaradi 6 škatlic cigaret se bil na zatožni klopi in je bil obsojen na 20.400 lir gobe 47-letni Mario Tomadin iz Ul. Montello 19. Tomadin, ki je pomorščak, se je vračal s parnika «Marco Polo» domov, vseprisotni financarji pa so ga na cesti ustavili, pregledali in prijavili sodišču.

* * *

Zaradi 12 paketov jugoslovanskih cigaret pa je sodišče obsodilo 55-letno Giovanno Tele iz Ul. Bernini 6 na 20.400 lir globe. Ženska se je vračala z izleta v Jugoslavijo, na Opčinah pa so jo pregledali in nato prijavili sodišču.

—«»—

Nova ladja na progi Jadran-Grčija

Beneška pomorska družba «Adriatica» bo postavila na svojo redno progo ob jadranski obali do Grčije novo motorno okoli 3.000-tonsko ladjo. Ladja bo sprejela okoli 200 potnikov in bo njeno matično pristanišče verjetno Trst.

Četrtkova novela

Uradnikova smrt

Anton P. Čehov

Nekega zelo lepega večera je ravno tako lep sodni izvrševalec Ivan Červjakov sedel v drugi vrsti parterja in skozi kukalo gledal «Korneviljske zvonove». Gledal jih je in bil je popolnoma srečen. Toda nenadoma... V pravljicah mnogokrat srečamo ta «nenadoma». Pisatelji imajo prav: življenje je polno iznenadenj! Njegov obraz se je nenadoma namrščil, oči so se na pol zaprle, dihanje se je ustavilo... z oči je odmaknil kukalo, se nagnil in... apči!!! Kihnil je, kakor vidite. Kihati ni nikomur in nikjer prepovedano. Kihajo tudi mužiki in šefi policije, ponekod pa celo tajni svetniki. Vsi kihajo. Červjakov se ni niti malo razburil, obrisal se je z robcem in kot vzgojen človek pogledal okoli sebe: da ni morda po naključju s svojim kihanjem koga zmotil? Zdaj pa se je vznemiril. Videl je, da si je starček, ki je sedel pred njim v prvi vrsti, skrbno z rokavico obrisal plešo in vrat in nekaj zagodrnjal. V starčku je Červjakov prepoznal visokega uradnika Brižalova, ki je služil v činu civilnega generala v ministrstvu za promet.

«Poškropil sem ga!» — je pomislil Červjakov. — «Ni moj predstojnik, tuj je, pa vseeno ni prijetno. Treba bo opravičiti.»

Červjakov se je odkašljal, se z gornjim delom telesa nagnil naprej in šepnil generalu na uho:

— Oprostite, vaša prevzvišenost, poškropil sem vas. Zgodilo se je to slučajno...

— Nič, nič...

— Bogme, oprostite. Verjemite mi... nisem hotel.

— Ah, sedite, prosim vas. Pustite me poslušati!

Červjakov se je razburil, se neumno nasmehnil in začel gledati na oder. Gledal je, toda dobro se ni več počutil. Mučiti ga je zaščel nemir. Med odmorom se je približal Brižalu, stopil vštric z njim in, premagujoč plašnost, zamomljal:

Poškropil sem vas, vaša prevzvišenost... Oprostite... Bogami... nisem imel namena...

— Ah, kaj... Jaz sem že pozabil, vi pa zopet o tem! — je rekel general, in spodnja ustnica mu je od nestrpnosti zatrepetala.

«Pozabil, v očeh pa jeen?» je pomislil Červjakov in sumeče pogledal generala. «Niti govoriti noče. Treba mu je pojasniti, da zares nisem hotel...

Ko je prišel domov, je Červjakov povedal ženi, kako neroden je bil. Zdelo se mu je, da je žena prelahkomiselno sprejela dogodek: najprej se je ustrašila, potem pa, ko je slišala, da Brižalov «ni naš», se je pomirila.

— Toda pojdi vseeno in se opraviči... — je rekla.

— Utegnil bi misliti, da se v družbi ne znaš vesti!

— V tem je ravno stvar! Saj sem se opravičil, on pa nekako čudno... nobene lepe besede ni rekel.

Naslednji dan je Červjakov oblekel novo obleko, se dal ostriči in odšel k Brižalu, da mu pojasni... Ko je stopil v generalovo sprejemnico, je tam zagledal mnogo prosilcev in med njimi samega generala, ki je že začel sprejemati prošnje. Ko jih je nekaj zaslišal, je general pogledal tudi Červjakova.

— Sinoči, v «Arkadiji», če se vaša prevzvišenost spominja — je začel izvrstni govorilec — sem kihnil in... nehote poškropil... Oprostite...

— Kaj... Pustite to, zaboga! Kaj želite? — se je general okrenil k naslednjemu prosilcu.

«Noče govoriti!» si je mislil Červjakov in prebledel. «Torej se jezi... Ne, pri tem ne more ostati... Pojasnil mu bom...»

Ko se je general pogovoril z zadnjim prosilcem ter je odšel v notranje oddelke, je Červjakov stopil za njim in zamomljal:

— Vaša prevzvišenost! Če vašo prevzvišenost dolgočasim, delam to, lahko rečem, le iz kesanja!... Ni bilo namenoma, sami izvolite sprevideti!

General se je namrdnil in zamahnil z roko.

— Vi se mi kratko malo posmehujete, milostivi gospod — je rekel in izginil skozi vrata.

«Kakšen posmeh?» je pomislil Červjakov. «V vsem tem ni nobenega posmehovanja! General, pa ne more razumeti! Če je tako, je takemu zmedencu ne bom več opravičeval! Naj mu vrag vzame! Napišem mu pismo, toda k njemu ne pojdem več, bogami, ne pojdem!»

Tako je premišljeval Červjakov po poti domov. Toda pisma generalu ni napisal. Tuhtal je in tuhtal, toda pisma nikakor ni mogel zmašiti. Konec je bil tak, da se je odločil in šel pojasnjevat tudi drugi dan.

— Včeraj sem prišel in razburil vašo prevzvišenost — je izjecljal, ko je general uprl vanj vprašujoč pogled — ne zato, ker bi se posmehoval, kakor ste vi izvolili reči. Opravičeval sem se zato, ker sem vas pri kihanju poškropil...

— Ven!! — je nenadoma zarjul general, ki je bil ves moder in se je tresel.

— Kaj? — je vprašal šepetaje Červjakov, ves sključen od groze.

— Ven!! — je ponovil general in zacepetal.

V Červjakovi notranjosti se je nekaj pretrgalo. Nič ni videl, nič ni slišal, umaknil se je k vratom, stopil na ulico in šel opotekajoč se... Ko je prišel domov, se ni več zavedal, ne da bi se slekel, je legel na divan in... umrl.

Mihec in Jakec

— Inšoma ti francoski škofi prou ne morejo videt Hruščeva.

— *Ja, kej češ, Mihec, je zastran konkurence.*

— Ma prouzaprou, če be se ravnali po veri, be mogli gledat, de be se ga prkupli sez lebeznijo jen ses potrplenjem. Invece, ku je videt, nanka ne molejo neč zajn jen nanka nečejo provirat, de be ga spreobrneli. Zdej be jemeli tašen lep okažjon, de be mu kej dopovedali. Jen tudi če ne be ratalo, be jemeli vsaj čisto vest, de so provirali, kar se je dalo. Invece an žepan, ke je obanem tudi dehovnik, ga ni tou nanka videt.

— *Ne: ni tou. Škof mu ni pestu.*

— Ben, mu niso pestili. Jen je nečko šou proč z mesta. Zatu, de mi ne bo treba ga pozdravet. Ma jest rečem: kej je tisti žepan kanonik al je kanonik žepan? Jen če je žepan, zakej ravna ku kanonik? Jen če je kakonik, kaku tu, de je žepan? Jen kej ukaže čez žepane francoska vlada al francoski škofi? Jen če je dehovnik, kej nima zadosti opravka sez dušami?

— *Ben videš, de smo tle vselih na bulšem. Tle pej vselih nimamo dehovnikov za žepane.*

— Ja, ma me ni neč prou, ke se je tle zvedlo od tistga francoskega kanonika. Zdej ke so naši demokristjani jen Vatikan vidli, kaku je na Francoskem, se bojo morbet tudi uanj ingoložirali jen bojo teli naredet tudi tle taku. Bojo rekli: «kej bomo komendirali zmiri ukuli ovinkov jen naročali kadu bo precednik od komišjona za filme, kadu bo minister jen kaku nej delajo. Denmo na vse komande kar dehovnike, pej ne bo treba tolko naročat!» Jn znajo naredet za precednika od province našga škofa, za žepana kašnega kanonika, h Acegati spet kašnega, h policiji spet jen...

— *Ma sej dosti be ne blo drgače. Sej takuintaku vse komendirajo! Morbet be kej pršparali, ke be blo zastran tega mejn burokracije, zatu ke be šlo vse naglih. Ke zdej, prej ku an funcjonar kej nardi, more jet prej prašat škofa. Pole be nečko naredu.*

— E, taku je viš, sez našo demokracijo. Tudi dol u Afriki so se skazali forte demokratični sez tistimi zamurcami. So jeh postrelali kar od kraja, brez diskriminacije. Ki toka, toka.

— *Kej češ, demokracija je forte lepa reč. Se da od nje lepu govort jen lepu poslušat. Ma delat demokratično je pej druga reč.*

— E, ano so čakole, ano so fati. Ku denmo reč čakole od naše frderbane mladine. Kolko jeh je ke čekolirajo: naša mladina če, naša mladina les; jen kaku de je frderbana jen kaku jo jemajo forte radi! Ma mislejo pej: ses šmrkoucami se ne bom glihau, mi smo moži, orkotron, jen ta mladi so vsi šempjasti.

— *Pej kam mereš, Mihec?*

— Merem na tisti koncert, ke so ga jemeli u Auditorji tisti študenti od muzike ses Kranja pasano soboto. So bli sami mladi mulci ma so se pakazali forte pridni. Smo vidli de bo marsikašen od njeh še nekej pomenu u naši kulturi, kadar bo zrasu. Ma ledi je blo forte malo. Namesto, de be ta stari dali mladini kej koraže, ne pride nanka zraven, zatu ke si misle: kej bom šou gledat jen poslušat mularijo.

— *Mihec, dejmo nehat! Če ne bojo rekli, de tudi midva jemamo dosti čakol.*

Ponovna polemika v zvezi s starim načrtom

Namesto predora-ogromen most čez 33 km Rokavskega preliva

Gradnja mostu bi stala 3 milijarde novih frankov in bi terjala ogromne količine jekla

Načrt predora pod Rokavskim prelivom, ki naj bi povezal Francijo z Veliko Britanijo, je postal ponovno pereč. Z njim v zvezi so se bolj kot kdaj koli prej vnele polemike med zagovorniki predora, po katerem naj bi stekla samo železniška proga, in med onimi, ki hočejo naj bi predor bil določen tudi za avtomobilski promet. V Londonu krožijo vesti, po katerih naj bi ob prihodnjem obisku generala de Gaulla Veliki Britaniji objavili začetek gradnje predora pod Rokavskim prelivom in sicer izključno za železniški promet. V Parizu pa je celo francoska vlada poluradno vsaj dala vedeti, da ni bila doslej o tem načrtu obveščena in da, potemtakem, ni še nič dokončnega.

Na neki tiskovni konferenci, ki je bila pred kratkim v Parizu, se je predsednik Zveze za ceste v Franciji Georges Gallienne odločno postavil proti predoru, ki bi bil namenjen samo železnici «Povezana med Anglijo in celino je nujnost — je rekel. — Vendar je treba načrte še poglobiti in proučiti vse možnosti, preden bi se tako v Parizu kot v Londonu odločili za delo, ki se ne da več popravljati.»

Gallienne je mnenja, da je treba proučit: vse možnosti, vse rešitve, ki bi omogočile čim hitrejši in varnejši promet čez Rokavski preliv in to, seveda, preden bi začeli z velikimi deli, še celo preden bi si zainteresirani krogi zagotovili ustrezna posojila.

Predstavniki francoske Zveze za ceste pravijo: «Smatramo za normalno, da v letu 1960 ne pride več v poštev stari načrt, ki predvideva le železniško povezavo med Francijo in Veliko Britanijo. Načrt je treba preurediti tako da naj predor služi za povezavo 290.000 km angleških cest s poldrugim milijonom kilometrov evropskih cest.»

«Cestni predor» pod Rokavskim prelivom bi moral sprostiti kroženje 24 milijonov avtomobilov, kolikor jih je — po zadnjih statističnih podatkih — v 17 deželah, ki so članice evropske konference. Samo v Angliji in Franciji je okoli 12 milijonov avtomobilov. Potemtakem je povsem logično, da imajo angleški in francoski strokovnjaki pred seboj kar tri načrte, katerih vsaki išče različno rešitev problema.

Eden izmed teh načrtov — stari — določa gradnjo predora, ki bi naj služil samo železniški povezavi in bi stal 2 milijardi novih francoskih frankov, kar je v naši valuti 250 milijard lir. Ta predor bi se začel v Sangate v Franciji in končal v angleškem mestu Dover. Načrt je star in je bil prvič izdelan že leta 1875. Predor naj bi «estavljali dve «cevi» s premerom 6 metrov in pol in po vsaki «cevi» bi bila speljana po ena proga. Ves predor bi bil dolg 45 km, pa čeprav je Rokavski preliv širok 33 km. Toda dohod do predora kot tudi izhod na drugi strani predora bi moral biti zelo poležen, da bi mogel služiti svojemu namenu — železniškemu prometu, ki velikih vzponov ne zdrži. Avtomobile in kamione bi v tem primeru prevažali čez Rokavski preliv na vagonih, ki pa bi to svojo nalogo odlično izvajali, saj bi v eni uri mogli sprejeti do 1800 vozil.

Drugi načrt predvideva gradnjo predora med francoskim krajem Cap Gris-Nez in angleškim Folkestone. Ta načrt predvideva v predoru paralelno železniško progo in avtomobilsko cesto. Gradbeni stroški bi znašali 3 milijarde novih frankov. Zračenje predora bi zagotavljal stalen «prepih» svežega zraka skozi železniško progo. V ta namen bi služili dve veliki napravi na vsakem koncu predora. Ta načrt je izdelan do podrobnosti in bi omogočal prehod od 500 do 600 avtomobilov na uro.

Tretji načrt pa ne predvideva gradnjo predora, pač pa gradnjo visečega mostu čez Rokavski preliv. Speljan bi bil od Cap Blanc-Neza na francoski strani do South Forelanda na angleški strani. Gradbeni stroški bi znašali prav tako 3 milijarde frankov.

Sodobna gradbena tehnika, kot tudi dosedanje izkušnje na tem področju omogočajo gradnjo takšnega mostu, ki bi omogočal «površinski» avtomobilski in železniški promet. Poleg tega bi služil tudi za napeljavo električnih kablov iz Francije v Veliko Britanijo. Most bi ležal na cementnih stebrih, ki bi bili s posebno «verižno» tehniko povezani drug z drugim, tako da bi bili na eni strani do skrajnosti elastični, na drugi pa dovolj trdni, da bi vzdržali breme prometa in lastno težo. Stebri bi bili na poseben način «zasidrani» na morsko dno. Ni sicer še znano, koliko lokov bi most imel, vendar računajo, da bi med stebrom in stebrom bila razdalja 225 metrov in da bi most tekel okoli 50 metrov nad morsko gladino ob plimi. Na francoski in na angleški strani pa bi bila še dva višja oboka, ki bi bila 600 metrov široka in kjer bi znašala višina mostu 70 metrov nad vodno gladino, kar naj bi omogočilo povsem svoboden prehod tudi največjim ladjam.

Most, ki bi povezoval Francijo in Anglijo, bi imel dvojno železniško progo, avtomobilsko cesto s petimi cestišči in povrh tega še dve «stezi» za motorna in navadna kolesa. Gradnja mostu bi trajala okoli štiri leta, vendar bi tako od Francije kot od Velike Britanije zahtevala vse, kar njuni gospodarstvi zmoreta, posebno, kar zmore njuna jeklarska industrija. Gradnja mostu bi terjala 30 milijonov delovnih ur, toda gradnja mostu bi terjala ogromne količine jekla in drugega gradbenega materiala, kolikor pač zmore angleška in francoska industrija. «Ta most — je izjavil predsednik francoske Zveze za ceste — bi zdržal cestni promet, ki bi bil mnogo večji kot bi ga zmogel kateri koli predor in bi ustrezal tudi zahtevam ekonomskega razmaha in socialnega razvoja.»

George Gallienne je o tem dodal, da so vse evropske dežele v zadnjih letih močno razširile in izboljšale svoje cestno omrežje. Prav tako je močno izboljšala svoje cestno omrežje Velika Britanija. Le Francija je glede tega precej zaostala.

Polemika, kot vidimo, ne zadeva le gradnje dveh različnih predorov — samo železniškega ali cestno-železniškega — pač pa se predvideva tudi možnost gradnje mostu čez Rokavski preliv. Na tak način so pred leti rešili podobni problem tudi v ZDA z gradnjo 38 km dolgega mostu Pontcharten, leta 1957 pa so postavili most v Mackinacu, ki je dolg le 8 km.

V kolikor se bodo gradnje mostu čez Rokavski preliv dejansko lotili, ker bodo pač uvideli, da je boljše to kot gradnja predora, bo to ena najbolj drznih gradenj, kar se jih je človek lotil. Poleg svoje važnosti za povezavo Velike Britanije z Evropo pa bi tak most imel tudi svoj politični pomen, ker bi Veliko Britanijo «rešil njene tisočletne izoliranosti».

Faruk in njegova tretja žena?

Irma Capece Minutolo, hčerka napoletanskega izposojevalca avtomobilov, ki je že 7 let zvesta spremljevalka egiptovskega begunskega kralja Faruka, bo verjetno še ta mesec postala njegova tretja žena

Radio in televizija

Četrtek, 31. marca 1960

Radio Trst A

7.30 Jutranja glasba in koledar; 11.30 Drobiž od vsepovsod; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Orkester Chaksfield; 13.30 Sodobne pesmi in pevci; 17.30 Pesem in ples; 18.00 F. Orožen: Življenje Babiloncev in Asircev; 18.10 Violnist Mario Simini in pianist Ennio Silvestri; 18.15 Slovenski vokalni ansambli; 19.00 M. Pavlin: «Sprehodi po tržaških muzejih»; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Sport, nato Citanje večernega sporeda; 20.30 Glasovi, kitare in ritmi; 21.00 Obletnica tedna; 21.15 Orkester Tržaške filharmonije p. v. Franca Caracciola, sodeluje pianist Nikita Magalov; 21.50 «Stanko Vuk in njegova knjiga «Zemlja na zahodu»; 22.40 Sestanek z Edmundom Rosom; 23.00 Dixieland ansambli 23.30 Glasba za lahko noč.

Trst

12.40 Dogodek tedna; 14.15 Kot juke-box; 14.45 Zafred za klavir in orkester; 15.05 Tržaške ceste in kočije v letih 1700—1800; 15.20 G. Cergoli pri klaviru.

Koper

7.15 Glasba za dobro jutro; 11.00 Atom v službi miru in napredka; 11.30 Poje Beniamino Gigli; 11.45 «Naša žena»; 12.00 Glasba po željah; 13.40 Kmetijska univerza; 13.50 Trije španski plesi; 14.00 Glasba po željah; 15.20 Dalamtinske popevke; 15.40 Prenos RL; 16.00 Ritmi in pesmi; 16.30 Ingolič: «Vrnitev izseljenca» 16.50 Milhaud: «Pomladanski koncertno»; 17.00 Orkestra Greger in Caharias; 17.30 Operne skladbe; 18.00 Prenos RL! 19.00 Zabavne melodije; 19.30 Prenos RL; 22.15 Kvintet Johnson; 22.35 Glasba za lahko noč.

Nacionalni program

11.00 Radijska šola: «Antena»; 11.35 Glasbeno življenje v Ameriki; 12.10 Pojo Guareschi, Rondinella, duo Fasano; 13.00 do 13.30 Angelini in njegov orkester; 15.55 Napoved vremena za ribiče; 16.00 «Zveplenke», oddaja za mladino; 16.30 Sličice iz Francije; 16.45 «Vsemirski potniki», III. oddaja; 17.40 Vsakovrstne zanimivosti; 18.30 P. Pasquini «Kako žive živali», A. Chiari: «Manzonijeva dela»

II. program

9.00 Jutranje vesti; 10.00 Izberite si pesem ljubezni; 11.00 Glasba za vas, ki delate; 11.30 Sest glasov in osem instrumentov; 13.45 «Severnica» — moda; 16.00 Italijanske popevke; 16.20 Fantazija motivov; 17.30 Koncert operne glasbe; 18.35 Plešite z nami; 20.30 «Arcidiapason»; 21.45 N. Rotondo in njegov orkester; 22.00 «Mali oder».

III. program

17.00 Vivaldijevi koncerti; 18.00 Pregled «Filozofija»; 18.30 E. Toch: «Koncert štev. 1»; 19.15 «Grški klasiki»; 20.00 Vsakovečerni koncert: Couperin, Haydn in Schubert; 21.30 «Zadeva 15 napoleonov»; 22.25 Glasba G. Faureja;

Slovenija

8.05 Veliki orkestri; 8.35 Nekaj opernih uvertur; 8.55 Radijska šola: Prežihov Voranc; 9.25 Komorni zbor iz Celja; 9.45 Violinske skladbe M. Bravničarja; 10.10 Popevke se vrstijo; 10.40 Pet minut za novo pesmico; 11.00 V deželi Lope de Vege; 12.00 Narodne ob spremljavi harmonike; 12.15 Ing. Batis: Živalske kužne bolezni; 12.25 Plesni orkester Berking; 12.40 Od polke do kola; 13.30 Zvočna panorama; 13.55 Francoske operne arije; 14.20 Sport in športniki; 15.40 S knjižnega trga; 16.00 Pri J. Brahmsu; 16.30 Popevke; 17.10 Slovenske narodne; 17.30 Europa express; 18.00 Turistična oddaja; 18.15 Tenorist Janez Lipušček; 18.45 Ing. Muljevič: Kaj in kako merijo umetni sateliti; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi; 20.45 Zabavni orkester; 21.00 Portret: Tone Seliškar;

Ital. televizija

13.30 TV šola: «Znanstvena opažanja», «Tvoja bodočnost»; 17.00 TV za mladino; 18.30 TV dnevnik; 18.45 Stari in novi šport; 19.00 Tečaj angleščine; 17.30 Glasbeni variete; 20.00 Oddaja za kmete; 20.30 TV dnevnik; 21.00 «Campanile sera»; 22.10 «Današnja mladina» pripravil C. A. Chiesa.

Jug. televizija

Beograd: 20.00 A. Diklič «Pozdrav šerifu», prenos iz Sodobnega beograjskega gledališča.

NOVE KNJIGE

Niko Kuret: Igra in igrača

Založba «Obzorja» v Mariboru s svojo zbirko «Knjižnica za starše» orje ledino. Vsi vemo, kako potrebna so nam dela v zvezi z vzgojo otrok, toda vsi se tudi zavedamo, kako težko je tala dela napisati. Založba «Obzorja» po svojih močeh podpira ta prizadevanja in izdaja ta dela, čeprav morda to ne sodi strogo v okvir njenega poslanstva. Veliko zanimanje za ta dela pa je založbi lahko v zadoščenje.

V okviru te zbirke je zdaj izšla knjiga dr. Nika Kureta o igri in igračah otroka v predšolski in šolski dobi. Ta okusno opremljena knjiga, polna številnih podob najrazličnejših igrač, je namenjena staršem in vzgojiteljem. Predstavlja pa sistematičen in praktičen prikaz otroških iger in igrač, prikaz, ki bo v orientacijo in pomoč staršem in vzgojiteljem. Knjiga ima dva dela, kot to pove že naslov. V prvem delu, posvečenem igri, razpravlja avtor o življenjski nujnosti igre, o njenih zakonitostih ter tudi razčlenjuje posamezne igre. Pri tem ugotavlja, kakšne so te igre in kakšne pogoje zahtevajo. Ta del Kuretove knjige predstavlja znanstveni poskus obdelave te snovi, ki je pri nas prav gotovo pionirski. Bo pa seveda vzgojiteljem, zlasti staršem, manj primeren za praktično uporabo.

Več bodo našli vsi tisti, ki se ukvarjajo z otroki in igro v drugem delu, kjer pisec razpravlja o igračah. Avtor podaja pregled igrač in jih podrobno opredeljuje. V posebnem poglavju govori, kaj od igrač zahtevamo, kakšne so primerne in neprimerne igrače, na koncu pa dodaja še nekaj misli o naši domači proizvodnji igrač. Na koncu je avtor dodal še preglednico vseh igrač in iger v predšolski dobi.

Čeprav knjiga ni pisana kot priročnih za starše in vzgojitelje, temveč bolj kot strokovna razprava, pa vendar mimo nje ne bodo mogli niti starši niti drugi poklicni vzgojitelji.

Sl. Ru.

* * *

Pierre la Mure:

Onkraj sle

Biografski romani so precej priljubljeni pri naših bralcih, posebno če gre za dela, ki so zanimivo in privlačno napisana. Zato je Cankarjeva založba storila prav, ko je v svojo zbirko Nove ljudske knjižnice uvrstila biografski roman o skladatelju Mendelssohnu.

Roman «Onkraj sle» je napisal Pierre le Mure, ki so ga naši bralci spoznali pred leti po romanu «Moulin Rouge». V tem romanu je s plastičnimi potezami prikazal francoskega slikarja Toulousa Lautreca in njegovo življenje, obenem pa naslikal podobo Pariza v drugi polovici preteklega stoletja. Nedvomno si bo pisatelj pridobil veliko bralcev tudi z romanom posvečenim nemškemu skladatelju Felixu Mendelssohnu in njegovi ženi Cecile. Felix Mendelssohn je predhodnik nemške romantike v glasbi, mojster, ki je živel in ustvarjal v času prve polovice 19. stoletja (1809-1847) ter napisal vrsto klavirskih in violinskih skladb, simfonij, oratorijev in kantat. Toda življenjska pot tega skladatelja je bila polna velikih uspehov in neuspehov, razočaranj, hrepenenj in iluzij, da je kot nalašč za roman. In te hvaležne snovi se je lotil biografski pisatelj Pierre La Mure, ki velja danes za enega najboljših biografskih pisateljev na svetu. S svojim živim pripovedovanjem, podprtim z zgodovinskim gradivom, je pisatelj ustvaril delo, ki ga bodo brali tudi naši bralci, prav tako kot ga z zanimanjem bero tudi drugi po svetu. Če omenimo, da bo ta roman o Mendelssohnu prijubljeno branje ne samo vsem bralcem lepih knjig, temveč v posebni meri še prijateljem glasbene umetnosti, bo ta knjiga nedvomno dosegla popoln uspeh tudi na našem knjižnem trgu.

Odlično je roman prevedel Janko Moder. Škoda je le, da so te knjige zbirke «Nova ljudska knjižnica» slabše opremljene in izhajajo na slabšem popirju. Za to delo je to vsekakor škoda, saj tak odnos založbe do dela ustvarja že sam po sebi pri bralcih nezaupanje. Izdatki za boljši papir pa prav gotovo ne bi bili bistveno večji, bili pa bi izdaši samo v korist.

Sl. Ru.

* * *

Pred nedavnim je izšla pri Cankarjevi založbi v Ljubljani IX. knjiga zbranih del predsednika republike Josipa Broza Tita, z naslovom «Borba za mir in mednarodno sodelovanje». Knjiga zajema članke, razprave, izjave in govore, ki jih je predsednik Tito imel v letu 1955. Velik del knjige je posvečen obisku v prijateljskih deželah Indij in Burmi. Knjigo je prevedel Franc Safar, opremila pa ing. arh. Jakica Accetto.

Hačaturjan

Slavni sovjetski armenski komponist in dirigent Aram Hačaturjan, ki je v preteklih dneh gostoval v Parizu

Na robu

Še en zvonar po toči...

V zadnjih desetih letih se je pri nas že marsikaj spremenilo. Politične in nacionalne strasti, kot posledica fašizma in vojne, so se v veliki meri pomirile in mnogim fanatikom se je tudi že posvetilo, da so v svoji šovinistični razgretosti marsikatero polomili tudi v njihovo lastno škodo.

Toda od časa do časa se še vedno najde kakšen neposoljšljiv navijalec zdrsanih gramofonskih plošč in eden izmed teh je tudi misinski «Gente», ki je v svoji zadnji številki pod rubriko «Naše stoletje» posvetil celih 10 strani izseljevanju Italijanov s področja, ki so z mirovno pogodbo pripadla Jugoslaviji. Gre v glavnem za dokumentarno fotografsko gradivo, kateremu je direktor revije Edilio Rusconi napisal uvod z naslovom «Največje izseljevanje v naši zgodovini». V njem objokuje «veliko tragedijo, ki se je zgrnila nad tisoče družin, prepuščenih same sebi na milost in nemilost komunističnim bandam itd. itd., ki so imele samo dve izbiri: sprejeti nadvlado tujcev in komunistov ali pa iti v neznano in težko usodo, da bi rešile ponos: biti Italijani...».

Glede na vsebino uvoda in komentarjev k fotografijam kakor tudi glede na tipično fašistično frazeologijo je očitno, da sodi pisec med tiste, ki se jim še vedno ni posvetilo, da je bilo organizirano in v večini primerov vsiljeno izseljevanje Italijanov iz istrskih obalnih mest največja polomija takratne italijanske diplomacije, zaradi katere se njeni največji propagatorji danes trkajo na butice in skupno z vsemi razrednimi Italijani priznavajo, da so storili velikansko napako, s katero so nepopravljivo prizadeli «italijanske interese v Istri in na Kvarnerju»... Z izselitvijo pretežnega dela Italijanov so si namreč izbili iz lastnih rok orožje, ki bi jim v sedanjih okoliščinah kar dobro služilo: sami so se «raznarodili» in sedaj jim ne preostaja drugega kot propagirati (zlasti okrog revije «Triester») tako imenovano obrambo «della nostra presenza in Istria», katere pa, mimogrede rečeno, niti braniti ni treba, saj je itak nihče ne ogroža.

Histeričnost, prenagljenost in šovinizem se v zgodovini vedno prej ali slej maščujejo. Zalostno je le, da so v našem primeru bili namesto tistih, ki so izseljevanje propagirali, bili žrtve tega maščevanja resnični istrski Italijani sami, ki še danes objokujejo svoj nepremišljeni odhod po raznih taboriščih in katerim «Gente» s pogrevanjem njihove tragedije prav gotovo ne dela usluge.

Še nekaj o spomladanski garderobi

Moda

Gube in naborki v najrazličnejših izvedbah

Že pred časom smo pisale, da so v letošnji pomladanski modi na prvem mestu razni naborki in gube. Nove pomladanske modne revije in brošure to našo trditev samo podčrtujejo. Gube in naborki v najrazličnejših izvedbah, in sicer na krilih, oblekah in celo večernih oblekah, prihajajo do izraza skoraj na vseh modelih.

Lahko torej trdimo, da je letošnja pomladna, pa tudi poletna moda v znamenju naborkov, gub in gubastih vložkov.

Moramo reči, da nam je ta modna novost zelo všeč: prvič zato, ker je zelo praktična, še bolj pa zato, ker so nagubana krila in obleke zelo mladostne ter pristajajo tako mladim dekletom, kot tudi bolj zrelim ženskam.

Izjema pri tem so seveda samo ženske, ki so precej debele. Toda še za te je našla moda rešitev in sicer v krilih iz teritala, ki so sicer nagubana, a katerih gube se ne odpirajo in zaradi tega ženske postave tudi ne širijo.

Vse ostale žene in dekleta, ki se lahko ponašajo s količkaj normalno postavo, pa naj si le privoščijo nagubano krilo ali obleko.

Da so gube in naborki res lepi, praktični in primerni, so ugotovili tako pariški, kot tudi italijanski modni ustvarjalci. Med pariškimi modnimi ustvarjalci so celo takšni, ki so izdelali obleke, ki so podložene v gube tako rekoč od vrha do tal. Takšne obleke nosimo rahlo stisnjene z visokim pasom, če smo pa v pasu nekoliko bolj široke, potem naj bo pas bolj nizek.

Kostim ali dvodelna obleka z nagubanim krilom, ki smo ju tako rade nosile že pretekla leta, sta tudi tokrat med posebnostmi letošnje spomladanske mode. Tak kostim, oziroma obleka, nam bosta služili za vse priložnosti — za službo, izlete, pa tudi za manjše popoldanske ali večerne prireditve. Razen tega imajo takšni kostimi in obleke še to prednost, da jih lahko, ko se jih naveličamo, po mili volji predelujemo, ker je v krilu precej blaga.

Gube so lahko zelo ozke, lahko so pa tudi zelo široke in globoke. Za toplejše spomladanske dneve in tudi za poletje bi si lahko omislile na primer zelo svetlo, ali celo belo nagubano krilo, s kateremu bomo nosile v začetku še volnene, nato pa svilene bluze ali bluze iz bombažnih tkanin. In tukaj naj omenimo zopet krila iz teritala, ki so praktična, še prav posebno zato, ker se ne mečkajo in ker jih tudi z lahkoto peremo.

Komplet z nagubanim krilom nam bo torej dobro služil za službo, šolo in sploh za vsako priložnost. Zapomnimo pa si, da ne pristajajo k nagubanim krilom, ki so letos precej kratka, nizke pete. Takšne pete ne delujejo skladno s krilom ali obleko ter je bolje, da nosimo vsaj čevlje s polvisoko, oziroma visoko peto.

V začetku smo že poudarile, da so gube letos v modi tudi za večerne obleke. In ker so letošnje večerne obleke navadno iz zelo tankih tkanin, kot na primer iz muslina, organdisa, voile itd., ni naloga in namen gub, da obleko razširijo, temveč da jo napravijo bolj lahkotno in jo obogatijo. Seveda so takšne obleke lahko v najbolj pestrih barvah, le da so v skladu z našo postavo in poltjo. Tako smo videle v modnih revijah poletne večerne obleke v oranžni, močno zeleni, rumeni in rdeči barvi. In moramo reči, da so nam bile vse zelo všeč.

Drobni nasveti

Potemnele predmete iz bakra boste dobro očistili, če jih namočite v vročo desetodstotno raztopino kristalne sode, ki ste ji dodali nekaj morske soli. Predmet pustite v tej raztopini pol ure in ga nato pošteno odrgnete. Ko ste tako odstranil vrhnjo plast patine, ga dajte v raztopino še za pet minut. Na koncu predmet operite v čisti vodi, ga pošteno obrišite in še zdrgnite.

* * *

Madeži rje se odstranjujejo s perila z vodo, ki smo ji dodali nekaj boraksa. Na liter vode dodamo pol kavine žličke boraksa. S tako pripravljeno vodo najprej odstranimo madež, nato še izperemo v čisti vodi.

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3 do 20. 4.): Različne ponudbe in različni predlogi. Izberite tiste, ki bodo terjali manjše tveganje.

BIK (od 21. 4. do 20 5.): Edino s potrpežljivostjo boste prišli do konca. Ne mislite, da bodo vsi razumeli vaše potrebe.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.): Že v zgodnjih urah boste zvedeli nekaj novega Preverite vest in se ustrezno ravnajte. Glavobol

RAK (od 23. 6. do 22. 7.): Ce računate s tujo pomočjo, si jo morate priskrbeti. Ne ubirajte poti, ki se je že izkazala za zgrešeno.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.): Prijetno ozračje v družbi, ki je niste vajeni. Možno je, da se neko prijateljstvo spremeni v ljubezen.

DEVICA (od 23 6. do 22. 9.): Ce se boste brez pomislekov pognali v novotarije, ste v nevarnosti, da zrušite vse, kar ste doslej zgradil.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.): Z dolgim odlašanjem ne pridete nikamor, posebno ko imate proti sebi kar celo vrsto tekmecev.

SKORPIJON (od 24 10. do 22. 11.): Tvegali boste, veliko energije porabili in kljub temu nič dosegli. Ne bodite preveč ljubosumni.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.): Nekoliko previdnosti in smotrnosti in vsa zadeva se bo dobro končala. Zvečer prijetno presenečenje.

KOZOROG (od 21. 12 do 20. 1.): Ves dan bo šlo delo dobro od rok, vendar se ne trudite tam, kjer vam ni treba. Zdravje kar dobro.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.): Ne sprejmite vsega, kar vam ponujajo in ne jemljite predlogov in nasvetov kot sveto resnico.

RIBI (od 20. 2 do 20. 3.): Otresite se predsodkov in razčlenite dejavnost, da vam bo šla laže od rok. Skušajte biti čimbolj mirni.

MED BRODOLOMCI
= *Kar ignorirajva ga...*

Koprsko pristanišče je doseglo v 12 mesecih 108.000 ton prometa

Vzdolž prvega dela 135 metrov dolge operativne obale grade tranzitno skladišče z zmogljivostjo 60.000 ton - V strukturi prometa prevladuje bogatejše blago

Znani ljubljanski gospodarski list «Gospodarski vestnik» je v svoji številki od dne 23. marca objavil članek o «Prometu koprskega pristanišča», ki ga zaradi aktualnosti in zanimivosti v celoti posnemamo.

Prvi del novega pristanišča v Kopru je bil dan v promet v decembru 1958. S tem delom, dolgim 135 m in z globino 10 m, je dobilo pristanišče prvo obalo, na kateri je mogoč promet ladij dolge in velike obalne plovbe. Obala starega pristanišča, ki ima največjo globino 5 m, omogoča samo privezovanje ladij za obalni promet in v sili tudi manjših enot za veliko obalno plovbo.

Vzdolž prvega dela nove operativne obale je v gradnji tranzitno skladišče s koristno površino približno 5.000 kv. m in z letno zmogljivostjo okrog 60.000 ton. Polovica tega skladišča je bila že izročena prometu. Razen tega razpolaga pristaniško podjetje s približno enako zmogljivostjo v starih skladiščih ob obali, ki so še pred enim letom služila podjetjem na debelo in prevozniškemu podjetju Interevropa. Na melioriranih površinah koprskega zaliva so bila urejena lani zaprta in odprta skladišča za žagan les ter za lesne izdelke.

Osnovna transportna mehanizacija pristanišča sestoji iz traktorjev, prikolic in viličarjev od 700 do 2.000 kg nosilnosti.

S temi zmogljivostmi je koprsko pristanišče opravilo lani in v prvih dveh mesecih letos 108.000 ton prometa. Razdobje je prekratko in zmogljivosti premajhne, da bi mogli pravilno analizirati dejavnost pristanišča v prvem letu njegovega obstoja. Tudi primerjava s preteklimi leti ni mogoča, ker pristanišče takrat še ni bilo organizirano ter se je promet razvijal stihijsko in izključno le za potrebe obalnega območja. Prekomorski uvoz, izvoz in tranzit so bili nepoznani. Šele z organizacijo pristaniškega podjetja in s pridobitvijo prvih zmogljivosti za dolgo plovbo je prišla do izraza pomorsko prometna funkcija Kopra. Že kratko razdobje enega leta nudi določene elemente, ki nakazujejo možnosti nadaljnjega razvoja in utemeljujejo upravičenost nadaljnje gradnje novega pristanišča.

V razmerah, v katerih deluje sedaj koprska luka, ko še ni povezana z železniško progo s svojim zaledjem, je pretovarjala samo generalni tovor, ki spada v višje tarifne razrede. Zato moramo pri ocenjevanju opravljene količine prometa upoštevati okoliščino, da gre predvsem za blago višje stopnje predelave, kar vpliva na finančno realizacijo iz pretovornih storitev in komplementarnih dejavnosti. V strukturi prometa drugih pristanišč je generalni tovor zastopan nasproti mnoštvenemu blagu le z nizkim odstotkom.

Navzlic težavam, ki jih je imelo koprsko pristanišče zaradi nevsklajenosti svojih zmogljivosti, ker so bila skladišča in mehanizacija pridobljeni šele v drugi polovici leta, je doseglo visoko stopnjo izkoriščanja obale in drugih naprav.

Če izločimo prvo četrtletje lanskega leta, ko je pristanišče šele organiziralo svoje poslovanje, se je promet razvijal takole (v tonah):

	uvoz, izvoz in tranzit	razvoz	Skupaj
april - junij	4.014	11.874	15.888
julij - september	9.395	7.150	16.545
oktober - december	20.618	5.713	26.331
januar - februar	34.655	3.378	38.033

Gornji podatki in grafikon jasno dokazujejo osnovno tendenco stalnega večanja mednarodnega pomorskega prometa ter relativnega in absolutnega nazadovanja lokalnega prometa. Zadnji pojav je razumljiv, ker se z modernizacijo cest in povečanjem števila cestnih vozil bolj izplača razvažati blago na kratkih relacijah s kamioni. Glavne postavke v lokalnem pomorskem prometu Kopra so gradbeni material in premog, ki ga prevažajo za potrebe industrije in gradbene dejavnosti iz Hrvatske Istre.

Uvoz, razvoz in tranzit so v strmem porastu. Grafikon prometa po mesecih dokazuje, da ta promet še ni ustaljen, ker se količinsko spreminja iz meseca v mesec, vendar kaže močno težnjo naraščanja. Pojav strmega naraščanja je popolnoma logičen, saj gre za promet pristanišča, ki se je uveljavilo doma in je zbudilo interes inozemskih špediterjev šele pred kratkim. Če bi pristanišče razpolagalo z daljšo obalo za ladje dolge in velike obalne plovbe, vsaj še z enim delom za privezovanje in če ne bi moralo odklanjati nekaterih tovorov zaradi premajhnih skladiščnih zmogljivosti, bi bil promet še večji in enakomernejši.

V strukturi uvoza skozi koprsko pristanišče je prevladoval do sedaj tako imenovani čisti tovor (clean cargo), predvsem za živila. Pomembno mesto imajo agrumi, s katerimi se je koprsko pristanišče že uveljavilo doma zaradi dobre in hitre manipulacije. Dejstvo, da je koprsko pristanišče že v prvem letu obstoja pretovorilo okrog 80 odstotkov jugoslovanskega prekomorskega uvoza agrumov, dokazuje, da naša trgovina potrebuje pristanišče za hiter pretovor in transport hitro pokvarljivega blaga.

Pri izvozu so bile glavne postavke žagan les, lesni proizvodi, izdelki metalurgije in sploh izdelki višje stopnje predelave, ki jih druge luke registrirajo pod generalnim tovorom.

Naraščanje prometa v pristanišču je razvidno tudi iz števila ladij, ki so izvajale pretovorne operacije. Če izločimo ladje male obalne plovbe, je koprsko pristanišče sprejelo, pretežno na novi obali, leta 1959 76 enot s skupaj 46.100 brt, v prvih dveh mesecih letos pa že 30 ladij dolge in velike obalne plovbe. Povprečna zmogljivost obale za generalni tovor, kakršna je nova koprska obala, znaša 600 ton na meter letno. Če upoštevamo uvozno - izvozni promet zadnjih šest mesecev, ki je bil v glavnem opravljen na novem privezu, ugotovimo, da je bil le-ta s 55.000 tonami zelo dobro izkoriščen. Zaradi neenakomernosti, ki se nujno pojavlja v vsakem pristanišču, so bili primeri, da so morale ladje čakati na sidrišču na vrsto ob privezu.

Sedanja stopnja prometa že upravičuje zahtevo po drugem delu pristanišča, ker bo sicer ogrožena možnost nadaljnjega razvoja pristanišča. Glede na strukturo prometa je treba v Kopru računati na promet z ladjami linijske plovbe, ki morajo dobiti po prihodu prostor ob obali. Pristanišče mora računati tudi z blagom, ki zahteva hiter pretovor in odpremo, kar je dosedanji promet že dokazal. Z gradnjo drugega dela pristanišča se ne bo samo povečala zmogljivost obale, temveč bo postalo pristanišče bolj prožno pri svojem poslovanju, kar je velikega pomena za dejavnost, pri kateri je treba računati s precejšnjo mero neenakomernosti prometa.

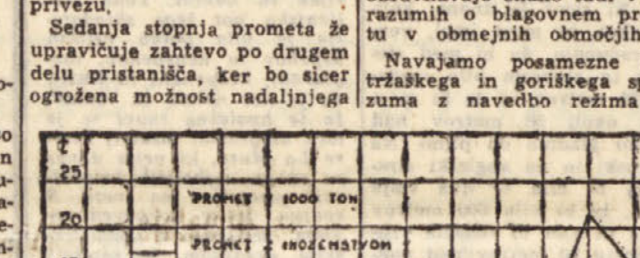

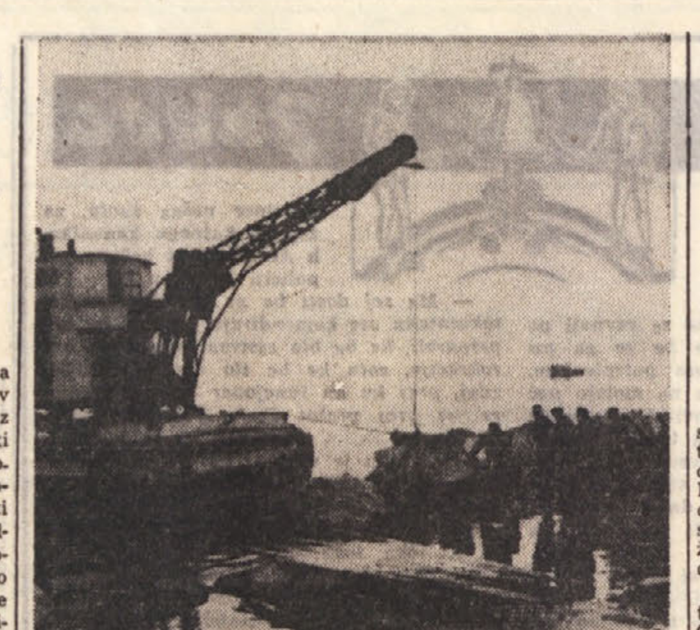

Dela pri širjenju obrežja v Barkovljah se počasi nadaljujejo. Na sliki vidimo žerjav, ki polaga veliko kamenje za obrambo obrežnega zida pred valovi

Priprave za deželno zborovanje UDI

V okviru avtonomne dežele bodo žene izboljšale svoje razmere

Za pravico do dela in enakopravnost v mezdah in plačah, za pridobitev narodnostnih pravic slovenskemu ljudstvu, za starostno zavarovanje žena

Zveza demokratičnih žena sporoča, da so pokrajinska tajništva UDI iz Trsta, Gorice, Vidma in Pordenona določila nadaljnje priprave za deželno zasedanje, na katero so povabili vsa ženska združenja, poslance in župane ter druge osebnosti dežele.

Zasedanja se bo udeležila tudi poslanka Anna Nicolosi Grasso, ki je predsednica Združenja palermskih žena.

Zveza italijanskih žena posveča med temami tega zasedanja veliko pozornost ustanovitvi avtonomne dežele, o kateri se mnogo govori zlasti v poslednjih letih. Pri tem pa poudarja, da se je malo govorilo o razmerah, v katerih živijo in delajo žene teh pokrajin, čeprav so ob raznih prilikah dajale pobudo za splošno izboljšanje življenjskih razmer. V naši deželi, ki je bolj kot vse druge trpela zaradi posledic vojne in v kateri živita dve narodnosti, je žensko vprašanje še posebno pereče. Dovolj je pomisliti na žalostne posledice izseljevanja za družine, ki živijo ločene mesece in celo leta, na težave žena. ki morajo same vzgajati otroke nositi vso težo družinskih skrbi ter obenem opravljati težka dela na polju in voditi gospodinjstvo. Vprašanje izseljevanja pa se je razširilo tudi na goriško pokrajino in na Trst, od koder je odšlo v tujino mnogo kvalificiranih delovnih moči. Iz samega Trsta je od leta 1954 do danes odšlo v tujino 15.000 ljudi.

V naši deželi je od 1.500.000 prebivalcev pol milijona delovnih žena, ki so zaposlene kot kmetice, delavke, gospodinje, uradnice itd. Toda od teh jih je le malo zaposlenih v industriji, strokovno kvalificiarnih žena pa je še mnogo manj. To vpliva seveda na njihove delovne in mezdne pogoje. Poglavitne naloge žena Furlanije Julijske krajine so: priboriti si pravico do dela, enakopravnost v mezdah in plačah, zaščito delovnih pravic, odpravo vseh vrst krivic, pridobitev narodnostnih pravic slovenskemu ljudstvu, uvedbo tečajev za usposobljenost žena v raznih poklicih, ki naj končno odpravi zastarele predsodke poklicnega usposobljanja žena. To so glavne naloge ženskega prizadevanja v skupni borbi z delovnim ljudstvom za splošno priznanje pravic ter za izboljšanje življenjske ravni.

V kmetijstvu, ki pride posebno v poštev v Furlaniji in na Goriškem, je treba nujno doseči priznanje pravic delovnih žena. Te žene, ki so že tako preobremenjene z delom doma, slabo plačujejo kljub velikim naporom. V deželi je vpisanih v kmetijske bolniške blagajne nad 200.000 kmetovalcev, od teh 18.000 delavk in spolovinark v videmski in goriški pokrajini. Zato je tudi zanje velikega pomena, da se doseže pravilno vrednotenje kmečkega dela, da se odpravi kmetijska kriza, da se pospešijo namakalna dela, izboljšajo zemljišča in uresničijo ustavne reforme v kmetijstvu.

Nad 200.000 gospodinj je v zadnjih letih postavilo vprašanje starostnega zavarovanja, ki naj pravično socialno vrednoti njihovo delo. Kar se tiče brezposelnosti, je iz seznamov zaposlitvenega urada razvidno, da išče delo 15.000 žena, toda to število nedvomno le delno prikazuje resnično stanje, kajti mnogo nezaposlenih žena se niti ne prijavi, mnogo pa se jih vsako leto izseli v tujino. Poleg tega je mnogo mladih žensk, ki iščejo prvo zaposlitev in ki jabko upajo, da dobijo delo le daleč od doma. Tako računajo, da je okrog 6.000 furlanskih služkinj. Vprašanje zaposlitve je torej v naši deželi še posebno pereče in je ne se tega dobro zavedajo.

Tudi družbene storitve so pri nas pomanjkljive. V videmski pokrajini primanjkuje več stotin šolskih prostorov, na Goriškem in v slovenski tržaški okolici jih tudi manjka mnogo. Otroški vrtci so samo v večjih središčih, tako da nobenega vrtca ni v bližini delovišč, kjer so zaposlene povečini žene.

Iz vsega tega sledi, da mora tudi med ženami dozoreti prepričanje o potrebi in nujnosti samostojne dežele Furlanija-Julijska krajina. V mejah te samostojnosti bi lahko mnogo prispevali k splošnemu izboljšanju delovnih pogojev v vseh panogah udejstvovanja, zlasti pri gradnji stanovanj, šolstvu, otroških vrtcih in zavetiščih kakor tudi k izboljšanju splošnih delovnih pogojev žena in njihove emancipacije.

Samostojna dežela pa bo kot demokratična ustanova mnogo prispevala ne le k rešitvi posebnih ženskih vprašanj, marveč bo lahko tudi omogočila ženam obširno udeležbo v javnem udejstvovanju. Ravno zato prirejata UDI in ZDZ to veliko deželno zasedanje. Namen zasedanja je, da se ustvari podlaga za čim širše enotno sodelovanje vseh žena ter da se oblastem in javnemu mnenju predočijo ženska vprašanja dežele. Zasedanje bo nadalje nudilo priliko, da se dokaže, kako je nujno tudi prizadevanje žena, da se doseže razorožitev in ohrani mir, od katerega je odvisen ves napredek človeštva sploh

Kaj vsebujeta dopolnilna protokola o tržaškem in goriškem regionalnem sporazumu

Dne 10. marca 1960 je bil v Beogradu podpisan novi dopolnilni protokol o trgovinski izmenjavi med Jugoslavijo in Italijo kakor tudi dopolnilna protokola o blagovnem prometu v obmejnih območjih, ki določajo blagovno izmenjavo za razdobje od 1. aprila 1960 do 31. marca 1961.

Tako predvideva novi dopolnilni protokol za tržaški regionalni sporazum možnost obojestranske blagovne izmenjave za več kot 7 milijard lir, saj je v izvozu predvidenih 3.753 milijonov lir in v uvozu 3.385 milijonov lir, torej povečanje za 1.540 milijonov lir v obeh smereh, po goriškem regionalnem sporazumu pa za 3.221 milijonov lir v obeh smereh (izvoz 1.686 in uvoz 1.535 milijonov lir), povečanje za 748 milijonov lir. Pri tem je treba poudariti, da se proizvodi, ki so navedeni v listi «A» veljavnega jugoslovansko - italijanskega sporazuma brez omejitve količin (po novem sporazumu se je število teh proizvodov povečalo za 19) obravnavajo enako tudi v sporazumih o blagovnem prometu v obmejnih območjih.

Navajamo posamezne liste tržaškega in goriškega sporazuma z navedbo režima posameznih proizvodov oz. pridelkov «a dogana» (v nadaljnjem besedilu a. d. in ali «a licenza» — a. l.) in njih kontingente, in sicer:

Lista «A» tržaškega regionalnega sporazuma (v milijonih lir);

sveže gobe, jagode in borovnice — a. d — 7; suhe gobe — a. d. — 5; kislo zelje a. l. — 10; sveže sadje a. l. — 110; sveža zelenjava a. l. — 200; suhe slive, višnje in lešniki a. d. — 50; sok in listje višenj a. d. 10; sveže mleko a. l. — 120; mlečni izdelki a. l. — 20; jajca a. d. — 20; pivo a. d. — 10; vino za navadno porabo a. l. — 250; vino za kis a. l. — 100; tipska vina v steklenicah a. l. — 10; žganje in tipski likerji a. d. — 6; penece vino v steklenicah a. l. — 10; etilni alkohol a. l. — 50; med a. l. — 3; goveje meso a. l. — 80; mesni izdelki a. d. — 90; delovni in klavni konji a. l. — 100; klavno govedo a. l. — 3000 glav; svinje, svinjsko meso in ovce a. l. — 500; mesne konserve a. l. — 50; perutnina a. d. — 10; soljena creva a. d. — 5; živinska krma, slama in grahorica a. d. — 20; ajda a. l. — 10; sveže morske ribe a. l. — 220; raki in sladkovodne ribe a. l. — 2; konservirane in soljene ribe a. l. — 200; žagan in tesan les a. d. — 100; hravosti in bukovi odpadki (dolžina 1 m) a. d. — 50; lesni izdelki, značilni za to območje a. d. — 10; les za kurjavo a. d. — 100; vezane plošče a. d. — 5; leseni krajniki a. d. — 5; vinogradniski količki a. d. — 3; furnir a. d. — 4; lesno oglje a. d. — 30; hrastovi sodi a. d. — 5; cementni in azbestni izdelki a. l. — 5; proti ognju odporna opeka, zidaki, strešniki in druga opeka a. d. — 120; specialne vrste marmorja a. l. — 20; marmornati izdelki a. l. — 5; livarski pesek a. d. — 5; surove kože a. d. — 20; strojne kože in kože za krzna a. l. — 100; usnjeni izdelki a. d. — 5; zdravilna zelišča a. d. — 30; stekleni odpadki a. d. — 5; esenčna olja, razen olj iz agrumov a. d. — 5; oprana in neoprana surova volna a. d. — 15; konopljeno predivo in otre a. l. — 100; paprika a. d. — 2; sol a. l. — 20; tobak v listih a. l. — p. m.; krompirjev škrob a. l. — 50; rabljeni železni sodi a. d. — p. m.; pulpe in sadni sokovi (razen iz dateljnov, grozdja in smokev) a. d. — p. m.; leseno pohištvo a. d. — p. m.; parketi a. d — p. m.; zaboji a. d. — p. m.; razno drugo blago — 400.

Lista «B» — jugoslovanski uvoz — tržaškega regionalnega sporazuma (v milijonih lir);

riž — 50, agrumi, drugo sadje, testenine in drugi živilski proizvodi — 200, semena, — sadike in njihovi deli — 15; mast in olje, živalskega in rastlinskega izvora — 50, eterična olja — 15; kemični proizvodi — 80,; farmacevtski proizvodi — 50; barve in laki — 15; žveplo — 20; kartonski izdelki, papir, razen časopisnega papirja — 200; predivo, tkanine in konfekcija — 500; predivo, vrvi in vreče iz konoplje in jute — 50; valjani in profilni proizvodi — 50; pisarniški stroji in rezervni deli — 100; razni stroji in naprave; pribor in rezervni deli — 350; prevozna sredstva, pribor in rezervni deli — 200; dieslovi motorji, ladjedelniška oprema — 200; instrumenti, merilni in optični aparati in druge naprave — 80; glasbeni instrumenti, deli in gramofonske plošče — 10; razni električni in telefonski material — 100; radio in televizijski material — 25; material in oprema za ribolov — 40; avtomobilske gume — 120; gumijasti izdelki — 10; razno drobno blago — 100; ure in budilke — 5; hišne potrebščine in oprema — 50; keramični in steklarski proizvodi — 15; bencin — 75; mazilna olja — 50; pluta in izdelki iz plute — 60; razna dela in popravila — 100; razno drugo blago — 400.

Pripomba: v uvozni listi so bili črtani kontingenti za naslednje proizvode, pivo (prej 10), umetna gnojila (prej 15), bitumen in bitumenozne emulzije (prej 20), in specialna ladijska oprema (prej 50 milijonov lir).

Lista «A» goriškega regionalnega sporazuma (v milijonih lir): sadje, zelenjava, čebula a. l. — 20; sadni sok in pulpa, suho sadje (brez smokev) a. d. — 10; stročji fižol a. d. — 10; zelje, suh grah, krompir a. l. — 50; sveže in suhe gobe a. d. — 10; semena ajde, rži, ječmena in razno a. d. — 6; mleko in mlečni izdelki a. l. — 40; perutnina a. d. — 15; divjačina a. d. — 3, delovni in klavni konji a. l. — 90; govedo, svinje in meso a. l. — 250; suhomesnati izdelki a. d. — 15; raki a. d. — 5; slivovka a. d. — 5; jajca a. d. — 25; živinska krma in slama a. d. — 20; radenska mineralna voda a. d. — 5; žagan les bukve in drugih listavcev a. d. — 150; mehak žagan les a. d. — 150; drva za kurjavo a. d. — 200; tesan les a. d. — 10; surove frize a. d. — 9; bukovi in hrastovi parketi a. d. — 15; žaganje a. d. — 4; les za ladjedelstvo a. d. — 5; vezane plošče a. d. — 5; leseni krajniki a. d. — 6; furnir a. d. — 50; vinogradniški količki a. d. — 10; lesno oglje a. d. — 30; obrtniški izdelki; značilni za to območje a. d. — 60; soljena čreva a. d. — 5; zdravilna zelišča a. d. — 5; kovinska pločevina a. d. — 15; cement a. d. — 20; opeka in strešniki a. d. — 25; kraški kamen a. d. — 8; obdelane marmornate plošče a. l. — 2; apno a. d. — 5; glina a. d. — 8; livarski pesek a. d. — 10; zaboji a. d. — p. m.; premog (lignit) a. d. — p. m.; usnjena galanterija a. d. — p. m.; steklo in stekleni izdelki a. d. — p. m.; leseno pohištvo a. d. — p. m.; drobovina a. d. — p. m.; razno drugo blago — 400.

Lista «B» — jugoslovanski uvoz po goriškem regionalnem sporazumu (v milijonih lir):

agrumi, drugo sadje, zelenjava — 150; pulpa in sadni sokovi, suho sadje — 10; riž — 30; razna semena, sadike in vinska trta — 20; oljčno in semensko olje, sir, mast in testenine — 90; razno špecerijsko blago — 20; žveplo — 20; umetna gnojila antikriptogamična in antiparazitna sredstva — 15; farmacevtske specialitete in razna zdravila — 30; predmeti za obleko in vsakdanjo rabo — 60; predivo in tkanine iz naravnih umetnih in mešanih vlaken — 150; tehična klobučevina — 50; zunanje gume in zračnice — 65; električni in elektrotehnični material, električni stroji in motorji ter rezervni deli — 120; material za vodovodne, higienske in sanitarne naprave — 30; motocikli, motoskuterji, lahka motorna vozila, dvokolesa in rezervni deli — 15; rezervni deli za avtomobile in razna — druga motorna vozila — 150; kmetijski stroji, orodje in rezervni deli — 45; orodni stroji, strojne utenzilije in rezervni deli — 40; pisalni in računski stroji, stroji za seštevanje in rezervni deli — 50; šivalni stroji — 5; razna plačila za popravila avtomobilov, raznih strojev in aparatov — 20, razno — 350.

—«»—

Novi znamki

Poštno ravnateljstvo sporoča, da bodo prišle dne 7. aprila v prodajo nove znamke, ki so bile izdane v spomin na «svetovno leto begunca». Gre za dve znamki v vrednosti 25 in 60 lir. Znamki bosta za frankiranje veljavni do 31. decembra 1961, zamenjali pa se bosta lahko do 30. junija 1962.

Iz koprskega okraja

Za turistično sezono več novih ladijskih prog

Ladja «Bovec» na progi Koper-New York - Tekmovanje strojepiscev

V aprilu in med glavno turistično sezono pripravljajo vrsto sprememb in novosti v pomorskih zvezah med jugoslovanskimi jadranskimi pristanišči in Trstom ter med jadranskimi in grškimi pristanišči.

S prvim aprilom bodo uvedli progo Umag - Koper - Trst. Ladja bo vozila vsak dan razen v četrtkih in nedeljah. V Koper bo prispela ob 6.30, ob 7.30 pa bo nadaljevala pot v Trst. Povratek iz Trsta je predviden za 17. uro. Tako bo ladja ob 17.45 v Kopru, ob 18.45 pa bo nadaljevala pot v Piran. Ob nedeljah pa bo odhod iz Kopra na isti relaciji ob 6.15, iz Trsta pa se bo ladja vračala v Koper ob 22.15.

Med glavno sezono (od 5. junija do 22. septembra) bodo uvedli progo Trst - Koper - Portorož - Umag - Novigrad - Poreč in nazaj. To bo le nedeljska izletniška proga. Ladja bo odhajala iz Trsta ob 7, v Koper bo prispela okrog osmih, prihod v Poreč pa je predviden za 12.40. Iz Poreča se bo ladja vračala ob 16, v Koper bo prispela ob 18.55, v Trst pa ob 20. uri. Na tej progi bo vozila moderna motorna ladja «Trogir», ki lahko sprejme 450 potnikov. Ima 4 sobe za potnike, prostorne palube in bar-bife.

S petim aprilom bodo uvedli tudi brzo progo Trst - Koper - Poreč - Pulj - Zadar - Split Dubrovnik - Ulcinj. Ladja bo vozila dvakrat tedensko, in sicer ob četrtkih in sobotah. Prihod v Koper iz Ulcinja je predviden ob petih zjutraj, odhod v Trst pa ob 7.15. Ladja se bo vračala še isti večer iz Trsta ob 22.45, odhod iz Kopra za Ulcinj pa je predviden za 24. uro. Na tej progi bosta izmenoma vozili moderni jugoslovanski ladji «Maribor» in «Mostar», ki imata vsaka po 44 postelj in restavracijo.

S prvim aprilom pripravljajo tudi spremembo na progi Reka - Pulj - Koper. Ladja bo vozila trikrat tedensko. V Koper bo prispela vsak ponedeljek, sredo in petek ob 21.15, iz Kopra pa bo odhajala na Reko vsak torek, četrtek in soboto ob petih zjutraj.

S prvim aprilom predvidevajo nadaljnje uvedbo potniško-tovorne proge Koper - Kotor. Vozil bo parnik Kostrema. V Koper bo priplul vsak petek ob 4.30, odhajal pa bo še isti dan ob desetih dopoldne.

Prebivalci Kopra bodo tudi z veseljem pozdravili vest, da bo Koper odslej vključen v plovni red proge Trst - Pirej. Prihod v Koper iz Pireja je predviden vsak torek ob petih zjutraj, prihod v Trst pa ob sedmih. Ladja se bo vračala iz Trsta ob 24, odhod iz Kopra za Pirej pa bo vsako sredo ob treh zjutraj. Na tej progi bosta obratovali moderni jugoslovanski ladji «Opatija» in «Orebić», ki se bosta razen v Kopru in v Trstu ustavljali tudi na Reki, v Zadru, Splitu, Dubrovniku in Kotoru ter v italijanskih pristaniščih Bariju in Brindisiju. Ladji lahko sprejmeta po 250 potnikov, posedujeta 30 luksuznih kabin, restavracijo, bar, najmodernejše radarske naprave itd.

Na koncu naj omenimo, da bodo s prvim aprilom uvedli tudi progo Trst - Koper - Reka - Split - Dubrovnik - Kotor - Krf - Kreta. Ladja bo vozila vsak petek in bo napravila od prvega aprila dalje 16 voženj. Prihod iz Krete v Koper je predviden ob 6.30, ob 7.20 pa bo ladja nadaljevala pot v Trst. Povratek iz Trsta bo ob 21, ob 22 pa bo ladja nadaljevala pot proti Kreti. Na tej progi bo vozil parnik «Lastovo», ki ima tudi 40 postelj za potnike.

Povečan promet bo seveda precej obremenil staro in novo koprsko pristanišče, saj predvidevajo, da bo ob torkih, sredah in sobotah 11 prihodov in odhodov ladij, ob nedeljah 14, ob četrtkih pa celo 17. Nekatere ladje («Opatija», «Orebić» in «Lastovo») bodo pristajale v novem koprskem pristanišču.

* * *

V Kopru so letos prvič organizirali okrajno tekmovanje najboljših strojepiscev. V mali dvorani koprskega gledališča se je v torek pomerilo 28 kandidatov iz različnih krajev koprskega okraja. Prvo mesto je prepričljivo osvojila uslužbenka bolnišnice v Valdoltri Anda Avbelj, ki je dosegla 300 čistih udarcev na minuto, hkrati pa je imela tudi najboljši rezultat v točnosti pisanja. Tako je osvojila dve prvi nagradi po 15 tisoč dinarjev Drugo mesto v hitrosti pisanja je osvojila uslužbenka občinskega ljudskega odbora v Postojni Jelka Ferfila z 284 čistimi udarci na minuto, medtem ko je drugo mesto v točnosti pisanja pripadlo Magdaleni Rebec, uslužbenki tajništva za notranje zadeve v Kopru. Prejeli sta vsaka po 10 tisoč dinarjev. Tretje mesto v hitrosti pisanja pa je osvojila uslužbenka okrajnega ljudskega odbora v Kopru Mira Zindl, medtem ko je bila tretja v točnosti pisanja Antonija Prekerski, uslužbenka občinskega ljudskega odbora Sežana. Tretjeplasirani sta prejeli vsaka po pet tisoč dinarjev.

* * *

V prihodnjih dneh bo odplula iz Kopra v New York že tretja linijska ladja Splošne plovbe Piran, ki bo vzdrževala redno zvezo med Koprom in pristanišči ZDA. Gre za osemtisočtonsko ladjo «Bovec», ki so jo pred kratkim zgradili. Ladja je v torek že prispela v Piran, kjer so ob tej priložnosti priredili majhno slovesnost. Prispeli so namreč zastopnik občine Bovec, po kateri ima ladje ime, predsednik občine Dušan Kenda pa je obdaril posadko. V imenu mornarjev se mu je zahvalil kapitan ladje Marijan Pavešič.

* * *

Po končanih tekmah na skakalnici v Planici so domači in tuji tekmovalci obiskali Postojno in Portorož. V Postojni so si z zanimanjem ogledali jamo, v Portorožu pa so napravili kratek izlet z jahto «Burjo». Sprejela sta jih tudi predsednika občinskih ljudskih odborov obeh občin.

—«»—

Huda zastrupitev s plinom

S pridržano prognozo so včeraj dopoldne sprejeli na II. oddelek 59-letnega Giuseppa Servija od Sp. Magdalene 1784, ki se je zastrupil s plinom. Njegova žena, ki ga je spremila v bolnišnico, je povedala, da je zjutraj odšla po nakupih, ko pa se je vrnila domov je našla moža nezavestnega na tleh v kuhinji. Plinska cev je bila odklopljena, kar bi kazalo, da si je Servi na ta način hotel vzeti življenje.

—«»—

O Ravnateljstvo za pošte in telezveze sporoča, da bodo 5. aprila dali v prodajo dve ovojnici za letalsko pošto: za 60 lir za evropske države in po 110 lir za vse izvenevropske države, brez dodatka za letalsko pošto. Ovojnice se lahko pošiljejo tudi priporočeno.

Nezgodi na delu

Pri delu v industrijskem pristanišču na račun podjetja Atlas se je včeraj dopoldne ponesrečil 33-letni Giuseppe Filiputti od Domja 289. Poškodoval si je dva prsta na levi roki, zaradi česar se bo moral zdraviti deset dni na II. kirurškem oddelku.

Prav tako se je v industrijskem pristanišču včeraj popoldne ponesrečil 36-letni Fulvio Fregnan iz Ul. Revoltella 5, ki si je tudi poškodoval dva prsta na levi roki in se bo moral zdraviti na II. kirurškem oddelku od 15 do 30 dni. Fregnan si je poškodoval prste, ko je popravljal neki stroj.

—«»—

Mokra cesta ga je izdala

Ko se je sinoči 39-letni Romano Tomasini od Sp. Magdalene 1268 peljal z lambretto po Ulici D'Alviano domov je iz neznanih vzrokov zgubil nadzorstvo nad vozilom in zletel na tla. Pri tem se je pobil po čelu ter opraskal in ranil po obrazu, zaradi česar so ga z rešilnimi avtom odpeljali v bolnišnico.

Lepota kraškega cvetja

V torek zvečer je v knjižnici Pomorskega muzeja govoril starosta tržaških botanikov prof. Carlo Lona o «Lepoti kraškega cvetja in o znanstvenih problemih kraškega rastlinstva». Globoko in obenem poučno predavanje kot ga v sklopu teh predavanj že zlepa nismo slišali. Gospod profesor nas je ob krasnih barvnih slikah, ki so se druga za drugo vrstile pred nami na platnu, popeljal na tri sprehode po Krasu. Bili smo na kraškem travniku med Dražco (Razklani hrib) in Trebčami; šli smo po Napoleonovi poti z Opčin na Prosek, nato pa ob morju od Devina do Stivana. Na vsakem teh sprehodov smo videli drugačne cvetlice, drugačne rastlinske skupnosti. Pomudili smo se ob teh posameznih skupnostih. Zvedeli smo, da je kraško rastlinje skupek posameznih zastopnikov baltskega rastlinstva, srednjeevropskega, ilirskega, banatskega in sredozemskega. V ledeni dobi je bila naša dežela, naš Kras zatočišče, zavetje pred mrazom, ledom in ledeniki mnogim cvetlicam, ki so pribežale, se zatekle na naš Kras. Ostale so tu še potem, ko se je v njih domačiji podnebje omililo. V medledenih dobah se je rastlinstvo selilo iz kraja v kraj. Tudi iz te dobe so pri nas še ostanki cvetlic. Recimo, da so se balkanske-ilirske cvetlice selile iz Ilirije tudi proti zapadu, saj so nekatere prišle k nam, nekatere zašle do Soče, druge do Tilmenta, nekatere celo do Piave, celo do Gardskega jezera so se preselile nekatere z Balkana. Naš Kras meji na enem koncu na veliko severno italsko nižino, drugod sega prav do Alp, vsaj do alpskih predgorij in na enem koncu sili v morje. Umljivo, da se na raznih mejah poznajo vplivi sosedov.

Govoril je gospod profesor še o gmajni. O svojevrstnih cvetlicah gmajne. Nato o kraškem gozdu. Drevo kraškega gozda je hrast, cer, graden, oplutnik, hrvatski hrast. Človek je iztrebil kraške gozdove. Vendar kjer je le mogoče rastе hrastičje. Gospod profesor se ne strinja z onimi, ki trde, da ni hrast kraški domačin, marveč da so ga ljudje zanesli na Kras. Pokazal nam je čudoviti hrastov gaj, stoletnik hrastov velikanov pri Colu. Vprašanje zakaj se je ohranil tam še prvotni gozd. Hrast je kraški domačin, globoko zakoreninjen in ne odstopa mesta nikomur, pa čeravno ni mestoma velikan, temveč živi le kot grmičje in čeravno silita med hraste črni gaber in jesen, ki ljubita mnogo sonca in ga hočeta za vsako ceno izpodriniti.

Človek uničuje hraste, je uničil hrastove gozdove in hote ali nehote uničuje prekrasno kraško cvetje. Pogoji življenja slični našemu Krasu so še marsikje na svetu, toda toliko lepote, vsaj v cvetju, se ni nakopičilo prav nikjer kot samo na našem Krasu. Učeni svet ve za to lepoto, učeni svet ceni to lepoto in letno je nešteto onih, ki prihajajo in so prihajali na Kras samo zaradi tega edinstvenega skupka — ki se mu pravi kraško rastlinstvo. Treba je čuvati te naše cvetke. Vsako leto jih je manj. Nevarnost je, da bo že v nekaj desetletjih mesto Krasa, čudovito obarvanega in opojno dehtečega, nad Trstom samo še kamenita puščava. Kaj bo, je odvisno samo od nas.

o. e.

Skupščina tržaških spediterjev

Finančna uprava zahteva plačevanje IGE na fakture tranzitnega prometa

Včeraj je bila skupščina tržaških spediterjev, na kateri so ponovno izvolili za predsednika Riccarda Gropaiza.

Na skupščini so spediterji razpravljali o perečih vprašanjih, ki zanimajo tržaško pristanišče in s tem tudi delo njih kategorije. Govora je bilo o okrepitvi rednih pomorskih zvez in rešitvi nekaterih pristaniških vprašanj.

Razpravljali so tudi o plačevanju IGE na fakture tranzitnega blaga, saj je znano, da so finančni organi zahtevali, da plačajo IGE tudi za vse fakture od spremembe oblasti nazaj. Razumljivo je, da bi kruto izvajanje zakona zelo škodilo spedicijskim podjetjem, saj bi se številna znašla v kritičnem položaju, ker bi morala plačati milijonske zaostanke.

Iz neuradnih virov se v tej zvezi čujejo vesti, da finančni organi vztrajajo na svojem stališču in da zahtevajo plačevanje ne samo zaostalega IGE temveč vseh glob, ki naj bi z neplačevanjem nastale.

Do teh zaostankov je prišlo, ker IGE za spedicijske usluge tujega blaga pod bivšo ZVU niso plačevali, medtem ko se plačuje ta davek tudi za tranzitne posle v vseh drugih italijanskih pristaniščih.

Ta zahteva oblasti pa je v primeru tržaškega pristanišča nelogična, ker v konkurenčnih pristaniščih za spedicijske usluge ne plačujejo davka na poslovni promet in bi torej bilo tržaško pristanišče z uveljavitvijo davka ponovno oškodovano. Zlasti pa je nelogično, da se zahteva plačanje davka za nazaj, to je za razdobje, ko finančni organi plačevanja tega davka niso sploh zahtevali. Še huje pa bi seveda bilo, če bodo zahtevali, da se za zaostali davek plačajo celo visoke globe.

—«»—

Priznanje tržaškemu fizikalnemu inštitutu

Tržaškemu fizikalnemu inštitutu so poverili proučevanje nekaterih prvih rezultatov, ki jih je dosegel pospeševalec delcev v Ženevi. Ta pospeševalec je največji na svetu in je pričel delovati v zadnjih mesecih preteklega leta. Z njim je uspelo pospešiti delce z veliko energijo in tako ustvariti tudi antiprotone. Nove delce fotografirajo s posebnimi fotografskimi aparati in fotografije morajo posebej proučiti. To proučevanje so poverili trem univerzam: v Pisi, Cambridgeu v Angliji in tržaški univerzi. Ženevski pospeševalec so zgradili s sodelovanjem med vsemi zahodnoevropskimi državami in je edinstven na svetu, saj podobna pospeševalca v ZDA in SZ šele grade.

Med omenjene tri univerze bodo razdelili okoli 50.000 fotografij. S proučevanjem v Trstu se bodo ukvarjali: prof. Giulio Brautti, dr. Chersovani in dr. Ceschia.

VOZNI RED VLAKOV

ODHODI

- 0.20 B Opčine - Ljubljana - Beograd Reka
- 3.50 P Videm - Trbiž
- 5.16 P Videm
- 5.32 P Opčine
- 5.40 P Portogruaro
- 6.12 R Benetke - Bologna - Milan - Turin
- 6.20 R Videm - Trbiž
- 6.30 P Videm
- 6.55 B Benetke - Rim - Milan - Turin
- 7.00 P Opčine
- 7.15 P Tržič (razen nedelj)
- 7.40 B Videm - Trbiž - Dunaj - Hamburg
- 8.39 B Opčine - Ljubljana
- 8.47 R Benetke - Rim
- 9.45 P Videm - Trbiž
- 10.18 B Benetke - Milan - Pariz
- 10.30 P Portogruaro
- 12.20 B Videm
- 12.32 P Videm
- 12.53 R Benetke
- 13.30 P Benetke
- 13.35 P Opčine
- 13.50 B Videm - Calalzo (ob sobotah od 27. junija do 12. septembra)
- 14.25 P Videm
- 15.08 B Benetke - Milan - Pariz - Calais
- 16.10 B Opčine - Ljubljana - Beograd - Atene - Istanbul - Reka
- 16.17 P Videm
- 16.45 B Benetke - Bari
- 17.00 P Portogruaro
- 17.38 P Videm
- 17.55 P Opčine - Ljubljana
- 18.35 R Benetke
- 18.40 P Portogruaro
- 19.24 P Cervignano
- 19.45 B Videm - Trbiž - Dunaj - Muenchen
- 20.06 P Opčine
- 20.20 P Videm
- 21.45 P Videm
- 22.13 B Benetke - Milan - Turin - Genova - Ventimiglia - Marseille - Rim

PRIHODI

- 0.10 B Videm (ob praznikih od 28. junija do 13. septembra)
- 1.06 B Videm
- 5.45 B Beograd - Zagreb - Ljubljana - Reka - Opčine
- 6.23 P Cervignano
- 7.04 P Opčine
- 7.15 P Videm
- 7.32 P Portogruaro
- 7.45 B Turin - Milan - Rim
- 8.06 P Videm
- 8.33 B Videm
- 9.15 B Marseille - Ventimiglia - Genova - Turin - Milan - Benetke
- 9.25 P Videm
- 9.45 B Muenchen - Dunaj - Trbiž - Videm
- 11.39 P Ljubljana - Opčine
- 11.46 P Trbiž - Videm
- 11.54 R Benetke
- 13.25 B Bari - Rim - Benetke
- 14.05 B Istanbul - Atene - Beograd - Ljubljana - Reka - Opčine
- 14.54 P Portogruaro
- 15.07 B Calais - Pariz - Milan - Benetke
- 15.29 P Videm
- 16.55 P Videm
- 17.02 B Benetke
- 17.28 P Opčine
- 17.55 B Trbiž - Videm
- 18.12 P Tržič (razen nedelj)
- 18.37 R Bologna - Benetke
- 18.57 P Portogruaro
- 19.41 P Videm
- 19.50 B Pariz - Milan - Benetke
- 20.01 B Ljubljana - Opčine
- 21.06 P Videm
- 21.15 R Turin - Milan - Rim - Benetke
- 21.43 P Opčine
- 22.28 P Benetke
- 22.40 B Hamburg - Dunaj - Trbiž - Videm
- 23.40 B Turin - Milan - Rim - Benetke

B brzi — P potniški — R rapido

Japonska-velika tovarna

Pred dnevi se je posebno letalo zahodnonemške Lufthanse spustilo na tokijsko letališče in izložilo visoke goste; kancler dr. Adenauer je po dolgem in izčrpnem obisku v ZDA prišel v goste na Japonsko. — Spremljali so ga zunanji minister von Brentano, vrsta gospodarskih strokovnjakov, hčerka in sin.

Kaj bi po izčrpni in intenzivni Adenauerjevi turneji po ZDA utegnil politično pomeniti njegov obisk na Japonskem, bi bilo prezgodaj ugibati. Komentatorji napovedujejo, da bo z državniki otoške dežele izmenjal gledišča o glavnih problemih, ki bodo prišli na dnevni red «vrha», sicer pa, da «se bo posvetil v prvi vrsti turizmu». Ne glede na to, kakšna bosta politični pomen in obseg Adenauerjevega obiska, pa le-ta nudi priložnost za nekaj besedi o Japonski; morda zato, ker sta si Nemčija in Japonska v nečem močno podobni: obe sta bili v minuli vojni zaveznici ter obe sta bili poraženi in sta prva leta močno občutili posledice poraza; obe sta se, ko se je začela zaznavati hladna vojna, začeli neverjetno hitro in uspešno dvigati iz ruševin; in končno, obema je pri povojnem preporodu nudila kar najbolj široko pomoč — Amerika.

Vsi vemo, da je Japonska azijska država, zato bi vsakogar presenetilo vprašanje kot na primer «Ali je Japonska zares čisto azijska država?» — Če bi pogledali karto geografske strukture njenega gospodarstva, bi morali začudeno priznati, «da Japonska pravzaprav ni čisto azijska država», posebno še, če bi to karto primerjali s predvojno in če bi upoštevali perspektivno smer, ki jo je dosedanji razvoj že nakazal.

***

Da bi razumeli politiko določene dežele, je treba poznati silnice njenega gospodarskega razvoja in strukturo njenega gospodarstva. Morda velja to pravilo za Japonsko še bolj kot za druge države.

V življenju te otoške države prevladujeta dve konstanti.

Zemlja je zelo revna; prav tako tudi tisto, kar skriva v sebi, to je rudna bogastva. Medtem ko je po površini za dve petini večja od Francije (ob še enkrat večjem prebivalstvu), ima Japonska samo 17 odstotkov obdelovalne zemlje, medtem, ko jo je v Franciji približno 60 odstotkov... Zato mora Japonska uvažati 80 odstotkov vseh surovin, 80 odstotkov železne rude, 60 odstotkov žita itd.

Izredno «bogastvo» Japonske pa je prebivalstvo, bodisi kvantitativno, bodisi kvalitativno. Na 92 milijonov ljudi pride 43 milijonov zaposlenih, kar sodi med najnižje odstotke na svetu. Kvaliteta japonskega prebivalstva nenehno narašča in sodi v svetovnem merilu med visoke, za kar gre zasluga predvsem dobremu, deset let trajajočemu obveznemu šolskemu sistemu, ki je seveda posledica neizprosne gospodarske in socialne nuje.

Iz zgoraj navedenih značilnosti nacionalnega življenja japonske države sledi, da mora Japonska veliko in trdo delati, če hoče živeti; predelovati v tujini kupljene surovine in jih znova prodajati v tujino, da bi lahko kupila nove in več, kajti vsako leto je treba najti delo za nekaj več ko milijon ljudi. Japonska je torej velika tovarna, ki dela v glavnem za tujino: zato je tudi glavni skrb japonske politike navezati čim več stikov z drugimi državami; ni naključje, da je bil sedanji zunanji minister predsednik trgovinske zbornice v Tokiu.

Kot Nemčija je tudi Japonska po vojni doživela strm vzpon v svojem gospodarstvu, ki je bilo takoj po vojni popolnoma na tleh. Proizvodnja leta 1946 je znašala komaj eno tretjino proizvodnje iz leta 1939. Že leta 1958 je celotna nacionalna proizvodnja za trikrat prehitela predvojno (če jo primerjamo s stanjem v letu 1946 pa se je podesetorila), nacionalni dohodek pa je dosegel 25 milijard dolarjev (polovico francoskega), to je za 70 odstotkov več kot pred vojno. Japonsko gospodarstvo po vojni ni doživelo samo velike ekspanzije (povečanje proizvodnje znaša na leto okrog 10 odstotkov), marveč tudi globoko in bistveno spremembo svoje strukture. Medtem ko je bil pred vojno poudarek na lahki industriji, je po vojni dobila prednost težka industrija. V splošnem, trikratnem povečanju proizvodnje, v primerjavi s predvojno, so različne panoge gospodarstva, oziroma industrije, različno zastopane. Medtem ko se je proizvodnja usnjarske industrije zmanjšala za pet odstotkov, sta kemična in papirna industrija poskočili za več kot 100 odstotkov nad predvojno raven, petrolejska industrija in industrija orodnih strojev pa celo za 300 odstotkov...

Ne kaže pozabljati, da sta zadnji dve panogi (petrolej in orodni stroji) dosegli štirikrat višjo raven kot v času največjih naporov med vojno. Prav tako ne kaže pozabljati, da je prišla Japonska tiho, brez trušča, na prvo mesto v ladjedelništvu, da ima primat v proizvodnji elektronskih in farmacevtskih proizvodov kar zadeva kvaliteto, da je na petem mestu po proizvodnji in potrošnji električne energije itd. itd.

Ustrezno tem spremembam so sledili premiki v socialni strukturi prebivalcev. Deset odstotkov vseh zaposlenih ljudi dela v tovarnah, ki imajo več kot 500 delavcev; tistih, ki delajo v tovarnah z več kot sto delavci je 25 odstotkov, število tistih, ki zaslužijo od 40.000 do 50.000 jenov pa cenijo na 4 do 5 milijonov; le-ti čutijo, da so na socialni lestvici priviligirani in da so bližji zahodnoevropskemu delavcu kot pa tistim Japoncem, ki se ubadajo z ročnim delom po družinskih in obrtniških delavnicah ali pa s kmetovanjem na skopi zemlji.

Socialni premiki so v ozki povezanosti konkurenčnostjo japonskih proizvodov: čeprav so japonski proizvodi še neprimerno cenejši od enakih v zahodni Evropi ali Ameriki, pa se japonske cene, spričo zboljšanja življenjske ravni japonskega delavca, že gibljejo v smeri cen evropskih proizvodov, Japonska, tradicionalna dežela dumpinga in «ur na kilograme» pa se začenja pritoževati, da ji že konkurirajo tekstilni proizvodi iz nekaterih azijskih držav...

Kot smo že omenili, mora Japonska uvažati, predelovati in izvažati, če hoče, da se preživi. Njen uvoz je dosegel tri milijarde dolarjev, njen izvoz pa je za 100 milijonov manjši. Stevilka postane nekoliko bolj zgovorna, če ji dodamo drugo: vrednost japonske zunanje trgovine predstavlja 13 do 14 odstotkov japonskega nacionalnega dohodka. Če primerjamo to razmerje s predvojnim, ko je japonska zunanja trgovina znašala 25 odstotkov to je četrtino vrednosti nacionalnega dohodka, nam to razmerje zgovorno kaže gibanje življenjske ravni na Japonskem.

Spremembe v strukturi nacionalnega gospodarstva, ki smo jih omenili, se globoko odražajo tudi v strukturi japonske zunanje trgovine, bodisi v asortimanu, bodisi po partnerjih. Tri četrtine predvojnega izvoza je šlo v neindustrijske dežele (60 odstotkov v Azijo) in 65 odstotkov uvoza je prišlo iz neindustrijskih dežel (50 odstotkov iz Azije). V letu 1958 pa vidimo, da se je izbor partnerjev vsebinsko spremenil: le še 62 odstotkov izvoza odpade na nerazvite države (odstotek za azijske države se je zmanjšal skoraj za polovico, na 33 odstotkov), in le 52 odstotkov uvoza prihaja še iz nerazvitih držav (samo 22 odstotkov iz Azije, to je za 28 odstotkov manj).

Medtem ko neindustrializirane države izgubljajo teren v japonski zunanji trgovini, pa narašča udeležba industrializiranih partnerjev: v izvozu od 25 odstotkov na skoraj 40 odstotkov, od tega 16 odstotkov na ZDA in 12 odstotkov na Evropo, v uvozu pa so industrializirane države zavzele polovico obsega, od tega ZDA 46 odstotkov...

Navedene številke odkrivajo: da povojna Japonska s svojo ekonomijo ni zakoreninjena v Aziji; da država nenehno tudi relativno povečuje sodelovanje z visoko industrializiranimi deželami in predvsem, da so ZDA najbolj angažirani japonski partner, bodisi kot dobavitelj, bodisi kot kupec. Ta dejstva, posebno pa zadnje, nedvomno odločilno vplivajo tudi na japonsko zunanjo politiko in na njen položaj v svetu.

Enobarvna alkimija

Doziranje struj za podtajnike (Iz «Avantija»)

Proces zaradi umora sindikalista

Milijon ali zemljišča da ne bi nekoga izdal

Odvetnik Marsala zavrača obtožbo, da bi bil kdaj kaj obljubljal pokojnemu Carnevaleju

S. MARIA CAPUA VETERE, 30. — Danes se je nadaljevalo zaslišanje prič na procesu zaradi umora sindikalista Carnevaleja. Najprej je pričal Salvatore Esposito, ki je včeraj izjavil, da je med morilci Carnevaleja spoznal Tardibuona in Di Bella, torej dva od obtoženih. Danes je Esposito trdil, da je v Palermu prišel k njemu Salvatore Tardibuono (bratranec obtoženca) ter mu ponujal milijon lir ali pa enako vrednost v zemljišču, ako bi v svojih izjavah pri karabinjerjih ne obtoževal njegovega bratranca. Na vprašanje državnega tožilca je priča izjavila, da ni hotela prej povedati te okolnosti, ker si jo je pridržala, da jo pove šele na razpravi.

Potem je pričal komisar javne varnosti Onorio Cortese, nato pa odvetnik Marsala, ki je administrator pri princesi Notarbartolo. Med njegovim pričevanjem pa je prišlo do prerekanja med odvetniki in predsednik je razpravo prekinil. Približno uro kasneje je Marsala nadaljeval svoje pričevanje. Rekel je, da ni nikoli ponujal denarja ali zemljišč Carnevaleju, zato da bi opustil sindikalno delovanje. Tudi ga ni nikoli vabil na razgovore in ga sploh ni hotel sprejeti, ker je bil izzivalen. Marsala je govoril še o tem in onem ter omenil tudi mezdna gibanja kakor tudi simbolično zasedbo zemljišč po delavcih, ki jih je vodil Carnevale.

—«»—

Luigi Teodossi razstavlja v Beogradu

BEOGRAD, 30. — V muzeju uporabnih umetnosti v Beogradu so danes odprli razstavo mladega italijanskega slikarja Luigija Teodossija, Italijanski umetnik, ki dela letos kot jugoslovanski štipendist v mojstrskem ateljeju Krste Hegedušiča v Zagrebu, razstavlja 13 del iz ciklusa «Moja dežela». Teodossi je imel do sedaj razstave v Italiji in Franciji, v kratkem bo razstavljal tudi na Poljskem in Češkoslovaškem.

—«»—

Pripravljal je atentat na Hruščeva?

PARIZ, 30. — V pariških sodnih krogih so sporočili, da je v zaporu Sante zaprt neki moški, ki so ga aretirali takoj, ko je prišel v Pariz s kovčkom, v katerem je imel ročne bombe. Policija raziskuje, da ugotovi, ali je mislil napraviti atentat na Hruščeva.

Aretirani je bivši poročnik Jean Jacques Delmas iz južne Francije. V četrtek so ga obtožili dejanj proti notranji varnosti države in kršitve določb o orožju. Pripominjajo, da je policija iz Montaubana, kjer je aretirani doma, obvestila pariško policijo, da je Delmas izjavil nekaterim osebam, da namerava napraviti atentat na Hruščeva. Baje so pri njem našli podrobne zapiske o nameravanem atentatu.

—«»—

Vino je priletelo z neba

TRIDENT, 30. — Neki nemški turist je korakal po snežišču na Siusiju, ko mu pade pred noge grozd balončkov, na katerih je bil privezan kartonček, na katerem je pisalo, da je z njim mogoče dobiti zbirko vzorcev najboljših tipičnih vin pri organizatorjih vinske razstave, ki je bila te dni otvorjena v Tridentu. Ob otvoritvi so spustili v zrak tri take grozde balončkov. Prvega je torej dobil nemški turist in vino bo šlo v Würzburg.

René Clair častni predsednik beneškega festivala

Včeraj dopoldne se je René Clair sestal z izrednim komisarjem beneške Biennale Pontijem ter ravnateljem mednarodnega filmskega festivala Emiliom Lonerom. V razgovoru je René Clair poudaril svoje prijateljstvo in zanimanje za beneški festival ter je sprejel vabilo Pontija in Lonera, da prevzame častno predsedstvo letošnjega XXI. filmskega festivala v Benetkah.

Sinatra ne bi smel izbrati Maltza

«Frank Sinatra je skušal podreti pregrajo, ki so jo nekateri odgovorni producenti postavili, da bi zaščitili ameriško občinstvo». S temi besedami je vodja «American Legion» Martin B. Mc Kneally obsodil Sinatro, ker je dal napisati scenarij za svoj film «Ustrelitev vojaka Slovika» Albertu Maltzu. Tega avtorja so hollywoodski producenti postavili v «črno knjigo», ker ni hotel odgovarjati na vprašanja parlamentarne komisije za preiskavo protiameriškega delovanja. Bil je nekaj časa zaprt, potem pa je odšel v Mehiko, kjer pa je potem še naprej pisal scenarije za Hollywood, le da jih je podpisoval s psevdonimom.

Rubinstein častni meščan L'Aquile

Slavnemu pianistu Rubinsteinu zelo ugaja mesto L'Aquila. Že večkrat je tam gostoval in v raznih intervjujih se je ponovno spominjal L'Aquile, češ da je tam najbolj pazljivo in najbolj dojemajoče občinsto na svetu. On je tudi to mesto označil kot «italijanski Salzburg» in s to oznako je sedaj L'Aquila poznana v mednarodnih glasbenih krogih. Po vsem tem se torej ni čuditi, če je včeraj dopoldne mestni župan objavil, da so podelili Rubinsteinu častno meščanstvo L'Aquile.

Milanska BB izzvala na dvoboj pariško BB

Brigite Bardot je nedavno izjavila, da jo že kar utruja, kako jo stotine še nepomembnih igralk oponaša; med temi, je dejala, je tudi neka Vittoria Prada, ki ji pravijo milanska BB. Ta milanska BB se je seveda užalila in je takoj odposlala pravi BB telegram, s katerim jo poziva na dvoboj. Dvoboj bo po predlogu Prade v tem, da se obe predstavita mednarodnemu razsodišču, ki naj obe premeri in nato objavi, katera je imenitnejša. To naj bi se zgodilo za časa festivala v Cannesu. Prada si je že tudi izbrala sekundanta, ki bosta Maurizio Arena in Roger Vadim.

Mogoče bo Jaccoudu le uspelo...

Odvetnik Jaccoud iz Ženeve, ki je bil obsojen na sedem let zapora, ker ga je sodišče spoznalo krivega umora in poskusa umora, je prejšnjo noč zopet poskusil napraviti samomor. Iz rjuhe je spletel nekako vrv, da bi se obesil, toda neki paznik je stvar videl in mu namero preprečil. Podoben poskus je napravil Jaccoud že prejšnji teden v jetnišnici v Bochuzu. Od tamkaj so ga prepeljali v bolnišnico v Ženevo in nekateri so domnevali, da je prav to hotel doseči s svojim poskusom samomora. Sedaj pa kaže, da je mogoče le mislil zares. Če bo vztrajen, mu mogoče končno vendarle uspe.

Ob robu ženevske konference za razorožitev

Z mednarodno policijo «Pax Interpol» namerava Švicar Babel zajamčiti mir

V tej policiji naj bi bilo kakih milijon inšpektorjev z različnih področij: pravnega, političnega, atomskega itd. - Babel je svoj načrt predložil desetim delegacijam, ki se udeležujejo razorožitvene konference

ŽENEVA, 30. — Kadar se razpravlja o miru v bodočnosti, se vedno okrog takih konferenc pojavijo kake čudne osebnosti, prevzete plamtečega ognja, ki ga v njih poraja kako novo geslo, ki bi moralo rešiti človeštvo pred grozotami vojne. In medtem ko na sedanji ženevski razorožitveni konferenci delegacije desetih držav še niso prišle niti preko preliminarnih razgovorov, je na primer Jean Jacques Babel že izdelal svoj načrt, kako ohraniti mir.

Babel je švicarskih državljan, ki se obenem proglaša za «prvega državljana sveta» ter va vodjo mednarodne policije «Pax Interpol» ali «svetovnega sveta za ustanovitev stalne organizacije kriminalne policije za mednarodno varnost». Ta ustanova nove vrste, zatrjuje Babel, je najboljše sredstvo za ohranitev miru na svetu in za preprečitev, da bi se kaka država pripravljala na vojno. Ni mednarodna policija, ki jo predvideva zahodni načrt, ne varnostno orožništvo, ki ga priporočajo Sovjeti, ne bi zadovoljevalo. Tako trdi Babel, ki dopoveduje obenem, da ima gibanje, ki ga je on ustanovil, zelo točno nalogo, da sporoči vsem vladam na svetu priporočila o oporiščnih sistemov, ki jih že uporablja Interpol.

Sile «Pax Interpol» bi morale znašati okrog milijona inšpektorjev, specializiranih na raznih področjih: pravnem, političnem, atomskem itd. V njihovo izključno pristojnost bi spadalo pregledovanje v tovarnah, raziskovalnih inštitutih, skladiščih itd. Ti inšpektorji bi morali imeti dovolj prostosti za delovanje po vseh deželah sveta, da bi lahko tako opravljali svojo nalogo.

Seveda je Babel svoj načrt predložil tudi vsem desetim delegacijam na razorožitveni konferenci. Zaprosil jih je, naj njegov načrt vnesejo v dnevni red zasedanja. Po «naglici», v kateri si sledijo diskusije na konferenci, pa bi se moglo sklepati, da se delegacije doslej niso ukvarjale z Babelovimi načrti in nasveti.

—«»—

Lev med občinstvom v cirkusu Togni

MILAN, 30. — Cirkus Togni je prispel v mestece Saronno in danes zvečer je bila predstava. Na koncu nastopa levov je ena teh živali, ki je že prej kazala znake vznemirjenosti, odpovedala pokorščino krotilcu ter se nenadoma z akrobatskim skokom povzpela čez ograjo ter padla na drugi strani med občinstvo. Seveda je med ljudmi nastala huda panika. Mnogo žensk se je onesvestilo. Cirkuško osebje pa je vendar zver ukrotilo in jo spravilo nazaj v kletko. V gneči, ki je nastala ob izhodih, se je tudi nekaj oseb potolklo, vendar brez hujših posledic.

—«»—

Incidenti v Rioneru

POTENZA, 30. — Že 48 ur traja v Rionero in Vulture splošna stavka iz protesta proti bližnji ustanovitvi podprefekture v Melfi. V stavki sodelujejo vsi sektorji prebivalstva, politične stranke in sindikalne organizacije.

Včeraj se je na tisoče ljudi zbralo na trgu, na katerem so župan in drugi govorniki poudarili, da se z ustanovitvijo omenjene podprefekture dela krivica Rioneru. Množica je odšla na postajo, kjer je postavila na tir hlode dreves in druge predmete, da prepreči odhod in prihod vlakov. Ko so začeli karabinjerji množico razganjati, je prišlo do spopadov, med katerimi je bilo tudi nekaj ranjenih. Demonstracije so se ponovile tudi danes in med njimi so se slišali tudi streli, ko so začeli varnostni organi demonstrante razganjati.

—«»—

Najmlajša odprava na Himalajo

GENOVA, 30. — Tu se je na ladjo tržaškega Lloyda «Victoria» vkrcala najmlajša ekspedicija, namenjena na Himalajo. V skupini je pet Dunajčanov: 26-letni Stefan Wolfgang, 20-letni Mayr Gottfried, 21-letni Marchant Dieter, 26-letni Willy Raditschnig in 26-letni Staerker Guenther. Izkrcali se bodo v Karačiju ter se z vlakom odpeljali v Nagar. Od tu bodo s helikopterjem poleteli naravnost v izhodiščni tabor v višini 5000 m. Nameravajo zaključiti ekspedicijo do srede maja.

Policijski komisar ustreljen Smrtno zadet neki mladenič

Komisar je bil zaposlen pri znanstvenem odseku rimske kvesture in se je nahajal v domačem kraju na dopustu

AGRIGENTO, 30. — Ko se je policijski komisar dr. Aldo Toldoy zvečer v družbi žene vračal domov, se mu je nekdo približal od zadaj in začel vanj streljati. Funkcionar se je v krvi zgrudil ob krikih prestrašene žene. Neznanec pa je še naprej streljal in zadel nekega mladeniča, ki je padel mrtev. Policijskega komisarja so takoj odpeljali v bolnišnico, kjer je pa kmalu umrl. Za mladeniča, ki je bil študent, se je najprej mislilo, da ga je zaradi razburjenja zadela kap, ker na prvi pogled ni bilo videti nikakih poškodb. Toda potem so ugotovili, da mu je krogla prestrelila roko ter šla nato skozi srce.

Dr. Toldoy je bil prej poveljnik letečega oddelka pri kvesturi v Agrigentu, sedaj pa je bil zaposlen pri komisariatu znanstvene policije pri rimski kvesturi. V Agrigentu, ki je njegov rojstni kraj, se je nahajal le na kratkem dopustu.

Atentatorju je uspelo, da je v paniki, ki je nastala po streljanju, izginil. Do napada je prišlo kmalu po 20. uri v neki slabo razsvetljeni ulici.

Oblasti so takoj pričele preiskavo in mobilizirani so policija in karabinjerji, da bi čimprej zasledili zločinca. Do sedaj ni znano, zakaj je zločinec streljal na dr. Toldoya.

—«»—

Za 27 milijonov ogoljufal frančiškane

ANCONA, 30. — Frančiškani so sicer red, ki se ponašajo s svojim uboštvom. Toda to uboštvo ne bo kaj popolno, če je lahko neki 53-letni «komendator» Monastra iz Rima izvabil provincialu v Farconari Marittimi kar 27 milijonov s tem, da ga je preslepil s pripovedovanjem o svojih odličnih zvezah z Vatikanom in raznimi ministrstvi. Denar naj bi bil za zidanje nekega hotela za romarje v Loreto. Toda Monastra je denar spravil v žep — zaradi kavcije, je dejal — in ni ga bilo več. Potem je vrnil od vsega komaj dva milijona. Sedaj bo pred sodiščem razprava.

—«»—

Miš obgrizla deklico

PALERMO, 30. — Med spanjem je neko štiriletno deklico v Bagheriji ugriznila velika miš. Ko je deklica zakričala, so pritekli starši in jo odnesli v bolnišnico. Ozdravili jo bodo v nekaj dneh.

Oba enako stara

V Reimsu je Hruščev pil šampanjec, ki je bil vstekleničen l. 1894, to je istega leta, kot se je on rodil. Hruščev je bil nad tem vinom zelo navdušen

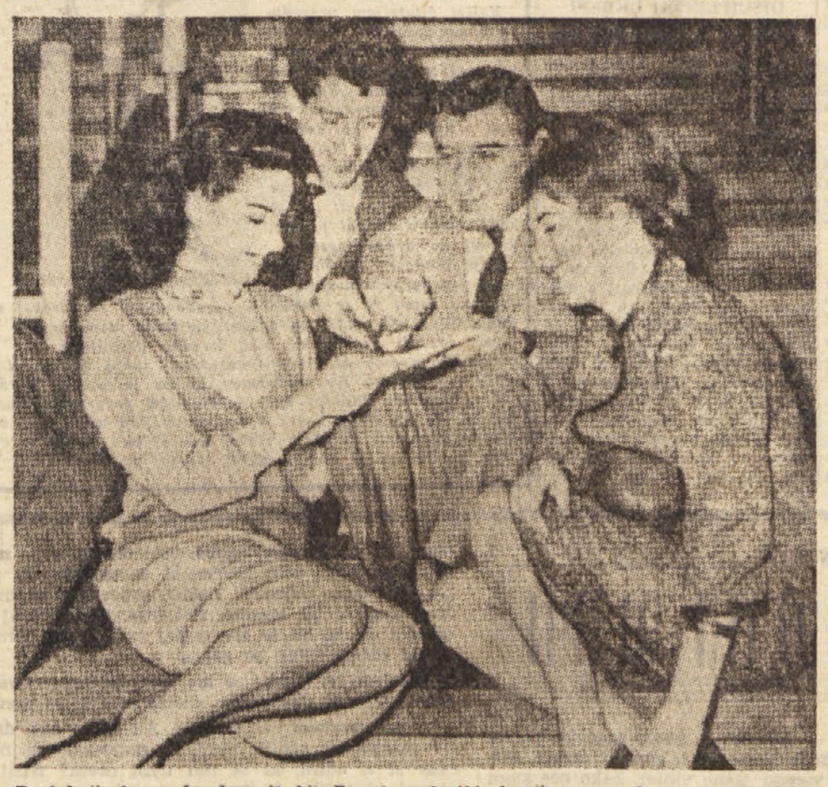

Pred festivalom v Londonu je bil Rascel v družbi drugih pevcev in pevk zelo dobre volje. Najbrž ni računal, da bo s svojo «Romanticos» šele osmi

Divjaški umor nekega moškega in njegovega osemletnega vnuka

TRAPANI, 30. — Ko se je v neki vasi kakih 20 km od Trapanija (ob cesti Trapani - Palermo) zvečer 55-letni Nicolo Ajuto vračal s svojim 8-letnim vnukom domov, je padel v zasedo. Precej se je zakasnil na sedežu neposrednih obdelovalcev. Na poti proti domu pa je nekdo začel nanj streljati z lovsko puško. Ves preluknjan od zadetkov se je zgrudil mrtev na tla. Toda tudi osemletnega dečka, ki se je instinktivno pognal v grmovje, je zadelo nekaj strelov. Kmalu po prenosu v bolnišnico je tudi on umrl.

—«»—

Poboji na tekočem traku

REGGIO CALABRIA, 30. — Neki mlad kmet je bil ubit dve drugi osebi pa ranjeni v pretepu med pripadniki dveh družin. Do pretepa je najbrž prišlo zaradi tega, ker oče nekega dekleta ni dovolil zaroke z mladim kmetom. Dekle se je potem zaročila z drugim. V pretepu je našel smrt prav nesojeni zaročenec.

Iz zasede je bil pri Palmiju ustreljen kmečki mladenič, ko se je vračal domov.

Blizu svojega stanovanja je bil ustreljen mlad trgovec. Karabinjerji so prijeli njegovo ženo in neko drugo žensko, ki je najbrž njegova ljubimka.

Včeraj pozno zvečer je neka ženska našla truplo nekega 55-letnega moškega, ki je bil ustreljen. Karabinjerji so dognali, da bi mogel biti morilec neki 27-letni mladenič, ki ga pa nikjer niso mogli najti. Danes popoldne pa so našli njegovo truplo. Tudi ta mladenič je bil ustreljen.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

28. kolesarska dirka po Campaniji

Dino Liviero najhitrejši na končnem cilju v Neaplju

Z njim je privozila na cilj šestorica kolesarjev, medtem ko je imela glavnina skoraj 3' zamude

NEAPELJ 30. — Dino Liviero je danes zmagal na cilju 28. kolesarske dirke po Campaniji, katere se je udeležilo približno 150 tekmovalcev. Za Livierom so se plasirali s časom zmagovalca Nencini, Baffi, Battistini, Tinazzi in Cestari.

Prijetno sonce je bilo že visoko na nebu, ko so se udeleženci dirke zbrali na Trgu Plebiscito v Neaplju. Ob 9,45 je bil dan start za to razmeroma težko dirko, katere proga je šla po vseh petih pokrajinah v Campaniji. Kljub temu se nekateri ojunačijo in že 10 minut po startu sprožijo prvi napad, ki jim prinese po 26 km vožnje 1'39" prednosti. Ti kolesarji so bili Branca, Belli, Tinarello, Burlgotto in Gaggero. Po ravnini se cesta začne vzpenjati na Montesarchio. Bežeča skupina je vozila s 50" prednosti pred glavnino, katero je vodil Belgijec Schroeders. Iznenada se je vreme poslabšalo. Dež je začel močiti kolesarje, ki so kljub temu vozili z nezmanjšano hitrostjo, medtem ko tudi poskusov bega ni manjkalo.

Pri Tuffari se je beg prve skupine zaključil, ker jih je skupina 15 zasledovalcev dohitela. Glavnina, na čelu katere je bil Van Looy in kolesarji ekipe Faema, je vozila z 2'10" zamude. Pri Beneventu se zbere skupina 18 kolesarjev, ki gredo v borbo za razne nagrade letečih ciljev. Pri Castel del Lago ima prva skupina še vedno 2'10" prednosti pred Gismondijem in Brunijem ter 2'20" pred skupino desetih kolesarjev, med katerimi je tudi Impanis in končno 3' do glavnine, ki jo še vedno vodi Van Looy. Zadnji dve skupini sta se ob vznožju «Passo della Serra» združili in sta skupno nadaljevali pot. Drugo gorsko nagrado na vrhu «Passo della Serra» si je zagotovil Vito Favero. Ostali kolesarji so privozili na vrh z malenkostnimi zamudami. Pri spustu proti ravnini se zopet združijo vsi kolesarji, a pri Irpinu štirje kolesarji zapustijo glavnino z namenom, da si priborijo nagrado letečega cilja.

Na cesti med Avellinom in Salernom je glavnina kompaktna. Tik pred letečim ciljem nekateri močneje pritisnejo na pedale in Liviero si zagotovi nagrado. Po Salernu gredo kolesarji po cesti ob amalfitanski obali, kjer je veliko število ovinkov. Zaradi tega se je tudi hitrost zmanjšala in skupina, ki je prej kompaktno vozila, se je začela daljšati.

Ob vznožju Agerole so nekateri kolesarji morali zaostati in pustiti drugim pot, ki se je vila po strmih ovinkih. Na tej trdi vzpetini se je najbolj izkazal Cestari, ki je prvi privozil na vrh. Njemu so sledili Accordi, Liviero, Bassi, Impanis in drugi, katerih zamuda je bila kolikor toliko resna.

Po cesti proti Castellamare so se kolesarji spustili s hitrostjo 70 km na uro. V začetku avtoceste (23 km od cilja) sta Cestari in Accordi vozila skupaj ,medtem ko so jima sledili Liviero, Baffi in Impanis z zamudo 2'. Cestari, ki je spoznal, da ima možnost za zmago, je zapustil Accordija in si nabral 1'15" naskoka. Toda za njim so vozili poleg Accordija še Liviero, Baffi, Impanis, Battistini, Nencini in Tinazzi, ki so s skupnimi močmi močno zmanjšali razliko. 6 km od cilja je moral Cestari kloniti: skupina zasledovalcev ga je dohitela in z njim nadaljevala pot proti Neaplju. Le Impanis je zaradi utrujenosti zaostal. Skupina sedmih kolesarjev je skupaj privozila do vhoda «Arenacce», kjer je bil cilj: Liviero je bil najhitrejši in si je zagotovil zmago.

Vrstni red na cilju v Neaplju je bil sledeč:

1. Liviero (Torpado) v 6 urah 52'44" s povprečno hitrostjo 35,863 km. 2. Nencini, 3. Baffi, 4. Battistini, 5. Accordi, 6. Tinazzi, 7. Cestari, vsi s časom zmagovalca. 8. Fantini z zaostankom 2'58", 9. Galeaz, 10. Zamboni. Sledijo Fallarini, Massignan, Brugnami, Metra, Casati, Impanis, Monti, Defilippis, Chiti, Bruni, Dante, Keteleer, Padovan, Aru, Tosato, Azzini, Ronchini, Bettinelli, Christian, Vito Favero, Pellegrini, Tinarello, De Bryne, Gismondi, Desmet, Gaggero, Pizzoglio, Almaviva, Chiodini, Kercoven, Van Loy, Schroeders, Sabbatini, Bui, Brankart, Fontana, Bugdal, Coletto, Conterno, Carlesi, Pintarelli, Ciampi, Barale, Bonariva, Ciolli, Maule, Retvig, Tomasini, Mazzocco, Franceschietti, Assirelli, Benedetti, Luise, Falaschi, Becchi, Brandolin, Casoti, Coletti, Pellicciari itd.

—«»—

LAHKA ATLETIKA

Priprave Italijanov za rimsko olimpiado

RIM, 29. — Italijanska lahkoatletska zveza je sklenila povabiti na skupne treninge nekatere lahkoatlete in lahkoatletinje, ki bi prišle v poštev za sestavo olimpijske reprezentance. Trening ali bolje tehnični pregled posameznih atletov in atletinj bo v Formiji po sledečem sporedu:

Od 28. marca do 5. aprila. Moški: Fecarotta Armando, Baldisserotto Valentino, Poli Emilio, Jegher Giorgio, Della Minola Giuseppe, Passalalpi G. Franco, Sardi Armando. Ženske: Leone Giuseppina, Bertoni Letizia, Mecocci Nadia, Valenti Sandra, Musso Maria, Costa Danila, Bortoluzzi Marinella, Tizzoni Piera, Bedini Caterina.

Od 28. marca do 9. aprila: Masante Enrico, Lavelli Rino, Righi Edoardo, Perrone Francesco, Di Terlizzi Vito, Bisegma Clemente, De Florentis Silvio, Assi Tommaso, Errico Giuseppe, Antomelli Franco.

Od 28. marca do 12. aprila: Berruti Livio, Meconi Silvano, Lievore Carlo, Udini Silvano, Pamich Abdom, Dordoni Pino, Baraldi G. Franco, Tauro Raimondo, Boschini Ennio.

KOSARKA

RIM, 30. — Italijanska košarkarska zveza je javila, da bo sodnik Elio Luglini iz Tržiča sodil srečanje za evropski pokal prvakov v košarki med petoricama Slovana Orbis iz Prage in ljubljanske Olympie, ki je na sporedu 15. aprila v Pragi. Walter Giotto iz Rima pa bo sodil na turškem prvenstvu, ki bo trajal pet dni.

* * *

LJUBLJANA, 30. — Od 9. do 10. aprila bo v Ljubljani mednarodni turnir v košarki, katerega se bo udeležilo tudi moštvo Gire iz Bologne. Bolonjska ekipa bo odpotovala v Ljubljano z ojačanim moštvom.

V soboto in nedeljo v Turinu in Milanu

Plavalni dvoboj Fiat-Jadran

V okviru dvoboja bo tudi prijateljska tekma v vaterpolu med jugoslovanskimi igralci iz Splita in italijansko juniorsko reprezentanco

TURIN, 30. — V soboto bo v pokritem bazenu občinskega stadiona prvo moško in žensko plavalno srečanje za jadranski turnir. Prvo srečanje bo med ekipama CS Fiata in PK Jadrana iz Splita. S tem dvobojem hočejo nadaljevati tradicionalne turnirje med italijanskimi in jugoslovanskimi ekipami.

V letošnjem letu se bosta tega jadranskega turnirja udeležili dve italijanski ekipi, t.j. CS Fiata in tržaška reprezentanca ter dve jugoslovanski, Jadran iz Splita in Primorje iz Sušaka. Letos bodo nastopila samo v plavalnih dvobojih, medtem ko je za prihodnje leto na sporedu tudi tekmovanje v vaterpolu.

Dvoboj bo na visoki stopnji predvsem zaradi nastopajočih plavalcev. V italijanskih vrstah bodo nastopili številni državni reprezentanti in olimpijski kandidati, kot sta Perondini in Lazzari, ki sta se v preteklih dneh vrnila iz Goteborga, kjer je prvi zasedel v plavanju na 100 m prosto tretje mesto s časom 57"4, kar je letošnji najboljši rezultat. Nadalje bodo za italijanske barve nastopili italijanski prvak na 200 m prsno Masperi, Della Savia, ki je v juniorski kategoriji dosegel vse rekorde na raznih progah, Arlette Faidiga, ki je italijanska prvakinja na 100 m hrbtno in Giovanna Martinelli, Maria Podestà ter Azalea Ghersinich.

Za Jugoslavijo pa bodo nastopili tudi nekateri državni reprezentanti. Nardelli in Pirc bosta tekmovala v plavanju na 100 m prosto, Rogušič in Jeger na 400 m prosto, Barišič in Cesar na 100 m hrbtno, Frank in Trumbič na 100 m prsno, Cambi in Pentič na 100 m metuljčka. V štafeti 4x100 m prosto, Marasovič in Metlič Jugoslavijo Nardelli, Jeger, Pirc in Pentič. V 4x100 m mešano pa Barišič, Frank, Cambi in Nardelli.

Med ženskami pa bodo nastopile Varga in Lukšič na 100 m prosto, Marosovič in Metlič na 100 m prsno, Pilič in Cipci na 100 m hrbtno ter Pilič in Lukšič na 100 m metuljčka.

V okviru tega dvoboja, ki se bo začel v soboto v Turinu in se bo nadaljeval v nedeljo v Milanu, bo tudi tekma v vaterpolu med italijansko juniorsko reprezentanco, ki se pripravlja za mednarodni turnir, ki bo v Bruslju in ekipo Jadrana, ki je zasedla 1959. leta drugo mesto v jugoslovanskem prvenstvu. Dejstvo, da je v tej ekipi šest državnih reprezentantov, je že dokaz, da je moštvo dovolj nevarno. Italijani so poklicali na skupni trening, po katerem bodo sestavili juniorsko reprezentanco sledeče igralce: Alessandrini in Ravasini (Triestina), Baracchini (Andrea Doria), Lipolis (Nervi), Giraldi Morello in Lavoratori (Recco), Gualdi, Spinola, Vasallo, (Lazio), Guerrini in Placidi (Rim). Vsi ti igralci se bodo morali zglasiti 1. aprila v Turinu.

* * *

SPLIT, 30. — Danes je odpotovala v Italijo plavalna in vaterpolo ekipa splitskega Jadrana. Jadran bo 2. aprila igral v Turinu z ekipo Fiata. Naslednjega dne pa proti reprezentanci Milana. Iz Milana bo odpotoval v Trst, kjer se bo 5. aprila srečal z reprezentanco Trsta. Tekme v Turinu in Trstu spadajo v okvir jugoslovansko-italijanske plavalne lige, ki je bila nedavno ustanovljena in v kateri poleg italijanskih klubov in splitskega Jadrana sodelujejo tudi plavalci in vaterpolisti reškega Primorja.

—«»—

BOKS

Duilio Loi premagal Nervija

RIM, 30. — Na nocojšnjem boksarskem mitingu je Tržačan Duilio Loi premagal Nervija iz Brescie po točkah v 10 rundah. Ostali rezultati so sledeči:

Srednja kategorija: Paulon (Rim) - Della Corte (Termoli) po točkah; petelinja kategorija Sinacori (Rim) - Milan (Benetke) po točkah; težka kategorija: Biggiogero (Milan) je premagal De Persia iz Rima zaradi predaje v četrti rundi, Duquesine (Francija) - Amati (Rim) tehnični k. o.

ALPINIZEM

BEOGRAD, 30. — Skupina beograjskih alpinistov pripravlja vzpon na Ararat. Alpinisti so se dogovorili s skupino turških alpinistov, da skupno sodelujejo v vzponu na najvišji vrh Ararata (5156 m), ki je na meji med Turčijo, Iranom in Sovjetsko zvezo.

Odmevi Vecchiattovega poraza v Londonu

«Žal nam je Vecchiato tvoj izgovor ne drži»

Po mnenju angleških časopisov bi Charnley vseeno premagal evropskega prvaka

LONDON, 30. — Angleški športni novinarji, ki so prisostvovali dvoboju za naslov evropskega prvaka v lahki kategoriji med Italijanom Mariom Vecchiattom in Angležem Davejem Charnleyem, so si edini v trditvi, da bi Italijan vseeno podlegel Angležu. Bilo je samo vprašanje časa, trdijo mnogi, ki pripominjajo, da je bil «match» do prekinitve še vedno neodločen.

Marsikdo tudi trdi, da je sodnik morda res slabo razumel Vecchiattov namig z roko. Če bi odredil nadaljevanje dvoboja, bi se zmaga vseeno nasmejala Charnleyu, katerega je bilo skoraj nemogoče ustaviti.

Mario Vecchiatto

Vecchiatto se ni mogel pr... riti zaradi nepričakovanega p... raza, ki ga, kot sam trdi, ... zaslužil. «Prisilili so me k p... daji proti moji volji» je ... izjavil Videmčan, ki je hil ... ravnost obupan. «Ko sem v ... rundi drugič padel, sem ... koj dvignil, a ker sem si ... tel nabrati moči, sem nam... sodniku naj nadaljuje s ... jem. Sodnik pa je slabo ra... mel moj namig in je mi... da zahtevam predajo.»

Vecchiatto je priznal, da ... občutil samo prvi udarec, ... ga je spravil na tla, ma... ko drugi ga ni tako zabo... Charnley pa je v slačilnici ... javil, da bi Vecchiatta, tud... bi se dvoboj nadaljeval, ... dvoma takoj spravil pon... na tla. «Bil je popolnoma v ... jih rokah», je rekel Charn... Res je, da so številni ... angleškega boksarja pustili ... dove na telesu bivšega ev... skega prvaka, zaradi česar ... bil njegov odpor precej šib... Po drugem padcu, ko se je ... slanjal na vrveh, je bilo jas... da je bil v stiski.

Škoda je, da se je dvoboj ... tako dramatično končal, ker ... lahko oba boksarja v nadal... vanju srečanja pokazala ve... borbenosti. Charnley je izg... po 6. rundi rano pod desn... očesom, toda kljub temu ... Anglež niti najmanj popu... in je celo ostro napadal Ita... jana, ki je bil sicer hitrej... nogah, a je bil netočen p... udarcih. Angleževi napadi ... se stopnjevali in je Charn... večkrat udaril Italijana ... obrazu, s čimer mu je poto... čil precejšnjo podplutbo ... levem očesu.

S svoje strani je belg... sodnik De Backer izjavil: ... pravil sem, kar mi je nar... vala dolžnost. Vecchiatto ... dvignil roko in jaz sem m... da se hoče predati. Zato ... trditev, da je hotel reči, ... nadaljujem s štetjem, pop... ma brez pomena».

Nekemu novinarju, ki ... vprašal, če je Vecchiatto ... bo tolmačil pravila, je so... jedrnato odgovoril: «On ... če, jaz ne.» Potrdil je tudi ... je bil dvoboj do tedaj p... ločen, t. j., da sta imela ... ksarja vsak po 43 točk.

Čeprav priznavajo, da s... srečanje končalo neprid... no in dramatično in da ... lahko sodnik odredil nad... vanje borbe, pa so angleški ... sopisi v glavnem mnenja, ... se je Vecchiatto res pred... da je takoj zatem sprem... odločitev. «Daily Herald» ... vi, da je bil Charnley v ... vem delu dvoboja v prima... vi z Vecchiattom pravcat... vinec. Po obrazložitvi Vecc... tove teze pa časopis dobes... pripominja: «Zelo nam je ... Vecchiatto, vendar tvoj ... vor ne drži.»

Evropa ima tako novega ... vaka. Charnley si je zas... naslov, čeprav si Vecchiat... zaslužil tako neprepričljiv ... poraza. Sicer je to prvi v... da lahko Italijan zahteva ... vratni dvoboj. Toda Char... je že izjavil, da gleda ... t. j., hoče dvoboj za naslov ... tovnega prvaka z Brownom ... Ortizem.

UMETNO DRSANJE

RIM, 30. — Sedemnajst... italijanska drsalka Galea... je bila takoj po končanem ... tovnem prvenstvu v umetn... drsanju v Vancouvru sm... dirana. To je ukrenil pre... nik mednarodne drsalne ... racije Svicar Koch, ko je ... del za neko nenavadno 1... no afero te športnice z ... berlinskim trgovcem med ... ropskim prvenstvom v ... mischu. Dogodek je tu... vzbudil precej govoric k... škodile športnemu slovesu... stopajočih. Tudi njen ... Zeller noče več voditi tre... z njo.

V Madridu od 7. do 15. maja

Svetovno prvenstvo v hokeju na kotalkah

Tekme bodo podnevi in tudi v večernih urah

MADRID, 30. — Od 7. do 15. maja bo v Madridu svetovno prvenstvo v hokeju na kotalkah, za katero so že določili spored, ki bo kakor sledi:

Sobota 7. maja: Anglija-Belgija, Španija - Nemčija, Portugalska - Italija;

nedelja 8.: Egipt - Nemčija, Anglija - Holandska, Italija - Argentina, Španija - Francija, Portugalska - Belgija;

ponedeljek 9.: Belgija - Holandska, Anglija-Nemčija, Portugalska - Egipt, Španija - Argentina, Italija - Francija;

torek 10.: Belgija-Argentina, Italija - Egipt, Nemčija - Francija, Španija - Anglija, Portugalska - Holandska;

sreda 11.: Belgija - Francija, Anglija - Egipt, Portugalska - Argentina, Španija-Holandska, Italija - Nemčija;

četrtek 12.: Egipt - Francija, Anglija - Argentina, Nemčija - Holandska, Portugalska - Francija, Španija - Italija, Belgija - Egipt;

petek 13.: Argentina - Nemčija, Holandska - Francija, Portugalska - Anglija, Španija - Egipt, Italija - Belgija;

sobota 14.: Holandska - Argentina, Španija - Belgija, Portugalska - Nemčija, Egipt - Argentina, Španija - Belgija, Italija - Holandska;

nedelja 15.: Argentina - Francija, Holandska - Egipt, Belgija - Nemčija, Italija - Anglija in Španija - Portugalska.

TELOVADBA

BERLIN, 30. — V okviru olimpijskih priprav je bil dvoboj v telovadbi med ženskima vrstama ČSR in Vzhodne Nemčije. Zmagala je ČSR s 554,45 : 553,95 točke. Presenečenje tega dvoboja je zmaga skoraj neznane telovadkinje Festove nad Čehinjo Bosakovo, ki je druga na svetu.

KAIRO, 30. — Jutri in pojutrišnjem bo v Kairu mednarodno srečanje v orodni telovadbi med reprezentancama Združene arabske republike in Jugoslavije.

—«»—

Omladič koprski šahovski prvak

Po treh mesecih se je v Kopru zaključil šahovski turnir za letošnje prvenstvo mesta. Prvo mesto je osvojil Omladič, ki je zbral 12 točk. Drugo in tretje mesto si delita Zavec in Kovač z 10 in pol točkami. Četrto in peto mesto sta si razdelila Habič in Gerželj z 10 točkami. Slede Verk in Jevnikar 8 in pol, Cvitkovič 7, Jeruc in Svetina 5 itd.

Presenetljiv uspeh je dosegel mladinec Kovač, ki deli drugo in tretje mesto. Razočaral pa je Gerželj, ki je bil nekaj časa med favoriti za prvo mesto. Res pa je tudi, da ga je proti koncu spremljala smola, saj je med drugim izgubil popolnoma dobljeno partijo z Zavcem.

NOGOMET

BUDIMPEŠTA, 30. — Kvalifikacijska nogometna tekma za olimpijski turnir med Madžarsko in ČSR bo 6. aprila v Brnu.

Podpisi in karikature iz Planice

Našim čitateljem posredujemo pozdrave in lastnoročne podpise letošnjih junakov velike planiške skakalnice: Recknagla, Larsena, Pečarja in Kotlareka — kot tudi njihove karikature. Manjka karikatura Larsena, ki je karikaturist ni napravil. Verjetno zato ne, ker ni nihče pričakoval, da se bo Larsen v končni lestvici uvrstil na drugo mesto.

Tuji skakalci, ki so pretekli ponedeljek obiskali Postojnsko jamo in se nekoliko pozabavali v Portorožu, so v glavnem že na svojih domovih. Iz Slovenije so odnesli najlepše vtise, kar so nemalokrat jasno povedali. Zlasti so bili presenečeni nad izredno gostoljubnostjo, pozornostjo in dobro organizacijo. Le nečesa niso mogli razumeti: zakaj je bilo treba tako zgodaj vstati, da so prišli pravočasno do skakalnice, ko pa je pot od Bleda do Planice krajša od 50 km!

Leta 1963 bo Planica spet v središču pozornosti. Spet se bodo postavljala vprašanja, ki jih bo treba hočeš nočeš rešiti. Med njimi tudi vprašanje ceste in z njim povezano vprašanje prometa. Kako lepo bi bilo, da bi to vprašanje odpadlo z dnevnega reda, pa čeprav se bo do takrat število motornih vozil v Sloveniji morda podvojilo.

Priprave za kolesarsko dirko po Italiji

TRST-CILJ ETAPE

Včeraj je bil v Trstu organizator dirke Vincenzo Torriani, ki je proučil razna vprašanja z županom

Včeraj je bil v našem mestu organizator kolesarske dirke po Italiji Vincenzo Torriani, ki je izjavil, da bo letos v Trstu po petih letih zopet cilj etape.

Torriani je o raznih vprašanjih, ki so vezana s prihodom tolikega števila kolesarjev in spremstva v naše mesto, razpravljal z županom Franzilom, z občinskim odbornikom za šport Faraguno, z direktorjem in predsednikom pokrajinske turistične zveze ter s predstavniki CONI.

Sicer še ni znano, če bo etapa v Trstu. To bomo izvedeli šele čez nekaj dni, ko bodo uradno objavili popoln spored dirke po Italiji. Torriani je prišel v Trst v glavnem, da proučí možnosti etapnega cilja.

V popoldanskih urah je Torriani proučil tudi razna tehnična vprašanja prihoda kolesarjev v Trst. Vse kaže, da bo brazilski konzulat določil za etapnega zmagovalca posebno trofejo.

—«»—

DISCIPLINSKI UKREPI

1.000.000 lir globe Palermu

MILAN, 30. — Disciplinski odbor nogometne zveze je sklenil na zadnji seji izreči igralcem in društvom A in B nogometne lige sledeče kazni:

Globe: 1.000.000 lir Palermu, 150.000 Fiorentini, 45.000 Bresci, 60.000 Veroni, 35.000 Simmenthalu in 30.000 Reggiani.

Odbor je sklenil kaznovati z dvodnevno prepovedjo igranja Sentimentija (Parma) in Bellonija (Simmenthal) z enodnevno pa Tresoldija (Benetke), Malavasija (Palermo) in Bonipertija (Juventus). Precejšnje število igralcev obeh prvenstev je bilo kaznovanih z globo, drugi pa z opominom ali z ukorom. Nadalje je odbor sklenil prepovedati delovanje do 15. aprila trenerju Reggiane Del Grossu.

CIRIL KOSMAČ 4.

POMLADNI DAN

— Ne bom pozabil, ne... — izdavim in naglo zagazim po zameteni stezi. Preden zavijem za skalo, se še enkrat ozrem. Noč je gosta in gosto sneži, pa vseeno jasno vidim, kako oče sloni ob borovem deblu in me gleda skozi zaveso poševno padajočih snežink. Nepremično stoji, nato pa prav počasi vzdigne roko in me začne odganjati:

— Pojdi!... Pojdi!...

Z obema rokama sem si pomel oči. Nato sem začel naglo tipali okrog sebe, češ kje imam sekiro, zakaj v dlaneh sem čutil mrzlo jeklo. Otipal sem toplo odejo.

«Šema!» sem se ozmerjal in pogledal po čumnati. Tišina. Samo Idrijca je šumela mimo hiše, toda šumela je prav tako gluho kakor prej, mesečina pa je pritajeno drsela skozi zamreženo okence kakor sneg skozi veje. Nehote sem se ozrl v vrata, češ tam stoji oče, v senci, za zaveso poševno padajočih luninih žarkov. Pa sem takoj stresel glavo, da ga res ne bi spet zagledal.

«Ne, ni ga!» sem si odločno rekel. «Ni ga, čeprav sem ga videl še ta trenutek. Ta trenutek? Ali je res mogoče, da je bilo to pred petnajstimi leti, v tisti snežni januarski noči, ko sem bežal od doma? Takrat mi je bilo dvajset let, zdaj sem v petintridesetem!... Kako hitro teče čas! Petnajst let! In kaj je to? Samo daljši trenutek! Pa vendar, koliko je bilo v tem daljšem trenutku lakote in obupa! Dovolj in preveč! A le nisem umrl. Kaj še! Celo pozabil sem na lakoto in na obup in na druge tegobe vsakdanjih dni, zakaj vse to je naposled naso sivo morje, ki mora biti, da po njem lahko plovejo bele jadrnice naših radostnih trenutkov... O tem življenju, ki je vredno življenja, bi se zdaj pogovarjala z očetom ,če bi bil še živ, zakaj tudi on ni umrl ne za lakoto ne od obupa. Ubili so ga!...»

Zadnje tri besede so me zgrabile kakor klešče in mi začele lomiti čeljusti. Jezno sem stisnil zobe in se prev ostro pokaral:

«Petintrideset let si star! Ali ni že čas, da si mož in da ne razkazuješ svojih ran? In naposled, ali ni to sebičnost? Mar si ti edini, ki so mu ubili očeta? Nisi! V naši deželi skoraj ni strehe, ki pod njo v teh nočeh ne bi kaplja bridkosti kanila v časo šumečega praznika. Takšni so ljudski prazniki zmage. Padli jim dajejo ceno, kakor daje grenka kaplja vinu trpek, toda možat okus. In s takšnim okusom v duši smo praznovali! Zdaj živi počivamo. V snu nam solze izpirajo smeh, da bo veder in čist. Zunaj, v noči, pa je razgrnjena naša domovina, vsa razdejana in požgana, z mesečino oblita in zato tudi mrtvemu mesecu podobna, ker je ostro razrezana na neenake, svetle in temne ploskve. Tiha je, a mrtva ni. Vsa je živo obljudena s tistimi, ki jih ni več —»

«Nehaj! Nehaj!» me je nestrpno prekinila pamet, ki se večkrat posmehuje mojemu srcu. «Ne pridigaj! Ne uganjaj patetike! Veliki dogodki ne potrebujejo velikih besed! Spi!»

Ubogljivo in celo z rahlim občutkom sramu sem zatisnil oči. A zaman. Vroča čustva so tako razgrela mojo domišljijo, da se je v jasnem prividu razgrnila pred mano nočna podoba slovenske dežele. In glej, videl sem, kako vstajajo armade ljudstva iz vseh krajev. Iz vasi gredo, iz mest in samot. Fantje, možje, dekleta. Žene, otroci, starci. Lačni so, bosi, goloroki. A vendar gredo v boj, gredo pogumno, trmasto, predrzno. Tisoče in tisoče izpitih, toda ponosnih obrazov se je hkrati pomikalo mimo mene ter s trdnim korakom korakalo v temo, v srelo in grom. Strmel sem v to pretresljivo in mogočno podobo, in sam ne vem, kdaj se je iz mojega spomina začela oglašati Tennysonova balada:

— — — — — — — — — — —
Cannon to right of them,
Cannon to left of them,
Cannon in front of them
Volley'd and thunder'd,
— — — — — — — — — — —
Storm'd at with shot and shell,
Boldly they rode and well,
Into the jaws of Death,
Into the mouth of Hell
Rode the six hundred.
— — — — — — — — — — —
When can their glory fade?
Oh the wild charge they made!
All the world wonder'd.
Honour the charge they made!
Honour the Light Brigade,
Noble six hundred.

Zadnje vrstice sem izgovoril glasno, verjetno celo patetično, zakaj zdramil me je lastni glas. Pretresljiva in mogočna podoba, ki se je bila vzdignila iz moje razgrete domišljije, je pri priči izginila.

«Kaj le rogovilim s to angleščino!» sem se ozmerjal.

«Tennysona recitiraš. The Charge of the Light Brigade,» me je zaničljivo opomnila pamet.

«Saj vem,» sem zamrmral in stresel me je mraz. «In tudi to vem, da je vsaka pesem, vsaka misel, vsaka beseda samo člen v verigi, ki vleče iz spomina neprijetne, grenke podobe.» Tesnoba in vest sta me že grabili za srce, zakaj pred mano se je zdaj razgrinjala tista podoba, ki bi jo rad pozabil za vselej.

Razsvetljena hotelska dvorana. Slavnostna večerja na čast višjim zavezniškim častnikom, ki so takoj prve dni po vojni prišli v Ljubljano na obisk, da bi si pobliže ogledali partizane, ki so jim prekrižali račune ter jim tako rekoč pred nosom vkorakali v Trst. Gostitelji so v novih civilnih obl... in za belo pregrnjeno mizo, ki je prepolna belega porc... svetlega pribora, različnih kozarcev in cvetja, se poc... kakor riba na suhem, gostje pa se v svojih uniformah p... tijo kakor ribe v vodi in sedijo za mizo, kakor bi vsa ... opravili v hotelskih dvoranah.

Priletni, koščeni britanski general s prstanom potrk... kozarec in vstane. Tišina. Vsi radovedno prisluhnemo. S... prijatelj, ki sedi zraven mene, ne vzdigne glave, pa... hlastno jé in rožlja z nožem in z vilicami po krožniku. ... pred pol ure so ga pripeljali iz Celovca. Dve leti je b... Dachauu, Buchenwaldu in Mauthausenu, pa so partizani ... so prodrli na Koroško, odhiteli ponj ter ga z avtomob... pripeljali v Ljubljano. Privedli so ga naravnost v dvor... na slavnostno večerjo, ki je bila že v teku. Bil je še v ... rišični obleki s številko na suknjiču. Vsi smo skočili na ... vsi so mu veselo stiskali roko. Njegov prsteni obraz pa ... ostal brez nasmeha, njegove oči brez iskrice radosti. ... sotno je podajal roko, ki je bila že po naravi zelo ve... pri vsakem stiskljaju je nerazumljivo zagrčal in vedno ... vdrtimi očmi zamežikal v preživo luč. Skratka, vedel se ... kakor bi ga bili vrgli iz globokega sna ter ga pehali od ... do tujca. In vendar se je po dveh težkih letih spet pos... ljal s svojimi starimi znanci, s svojimi političnimi sodel... s svojimi literarnimi prijatelji. Posedli so ga zraven ...

Patetika — zanosno, vzneseno govorjenje ali pisanje. To je ...
Lord Alfred Tennyson (1809—1892), angleški pesnik. To ... lomek iz njegove pesmi «The Charge of the Light Brigade» (... Lahke brigade). V svobodnem prevodu:
Topovi na desni, topovi na levi strani in topovi pred nj... salve strelov bobnijo.
Drzno in krepko se je tistih šest sto pognalo v čeljusti ... v žrelo pekla. — Kdaj sploh lahko zbledi njih slava? O, kako ... so naskočili! Ves svet se je čudil. Čast naskoku, ki so ga ... Čast Lahki brigadi, plemenitim šest sto!
Dachau, Buchenwald, Mauthausen — uničevalna koncentracij... taborišča med drugo svetovno vojno v Nemčiji.

(Nadaljevanje ...